

DEMOKRACIJA

Peterle proti Bajuku

Dogajanje pred sobotnim kongresom Nove Slovenije v Novi Gorici kaže, da bo sedanji predsednik Andrej Bajuk tudi v prihodnje vodil stranko, saj so se glavni pretendenti za to mesto odpovedali kandidaturi. Preseneča pa ostra Peterletova kritika Bajuka.

Neuradno se govori, da se tožilstvo pripravlja na preiskavo v DZS. Preiskava naj bi se še posebej nanašala na delo predsednika uprave Bojana Petana.

Kapitalski Frankenstein, ki je LDS pobegnili z vajeti

DISKURZ
Dr. Milan Zver
Šola – prenašalka
znanj in vrednot

SLOVENIJA
Ozadje
sporov na
železnicah

INTERVJU
Dr. Janez Šušteršič
Sindikati a priori
proti reformam

Smile®

MINISTER ZA ZDRAVJE OPOZARJA:
PREKOMERNO PITJE ALKOHOLA ŠKODUJE ZDRAVJU!

Najdi.si

Išči pametneje.
www.najdi.si

>>> Najdi.si podpira fotografski projekt "Grafiti Ljubljane" avtorja Dušana Ježa, ki je pred časom z digitalnim fotoaparatom posnel grafite našega glavnega mesta >>> Fotografije je likovno nadgradil s pomočjo računalnika, vendar osnovne sporočilnosti grafitov ni spreminjal >>> Projekt je v celoti namenjen prizadevanjem za zmanjšanje vseh oblik nestrpnosti med ljudmi >>> Izbor fotografij si oglejte na naslovu www.najdi.si/grafiti >>>

9 Spomin na pesnika

Daneta Zajca smo pokopali konec oktobra pri Sv. Trojici nad Domžalami, blizu njegovega rodnega doma.

11 V primežu starih kadrov

12 Peterle proti Bajuku

Dogajanje pred kongresom Nove Slovenije, ki bo 19. novembra v Novi Gorici, kaže, da bo sedanji predsednik Andrej Bajuk zagotovo vodil stranko do naslednjega volilnega kongresa, saj so se drugi glavni pretendenti za to mesto odpovedali kandidaturi.

15 Pobegnil LDS

Neuradno smo izvedeli, da se tožilci pripravljajo na preiskavo v družbi DZS. Še posebej naj bi bil pod drobnogledom predsednik uprave Bojan Petan.

18 Ozadje sporov na SŽ

22 Slabe ceste – rana Koroške

24 Sporni kohezijski regiji

31 Izigrana dvojezičnost

Reševanje vprašanja dvojezične topografije na avstrijskem Koroškem se kljub diplomatskim obljubam vse bolj oddaljuje. Odstranitev dvojezičnih napisov v vasi Bela pri Železni Kapli prejšnji teden pa je bila kaplja čez rob.

34 Sindikati a priori proti reformam

Pogovor z dr. Janezom Šuštersičem

Če pa nekdo pogleda samo eno stran, lahko naredi tudi demonstracije. Vendar po mojem mnenju vodstva sindikatov najbrž tako razumejo začetek socialnega dialoga o teh ukrepih; v začetku se morajo zelo ostro postaviti, da bodo potem lahko popuščali.

44 Šola oblikuje človeka

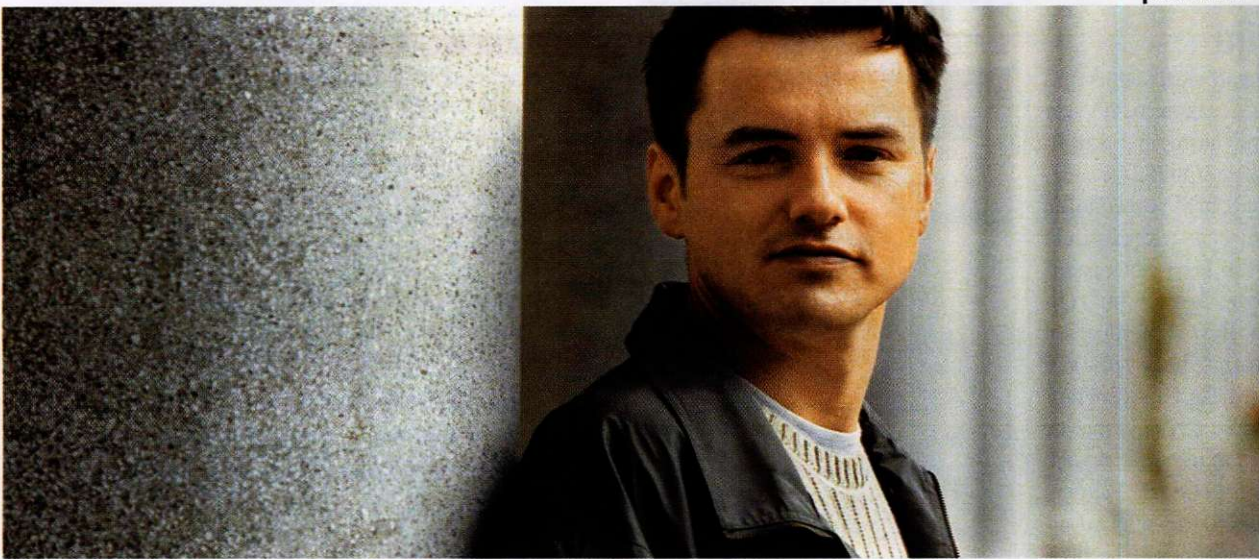
56 Preglednejše sofinanciranje

Ministrstvo za šolstvo in šport na področju športa načrtuje nekatere spremembe.

Demokracija, p.p. 4315, Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), urednik@demokracija.si; 01-434-54-63 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si; faks: 01-434-54-62; Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčanšek, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; fotografija: Gregor Pohleven (urednik fotografije), Reuters; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbaher; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo. Fotografija na naslovnici: Irena Herak/Finance
Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.
Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odlage sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Predkongresni spopad

Predkongresno dogajanje v Novi Sloveniji je prejšnji teden doseglo vrhunec. Po četrtkovi seji sveta NSI sta se kandidaturi za predsednika stranke odpovedala tako Ljudmila Novak kot Lojze Peterle. Kandidaturi se je odpovedal tudi gospodarstvenik Miran Kramberger. Ljudmila Novak je sporočila, da raje kandidira za podpredsedniško mesto, "ker s položaja evropske poslanke ne bo mogla narediti toliko, kot je potrebno in pomembno za vladno stranko". Očitno je presodila, da nima realnih možnosti za uspeh oziroma da se je nekoliko precenila. Drugače je ravnal njen kolega, evropski poslanec Lojze Peterle, ki je jezno zatrdil, da je različnim notranjim in zunanjim vplivom uspelo v precejšnjem delu stranke ustvariti oceno, da bi bila njegova kandidatura nevarna za stranko in koalicijo. Šlo naj bi predvsem za pisanje dr. Boštjana M. Turka o tem, da je Peterle v Centralni aktivni evidenci, to je udbovske evidenci, uvrščen v kategorijo njenih stalnih in občasnih virov znotraj Rimskokatoliške cerkve. Peterle je že v času, ko je evidenca prišla v javnost, svoje sodelovanje z Udbo zanikal. Ker pa se Peterle na Turkovo pisanje v zadnjem času ni odzval, je slednji s svojim pisanjem nadaljeval in obtožil Peterleta, da udbovska evidenca pojasnjuje njegovo ravnanje v času tranzicije oziroma nekatere njegove nespametne politične poteze v preteklosti. Spor med Peterletom in Turkom naj bi se končal na sodišču, saj prvi napoveduje tožbo proti Turku.

Potem ko je Peterle oznanil, da ne bo kandidiral za predsednika stranke, je začel na veliko kritizirati stranko in njenega predsednika (nekoliko bolj blago je to počel v prejšnjih mesecih). Po njegovo Nova Slovenija ne deluje dobro, nima jasnega profila, v koaliciji premalo odločno zastopa svoje interese, komunikacija med vodstvom in lokalnimi odbori naj ne bi delovala, predsednik stranke naj ne bi imel izdelanega stališča do reform ... "Govori predsednik vlade, vodil jih bo minister brez listnice, časovnico bo naredil generalni sekretar, javna naročila bo prevzel Virant, naš minister, ki ima politično odgovornost, pa pravi, da še nima komentarja."

Po Peterletovem mnenju v Sloveniji ta čas ni prave krščanskodemokratske stranke, zaradi česar si bo

on še naprej prizadeval zanjo. To pomeni nezaupnico Novi Sloveniji – krščansko-ljudski stranki, ki je nastala tudi na podlagi Slovenskih krščanskih demokratov, stranke, ki jo je Peterle s svojim hitrim združevanjem s Podobnikovo SLS, kot pravijo Peterletovi kritiki, zapravlil. Nenavadno namreč je, da se Peterle kot deklarirani krščanski demokrat in kot član predsedstva evropske konvencije o prihodnosti Evrope ni jasno in odločno zavzel za omenjanje krščanskih korenin v preambuli evropske ustavne pogodbe. Čudijo se tudi, da v evropskem parlamentu ni glasoval proti resoluciji, s katero je evropski parlament podprl začetek pristopnih pogajanj s Turčijo, saj so krščanskodemokratski politiki v Evropi skeptični do vključevanja Turčije v EU. Njegova strankarska kolegica Ljudmila Novak se je v tem primeru vzdržala. Kritiki še opozarjajo, da je imel Peterle vso možnost, da bi se kot predsednik sveta Nove Slovenije aktivneje vključeval v slovensko notranjo politiko in pomagal k prepoznavnosti te stranke, namesto da se zaradi lastnega uveljavljanja ukvarja z nekakšnimi evropski večeri, ki jih vodi, in s številnimi drugimi aktivnostmi. Zato ne preseneča nedavna javnomnenjska anketa, ki naj bi bila narejena za potrebe NSi, da ljudje Peterleta praktično ne povezujejo z NSi.

Lojze Peterle je kot predsednik prve slovenske demokratično izvoljene vlade nedvomno veliko naredil za Slovenijo. Bil je tudi eden ključnih osamosvojitvenih politikov. Po vstopu SKD v koalicijo z LDS pa je začel delati politične napake, ki so jeseni 1996 privedle do drastičnega padca njegove stranke. SKD je dosegla najslabši volilni izid med vsemi tremi pomladnimi strankami. Za nameček se mu je "zgodil" še Ciril Pucko. V naslednjih letih se je nezadovoljstvo s Peterletom znotraj stranke nadaljevalo. Stalno so se mu dogajale nekakšne alternative, ljudska krila in podobno. To se je ne nazadnje pokazalo na združitvenem kongresu SLS in SKD, ko je imela vsaka stranka po pol poslancev, vendar je kljub temu gladko zmagal Franc Zagožen, saj je zanj glasovalo tudi veliko poslancev SKD, ki niso marali Peterleta. Zato njegove ostre kritike na račun Andreja Bajuka presenečajo, saj se sam pri vodenju SKD ni kdo ve kako dobro izkazal.

Zdi se, da so napadi tranzicijske levice in njenega agitpropa na predsednika NSi Andreja Bajuka v stranki pustili posledice. Peterle jih je poskušal obrniti sebi v prid. Zaradi uspeha na evropskih volitvah se je začel precenjovati. Sedanji zaplet s Turkom dokazuje, da bi se mu, če bi se vrnil v slovensko notranjo politiko, začele dogajati stvari, ki so se mu dogajale že v prejšnjem desetletju. Očitno je, da Andrej Bajuk ni idealen predsednik stranke, kljub temu pa je najboljši ta čas. Skupaj z Janšo je porok političnih sprememb, ki so se zgodile z lanskimi parlamentarnimi volitvami. Bajukov presenetljivi protikandidat na kongresu pa bo Franc Vovk, vsekakor indikator razpoloženja v stranki. **Metod Berlec**

Peterletovi kritiki se čudijo, da se Peterle kot deklarirani krščanski demokrat in kot član predsedstva evropske konvencije o prihodnosti Evrope ni jasno in odločno zavzel za omenjanje krščanskih korenin v preambuli evropske ustavne pogodbe.

Diskriminacija

Franci Kek je nedavno vložil zahtevo za presojo ustavnosti novega zakona o RTV, ker naj bi le-ta v predvolilnih nastopih diskriminiral zunajparlamentarne stranke. Če zadevo nekoliko ponazorimo, bi to pomenilo, da bodo odslej imeli prednost na televizijskih in radijskih programih le tisti, ki so "noter padli" ali so, kot se po novoslovensko reče, "in". Tisti, ki so zunaj, pa bodo tako še bolj zunaj kot prej. Ali povedano drugače: če bodo v neki vasi kandidirali Janez, Jože, Micka, Pepca in Francelj, bodo prvi trije, ker so že člani krajevne skupnosti, imeli na lokalni televiziji na voljo 40 minut od skupaj enourne oddaje, Pepca in Francelj pa se bosta morala zadovoljiti z dvajsetimi minutami predstavitve, ker na prejšnjih volitvah pač nista "noter padla".

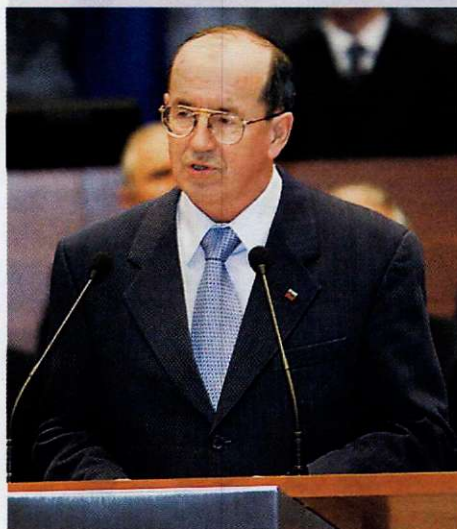
Zadeva je pravzaprav strašljiva, čeprav se varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek ob tovrstni diskriminaciji še ni oglasil. Tisti, ki so bili doslej zunaj, bodo še bolj izolirani, tisti pa, ki so v parlamentu, bodo imeli še več privilegijev. Sliši se podobno kot komentar sindikatov glede reform, češ, bogati bodo še bogatejši, revni pa še večji reveži kot sedaj. Videti je, da je vse skupaj zelo usklajeno z nedavno nedeljsko božjo besedo (prilika o talentih): "Kdor ima, se mu bo dalo, kdor pa nima, se mu bo vzelo še tisto, kar ima." Nič čudnega, da mediji na ves glas razglašajo, da Cerkev podpira razslojevanje, kapitalizem, diskriminacijo in še kaj, če pa jemlje revežem in daje bogatim. Povrh vsega pa ima še religijski monopol, kot trdita sociolog religije dr. Marjan Smrke in ekonomist dr. Mičo Mrkač. Da, monopol je očitno res takšen, da lahko celo sloviti Mercator vsak čas propade. A izkušnje kažejo drugače, saj je celo ob nedeljah v "rdečih cerkvah", kot se zadnje čase imenujejo Mercatorjevi trgovski centri, vse več ljudi in tega ne bi mogel preprečiti niti novi zakon o nedeljskem delovnem času trgovin, ki ne more zlomiti čedalje agresivnejšega liberalizma. Morda bo pa imenovanje novega ljubljanskega pomožnega škofa, strokovnjaka za liberalizem, kaj pomagalo.

In če se vrnemo k tako popularnim ustavnim presojam: nobeno presenečenje ne bi bilo, če bi recimo Cerkev svete preproščine vložila zahtevo za ustavno presojo zakona o verski svobodi, potem ko sta LDS in SD vložila zahtevo za ustavno presojo novele zakona o policiji (seveda tisto točko, ki predvideva uvedbo policijskega kurata), češ da diskriminira nekatoličane. Če bi bilo po Potrčevo, bi morali namreč uvesti še duhovno oskrbo za neverne. Za šolanje kuratorov bi lahko poskrbeli kar v "rdečem lemenatu" na Kardeljevi ploščadi. Diskriminacija bi bila tako odpravljena ...

Gašper Blažič

h-umor

diktafon

"O isti stvari ne bom dovolil dveh komisij, kajti to bi bilo v nasprotju z zdravo pravno pametjo."
(Predsednik državnega zbora France Cukjati zna tudi "zaropotati".)

"Tisti, ki ga večkrat pogledaš in ima določene momente, na katere posebej padeš, določene igranke, določene poze."
(Max Modic je razložil definicijo dobrega pornofilma.)

"Ob tej glasbi se v človeku porodi močna želja, da se pevske kariere ne bi močneje oprijela še tanajnovjša misica Sanja Grohar."
(Glasbeni ocenjevalec Blaž Tišler je po poslušanju najnovjše zgoščenke Rebeke Dremelj ugotovil, da lepota in glasbena kakovost očitno ne hodita z roko v roki.)

"Mogoče je, da je Maribor čisto nor, ampak Ljubljana pa je bolana, kar zadeva posamezna ravnanja v LDS."

(Jelko Kacin ni prav zadovoljen z delovanjem svoje stranke niti v slovenski prestolnici niti v štajerski metropoli.)

"Če je točno, kar so poročali posamezni mediji, potem je to drastičen primer nedržavniškega obnašanja in poskus vsiljevanja rešitve na Kosovu."

(Svetovalec predsednika SČG Vladeta Jankovič bi slovenskemu predsedniku Janezu Drnovšku zaradi njegovih izjav o Kosovu pošteno navil ušesa.)

"Enostavno bi zase lahko rekla, da sem hudiček z angelskim obrazom."

(Natalija Osolnik je živ dokaz, da videz vara.)

"Prekratke so in ne zdijo se mi več udobne."

(Nekdanja članica skupine Spice Girls Emma Bunton bo punčkaste obleke vrgla v smeti.)

"Janez Janša ima trdo kožo. In tudi jajca."

(Ekonomist Jože P. Damijan meni, da imamo Slovenci zelo vzdržljivega predsednika vlade.)

"Izrael je zelo težavna država. Zato je zanimivo biti novinar v njej."

(Zgodovinar in novinar Tom Sagev zna uživati tudi v težavah.)

"Na pomembnih mestih po novem niso več 'old boys', ampak 'baby boys'."

(Tajnik SD Dušan Kumer ni zadovoljen, ker na površje prihaja "jara gospoda".)

"Jaz sem še vedno isti 'drekec', kot sem že celo življenje."

(Pevka Neisha se ne počuti nič kaj zvezdniško.)

Toš grozi s tožbo

Svetniška skupina ljubljanske SDS je na tiskovni konferenci prejšnji teden predstavila vsebino pisma, ki ga je svetnikoma Dimitriju Kovačiču in Petru Sušniku poslal ljubljanski odvetnik in v zgodbo o parkirišču na Trgu republike vpleteni Andrej Toš. Pismo jima je poslal zaradi njune vložitve prijave na organe pregona, s katero sta hotela opozoriti na to, da je Toš v času, ko je bil predsednik nadzornega sveta Holdinga Ljubljana, imel pomoč oblastnih struktur za prenos ozemlja, ki je bilo ocenjeno kot javno dobro, v zasebno last. Kot sta dejala Kovačič in Sušnik, je pismo, v katerem

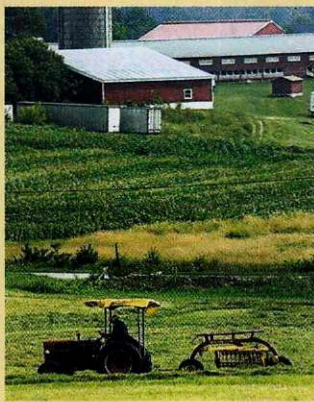

Mestna svetnika Peter Sušnik in Dimitrij Kovačič se nista ustrašila groženj Andreja Toša s tožbami. V ljubljanski SDS bodo še naprej opozarjali na nepravilnosti tako v tem primeru kot v vseh drugih.

Toš grozi s sodnim postopkom, nekakšen poskus vplivanja na nadaljnje delovanje ljubljanske SDS. Sušnik je dejal, da Toš verjetno niti ne pričakuje odgovorov na vprašanja o stvareh, o katerih nista nikoli govorila, ampak so vsa njegova vprašanja vezana na garažno hišo pod Trgom republike, česar pa Kovačič in Sušnik v podani prijavi nista omenjala. Njiju in ljubljansko SDS zanima le ploščad Trga republike, za katero menijo, da mora ostati prostor javnega dobrega. Sušnik je svoj nastop pomenljivo sklenil: "Slovenija je edinstveni primer v tranziciji, kjer je mogoče trgovati z javnimi površinami, ljubljanska županja pa o tej temi molči, kot da se ne bi dogajalo nič." Dimitrij Kovačič je dejal, da se ne bodo ustrašili Toševe grožnje, temveč bodo še naprej v skladu z zakonom opozarjali na nepravilnosti. S prijavo so želeli le ustrezno preiskavo pristojnih organov, da bi lahko sprožili nadaljnje ustrezne postopke. "Če se je gospod Toš prepoznal v teh zadevah, je to njegov problem," je še dejal Kovačič. Odziv Andreja Toša je precej nepričakovan, kar daje slutiti, da nima pretirano čiste vesti. Vsi skupaj pa čakamo tudi na odziv Danice Simšič, ki o tej temi javno še ni govorila, čeprav smo to pričakovali že tedaj, ko je zadeva prišla v javnost. G. D.

O predlaganih davčnih spremembah

Forum SDS za kmetijstvo in podeželje je na 4. redni seji podprl spremembe davčne zakonodaje za področje kmetijstva in gozdarstva, ki jih je predlagala vlada. Izvršilni odbor foruma se je po obravnavi predlaganih sprememb zavzel še za tri pglavitne spremembe in dopolnitve vladnega zakonskega predloga. Pri opravljanju kmetijskih in dopolnilnih dejavnosti na kmetiji bi bili priznani normirani stroški v višini 70 odstotkov ustvarjenih prihodkov, prag za poenostavljeno ugotavljanje osnove pa bi se povišal na 10 milijonov tolarjev prihodkov. Zavzeli so se tudi za povečanje zneskov preostalih dohodkov iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, od katerih se ne bi zaračunavala akontacija dohodnine, na 100.000 SIT. Tretja sprememba oziroma dopolnitev foruma pa zahteva povišanje odstotka za priznavanje investicijske olajšave z 20 odstotkov na 35 odstotkov dejan-

skih, z računi dokazanih vlaganj v osnovno kmetijsko in gozdarsko dejavnost. Po besedah predsednika Forum SDS za kmetijstvo in podeželje Marjana Golavška bi predlagane spremembe pomenile poenostavitev postopkov in primernejšo obdavčitev kmetijskih in gozdarskih dejavnosti od veljavne davčne zakonodaje. S predlaganimi spremembami naj bi bil odpravljen tudi problem za zavezance, ki opravljajo omenjeno dejavnost v malem obsegu (npr. vinarji, vrtnarji, oljkarji, dopolnilne dejavnosti na kmetiji ...). L. K.

Predlagane davčne spremembe Forum SDS za kmetijstvo in podeželje bi pomenile poenostavitev postopkov in primernejšo obdavčitev.

Fides preklical stavko

Predstavniki Fidesa so se po preklicu oziroma preložitvi stavke sešli z ministrom za zdravje Andrejem Bručanom.

Stavkovni odbor sindikata Fides je pretekli četrtek preklical opozorilno stavko, napovedano za 15. november, oziroma jo je prestavil za nedoločen čas. "Zadovoljni smo, da stavke ne bo, saj bi povzročila veliko težav. Ne zaradi direktorjev, temveč zaradi pacientov," je po seji stavkovnega odbora dejal predsednik sindikata zdravnikov in zobozdravnikov Konrad Kuštrin. Kot je znano, je Fides kot razlog za stavko navajal

predvsem to, da zdravstveni zavodi ne spoštujejo kolektivne pogodbe o načinu plačevanja dežurstva. A pogodba po mnenju direktorjev zdravstvenih zavodov presega njihove pristojnosti, saj spreminja način plačevanja dežurnih ur zdravnikom. Prav zato so se pred časom izrekli o pomanjkanju pravih razlogov za stavko. Predstavniki Fidesa so se med drugim odločili, da svoje zahteve spremenijo. Odslej naj bi vztrajali pri lanskem dogovoru z nekdanjim ministrom Dušanom Kebrom. Navzočnost zdravnika na delovnem mestu naj bi se po tem predlogu štela kot delovni čas, dežurstvo pa bi se delilo na tako imenovane aktivne in neaktivne ure, ki bi bile plačane stoodstotno glede na izhodiščni količnik. Na predlog se je odzval tudi zdajšnji minister za zdravje Andrej Bručan in se že srečal s predstavniki Slovenskega zdravniškega društva, Zdravniške zbornice Slovenije in sindikata Fides. Bručan je izrazil upanje, da bi se že v tem mandatu zadeve uredile tako, da bodo zaposleni res plačani po opravljenem delu. P. A.

modrosti tedna

"Tako evropski kot domači šolski koncepti govorijo o nujnosti celostne vzgoje. Pod tem razumemo telesni, duhovni in duševni razvoj človeka, ki se mora razvijati v vse razsežnosti. Ne moremo pristati ne na kolektivistični ne na individualistični model vzgoje in izobraževanja. Znanje in izobrazbo je treba etično, estetsko in duhovno oplemeniti, saj samo na ta način razvijamo tisto holistično vizijo človeka, ki edina lahko prepreči, da se človeštvo ne bo ujelo v nove pasti skrajnih ideologij in totalitarizmov."

(Premier Janez Janša)

"... zakaj moramo vsi davkoplačevalci, tudi verni, subvencionirati razne kulturnike te ali druge alternativne usmeritve, ki so si v svojih delih, inštalacijah, performansih in še čem privoščili norčevanje iz zgodovine, kulture in veroizpovedi lastnega naroda? /.../ Vprašanje zagovornikom realsocialističnega modela ločenosti Cerkve od države pa je, v čem mislijo, da so umetniki, kulturniki in alternativci, ki se napajajo iz državnih jasl, bolj koristni za državljane kot pa recimo duhovniki katere koli od treh najbolj prisotnih veroizpovedi v Sloveniji."

(Novinar Uroš Kopavnik)

Cerkev in reforme

Kaj imajo skupnega nemiri v Franciji in napovedane gospodarske reforme v Sloveniji? Povprečen Slovenec bo najprej pomislil na znano krilatico, da bodo z uvedenimi reformami bogati še bogatejši, revni pa še revnejši, pa čeprav za zdaj še ni raziskano, kakšen vpliv bodo reforme dejansko imele na socialno razslojenost. Lahko je sicer moralizirati, češ da so nemiri v Franciji dovolj jasno opozorilo slovenski vladi, naj se ne igra s socialnimi pravicami, toda problem je prav v tem, da socialnih pravic ni mogoče zagotoviti brez uspešnega gospodarstva, saj se takšen sistem prej ali slej iztroši. Poleg tega je Janša prevelik političen lisjak, da bi si na poceni način zapravil zaupanje volivcev, čeprav se po drugi strani zaveda, da so za dolgoročno korist države potrebne tudi žrtve, kar se bo bržkone poznalo pri javnomnenjski podpori in čez tri leta na volitvah.

Pojavlja pa se tudi vprašanje, kakšno vlogo ima pri tem Cerkev, ki je prek komisije Pravičnost in mir reforme načelno, a previdno podprla. Spomnimo se: Katoliška cerkev je v slovenskem prostoru pred kakšnim

Podpora reformam ne pomeni, da se je Cerkev odpovedala socialni državi.

stoletjem odigrala vlogo pobudnice socialnega gibanja, katerega namen je bil zavarovati slovenskega delavca in kmeta pred izkoriščanjem. Glavno vlogo pri tem socialnem gibanju je odigral duhovnik Janez Evangelist Krek, čeprav se vedno znova pojavljajo stališča, da je Cerkev vedno bila in je še vedno na strani kapitala. Realno gledano podpora reformam ne pomeni, da se je Cerkev odpovedala socialni državi. Res pa je, da je v zad-

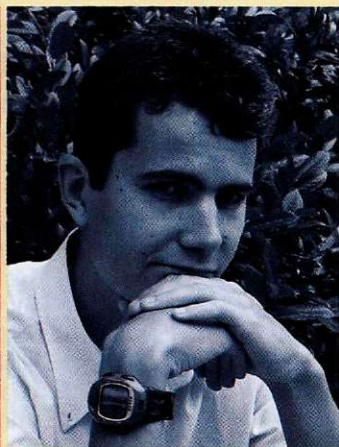
njem času dobila vrnjenege kar nekaj nacionaliziranega premoženja, kar prinaša veliko odgovornost ne le pri njegovem upravljanju, ampak tudi glede njegove prave namembnosti. Zagotovo ne bi bilo modro, če bi se ves trud Cerkve vrtel le okoli vrnjenege premoženja kot takega, kajti "časne dobrine", kot premoženje imenujejo cerkveni dokumenti, ne morejo biti same sebi namen, ampak morajo

biti sredstvo financiranja verskega, socialnega in izobraževalnega poslanstva Cerkve. In tu se pojavi problem – ali slovenska javnost sploh zaznava to poslanstvo, če nekako ne more logično povezati vrnjenege premoženja na eni strani in financiranja socialnega zavarovanja duhovnikov na drugi? Ta razkorak namreč porazno vpliva na javnomnenjsko podobo Cerkve.

Pri vsem tem pa je nenavadno, da ta ali oni slovenski publicist podtakne komisiji Pravičnost in mir, češ da je njena izjava o reformah le "prevod Mrkaičeve prostodušnosti v bolj izviren jezik", po drugi strani pa se je prav dr. Mičo Mrkaič spomnil obračunati s Cerkvijo ter

vlado, ker naj bi slednja z novim zakonom o verski svobodi zagotovila kritje socialnega zavarovanja duhovnikom, s tem pa naj bi dejansko negirala vsa prizadevanja za reforme. Toda zgrešeno bi bilo, če bi področje vere zožili na ekonomsko-tržno raven, kajti poanta zakona o verski svobodi je prav v tem, naj bi s subsidiarnostjo dolgoročno finančno razbremenil državo.

Gašper Blažič

Prazna grožnja

Na mizi slovenske diplomacije leži še vroča ponudba naše južne sosedo o arbitraži glede meje na morju, na katero se naša stran ni takoj odzvala, saj želi zagotovila, da bo drag in dolgotrajen postopek, kakršen je mednarodna arbitraža, obravnaval celotno mejo med državama, torej tudi odprta vprašanja glede kopenske meje. A povsem nepričakovano je te dni prišla v jav-

nja, drugačno od arbitraže. Hrvaški Novi list je pri poročanju o sprožitvi arbitraže namignil na neuradno možnost ustavitve arbitražnega postopka, če bi obe strani dosegli sprejemljiv dogovor, hrvaški predsednik Stjepan Mesić pa je za isti časnik pojasnil, da je treba vsako vprašanje med državama reševati ločeno, in če obstaja dolg zaradi električne energije, ga je treba poravnati.

Z arbitražami daje Zagreb lažen vtis, da mu je do čimprejšnje rešitve sporov.

nost novica, da je Hrvaško elektrogospodarstvo že v začetku novembra sprožilo druge vrste arbitražo. Na Mednarodni center za reševanje investicijskih sporov s sedežem v Washingtonu je proti naši državi sprožilo arbitražni postopek zaradi nedobavljene energije iz Jedrske elektrarne Krško (JEK). Hrvaški partner naj bi bil upravičen do odškodnine za nedobavljeno energijo v času od konca junija 2002 do sredine aprila 2003, ko naj bi bila Hrvaška zaradi odlašanja Slovenije pri ratifikaciji meddržavne pogodbe o skupni elektrarni prisiljena električno energijo uvažati. Šlo naj bi za več desetmilionov dolarjev vredno tožbo.

Slovenski minister za gospodarstvo Andrej Vizjak je, začuden nad korakom hrvaške strani, odškodninski zahtevek zavrnil kot neutemeljenega, saj je bila energija iz JEK Hrvaški ves čas na voljo, le da je ta raje uvažala cenejšo energijo od drugod. Vizjakovo začudenost pojasnjuje dejstvo, da sta se le dan prej s hrvaškimi ministrskimi kolegom dogovorila, da bo slednji hrvaški vladi posredoval pobudo za rešitev vpraša-

Ob Mesićevi izjavi se upravičeno sprašujemo, kako lahko Hrvaška hkrati pozablja na svoje dolžnosti do Slovenije prav v primeru JEK, saj od leta 2001 pa vse do danes še ni ustanovila sklada za razgradnjo nuklearke, kot od nje terja meddržavna pogodba. A dvoličnost v odnosih s slovensko sosedo očitno ni osamljen pojav. Kot lahko sklepamo, gre prej za usklajeno taktiko hrvaškega političnega vodstva, da v pomanjkanju pravih argumentov s takšnimi in podobnimi eklatantnimi potezami "pokaže mišice". S sprožanjem arbitražnih pobud in predlogov zanje daje Zagreb lažen vtis, da mu je do čimprejšnje rešitve odprtih sporov, hkrati pa na ta način diktira tempo slovenski diplomaciji.

Namige o mogočem preklicu arbitražnega postopka je treba gledati prav v tej luči; ne gre za kakšno prijateljsko popuščanje stari sosedu, temveč za diktiranje za Hrvaško ugodne rešitve, ki bi jo sicer le težka dosegla.

Mitja Volčanšek

Dr. Janko Kos

Daneta Zajca smo pokopali konec oktobra pri Sv. Trojici nad Domžalami, blizu njegovega rodnega doma. Ta dom so med vojno požgali nemški vojaki. Spominjam se ga, kakršen je bil tik pred vojno, ko smo k Zajčevim prišli na družinski obisk – moj oče, kipar Tine Kos, in Danetova mati sta bila brat in sestra. Blizu hiše je stal gozdič, tu smo se otroci nerodno prestopali, tuji drug drugemu, kot so si tuji mestni in kmetiški otroci. Danetu je bilo deset let, meni nekaj manj.

Spomin na pesnika

Med vojno so nas v Ljubljani dosegle vesti o očetovi smrti in požgani hiši. Lepega dne se je prikazal starejši brat, dali smo mu staro pelerino, v tej je odšel v partizane in kmalu padel pri Trebnjem. Pokopan je v skupnem grobu, njegove ostanke je prepoznala Danetova mati. O tem govori pesem Jalova setev iz leta 1957. "Spoznala bi njegovo lobanjo po njegovih belih zobeh, je dejala mati." Drugi brat je padel pri Železnikih.

Takoj po vojni smo jih obiskali na Vrhpoljah pod Sv. Trojico, tja so se preselili med vojno. Danetu je bilo šestnajst let. Pokazali so nam jamo v gozdu, postlano z listjem, pokrito z vejami. Sem se je zatekal in pisal prve pesmi; spominjam se velikega zvezka, popisane z verzji. Prihodnje leto so se preselili k Mariji Snežni v Slovenskih goricah, na kmetijo pregnanih Nemcev. Tja sem dve leti prihajal na počitnice. Daneta naj bi inštruiral matematiko. Ležala sva pred hišo, bolj kot z matematiko sva se ukvarjala s Kosovelom v obsežni Ocvirkovi izdaji. Večeri so bili vroči, na take večere sva morala spremljati starejšo sestrično na skojevske sestanke. V nedeljo smo se spremljali k maši pri Mariji Snežni. Na mojo ali skupno željo?

Toda teh čudnih let je bilo kmalu konec, Danetu so se množile takšne in drugačne težave. V svetu komunističnih laži se ni več znašel, leta 1951 je izbruhnil iz njega prezir, porojen iz besa in ponosa, kot bi rekla Oriana Fallaci. Oboje je ostalo v njem za zmeraj, skrito za blago molččnostjo in ljubeznijo do vseh, ki jih je imel rad. Pretepu in aretaciji je sledil proces, moj oče mu je poiskal odvetnika v osebi predvojnega katoliškega politika Ivana Stanovnika, očeta poznejšega politika socialistične Jugoslavije. Proces se je iztekel povoljno, sledila je težka vojaška služba. Leta 1953 je s pomočjo enega od stricov, poštnega uslužbenca, dobil službo pri pošti. Iz tega ga je leta 1955

rešilo knjižničarstvo v Pionirski knjižnici, najbrž po volji blagega direktorja Frančka Bohanca. Bolj kot zasebno sva se z Danetom odslej videvala pri Besedi. Na njegove pesmi še nisem bil pozoren. Po koncu Besede je kot čez noč postal osrednji pesnik Revije 57, bil je že v uredniškem odboru. V Perspektivah je postal s Tarasom Kermaunerjem njihov zadnji urednik. Njegova pesniška veljava je rasla od prve zbirke Požgana trava. In v tej je najbolj odmevala Jalova setev, njeni zadnji verzji "Tvoji beli, mladi zobje so bili jalova setev" so postali prva pesniška obsodba revolucije, še pred Smoletovo Antigono. Z nenavadno ihto ga je za te verze obtožil Tone Seliškar, ki je bil pred vojno tesen prijatelj njegovega očeta, po vojni pa ne več.

Podobno kot v Jalovi setvi je Daneta tudi pozneje ostajal moralno in politično oster. V Perspektivah je bil nepopustljiv zagovornik popolne kulturne svobode, z drugimi pesniki vred ni hotel sodelovati v jalovih pogovorih s Stanetom Kavčičem. Oblast je odklanjal z "besom in ponosom", ki ju je zdaj napajala velika pesniška samozavest. V enem poznejših intervjujev je obžaloval, da se je pri Perspektivah znašel v družini, ki ni bila prava. Mislil je na ideologe in nase kot na predmet ideološkega polaščanja. Če česa v življenju ni trpel, je bilo to

"So kot pesmi svetopisemskega psalmista, vendar takega, ki ne govori več Bogu, ampak le še samemu sebi. Ali pa morda upa, da ga nekje od blizu in daleč sliši skriti Bog?"

prav polaščanje, takšno ali drugačno. Za takšno neodvisnost se mu zdaj ni bilo treba posebej truditi, njegovo pesništvo je bilo priznано z leve in desne, leta 1981 je odšel s Fulbrightovo stipendijo v New York, tega leta je prejel veliko Prešernovo nagrado, leta 1993 je postal član SAZU.

V kulturnopolitičnem življenju je bil odslej navzoč zadržano, vendar opazno. Najdemo ga med podpisniki za Novo revijo. V devetdesetih le-

tih sva se znova srečevala v krogih civilne družbe, pri Kulturnem forumu, v Jurčičevem skladu, nazadnje v Zboru za republiko. Povsod je ohranjal mirno zadržanost, toda "bes in ponos" sta ga navdihnili, da je v pravem trenutku izgovoril pravo ostro besedo, nazadnje kot podpisnik pisma Aidanu Whitu, samooklicanemu glasniku evropskega demokratičnega novinarstva, se pravi kulturnemu uradniku. In te je kot pesnik in državljan od aretacije v letu 1951 neizmerno preziral.

Za božič leta 2004 mi je poslal v dar zbirko Dva s posvetilom – "pesmi za skromno povračilo za Tvoje velike besede o meni". Posvetilo me je presenetilo, vedel sem, da ne ceni literarnih zgodovinarjev in teoretikov, bili so mu posebna vrsta polaščevalcev, ki tlačijo pesnike v znanstvene predale. Moral sem ugibati, kaj sem bil izrekel o njem tako zelo vrednega pohvale. Je mislil na poročilo, ki sem ga napisal za SAZU, ko smo ga predlagali švedskim akademikom za Nobelovo nagrado? Toda to je bilo nekaj let pred posvetilom. Je slišal priznanje, ki sem ga mimogrede izrekel o njegovem ciklu "križvega pota", o teh vrhunskih verzih k Bernikovim podobam? Toda te besede so prišle do njega brez mene. In tako sem pomislil, da mu

je morda šla do srca kratka razlaga, napisana leta 2000, ponatisnjena v publikaciji, ki so jo konec leta 2004 njemu v čast pripravili njegovi mladi pesniški prijatelji. Končal sem jo s stole besedo o njegovih pesmih: "So kot pesmi svetopisemskega psalmista, vendar takega, ki ne govori več Bogu, ampak le še samemu sebi. Ali pa morda upa, da ga nekje od blizu in daleč sliši skriti Bog?" Vprašaj je bil moj, odgovor sem prepustil njemu.

Temelj slovenskega izobraženstva

Letošnja stoletnica Zavoda sv. Stanislava ni pomemben praznik le za Cerkev na Slovenskem, ampak tudi za slovenstvo. Zavod je postal prva popolna slovenska gimnazija.

Osrednjemu pomenu te cerkvene ustanove je bila primerna tudi slavnostna akademija, ki je bila v nedeljo zvečer v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Uvodna nagovora sta imela ravnatelj zavoda dr. Anton Jamnik in ljubljanski nadškof Alojz Uran. Slednji je poudaril vlogo tedanjega knezoškofa Antona Bonaventura Jegliča, ki je v praksi izpeljal zamisel o popolni slovenski gimnaziji, iz katere je izšel marsikateri kasnejši nosilec cerkvenega in javnega življenja.

Zavod je v svoji dolgi zgodovini preživel prisvojitve s strani okupatorja in kasneje revolucionarne oblasti. Ta je objekt dodelila vojski, preden je bil leta 1991 končno vrnjen Cerkvi, ki je dve leti pozneje znova obudila dejavnost zavoda. V njegovem sklopu deluje danes Škofijska klasična gimnazija, ki je med najbolj cenjenimi srednješolskimi ustanovami na Sloven-

skem. Na težavno preteklost in pomen zavoda je spomnil tudi slavnostni govornik, predsednik vlade Janez Janša. Premier je izpostavil pomen boja za šolstvo v slovenskem jeziku, ki je bilo eno ključnih nacionalnih vprašanj in so se mu nemški nacionalisti tedaj močno upirali. Ustanovitev prve popolne gimnazije s slovenskim učnim jezikom je po več kot pol stoletja pomenila "vsaj delno uresničitev ene izmed zahtev slovenskega nacionalnega programa iz

leta 1848", je dejal Janša. Po njegovem mnenju ni bilo naključje, da so zamisel uresničili v okrilju Katoliške cerkve. "Škof Jeglič je s postavitvijo temeljnega kamna za zavod in gimnazijo simbolno in dejansko postavil tudi temelj, na katerem je v naslednjih desetletjih zrasel velik del slovenskega izobraženstva," je dejal premier. V svojem govoru je spomnil na izredno vlogo ravnatelja dr. Janeza Gnidovca ne le pri razvoju zavoda, ampak celotnega slovenskega šolstva, ki

je bilo podlaga za ustanovitev slovenske univerze po prvi svetovni vojni. Janša je omenil nekatere pomembne profesorje, ki so poučevali na tem zavodu, na primer jezikoslovca dr. Antona Breznika in slovenista Jakoba Šolarja, likovnika Staneta Kregarja in glasbenika Matijo Tomca, pozabil pa ni niti na velike osebnosti, ki so iz nje izšle. To so bili prof. Janko Moder, dr. Stane Gabrovec, dr. Joža Mahnič, dr. Kajetan Gantar in upokojeni nadškof dr. Alojzij Šuštar.

V delovanje zavoda sta ostro posegla nacionalsocialistični in komunistični totalitarizem, je ugotavljal premier, ki sta šola spremenila "v kasarno, v koncentracijsko taborišče in v kraj, od koder so bili tudi številni njegovi nekdanji dijaki poslani v smrt".

Stavbo je Demosova vlada za božič leta 1991 vrnila lastniku v upravljanje z namenom obnove vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Ob priznanju vidnih uspehov, ki jih zavod dosegal, je Janša opozoril na pomen šolstva in celovite, z izobraževanjem prepletene vzgoje za našo ambiciozno državo, pri tem pa še posebej na vlogo zasebnega šolstva. **M. V.**

Premier Janez Janša in nadškof Alojz Uran sta s svojima nastopoma počastila stoletnico Zavoda sv. Stanislava, prve popolne slovenske gimnazije.

Skupna odločitev za plebiscit

Poljčane na Gorenjskem so prejšnjo soboto gostile predsednika vlade Janeza Janšo in druge voditelje koalicije Demos, ki so v tem kraju pred 15 leti sprejeli odločitev, da izpeljejo plebiscit o samostojnosti Slovenije.

V navzočnosti večine najvidnejših predstavnikov sedanjega in tedanjega vlade, vojske in veteranov vojne za Slovenijo so pred Centrom za obrambno usposabljanje odkrili spomenik mejnikom slovenske samostojnosti. Poleg odločitve za izpeljavo plebiscita so v Poljčah maja 1990 sprejeli tudi načrt obrambe Slovenije in začeli usposabljanje prve častnike Teritorialne obrambe RS. Premier Janša je izrazil upanje, da bodo ti in drugi mejniki ter vsi manj pogosto omenjeni dogodki, ki so bili v preteklosti deležni premalo pozornosti, kmalu dobili svoje mesto v muzeju osamosvojitve.

Janša je v slavnostnem govoru odločitev za plebiscit novembra 1990 v Poljčah označil za najpomembnejšo politično odločitev kakšne stranke ali koalicije v slovenski zgodovini, a to ni bila prva pobuda za plebiscit, "vendar pa je treba ločiti med pobudami, ki jih nekdo da, ne da bi imel realno moč, da jih tudi uresniči, in odločitvijo, ki jo sprejme tisti, ki jo lahko tudi uresniči in zato nosi tudi vso odgovornost", je poudaril predsednik vlade. Sprva je veljalo mnenje, naj se plebiscit izpelje po sprejetju nove ustave, a se je iz več razlogov s slednjo zapletlo. Zato je najprej v krogu intelektualcev blizu Demosu "dorzorela odločitev, da je treba spremeniti prvotno strategijo" in čim prej izpeljati referendum. Ob

vseh tedanjih pomislekih je odločilni pogum pokazal pokojni dr. Jože Pučnik, ki je bil zato tudi deležen največ napadov v javnosti, je spomnil premier, ki je dr. Pučnika označil za glavni motor osamosvojitve.

Demosova koalicija je bila takrat pripravljena marsikje popuščati, na ta način pa je tudi dosegla nacionalno soglasje za izvedbo plebiscita. To je omogočilo, kot je dejal Janša,

"da smo Slovenci ta temeljni kamen položili enotno", prepričljiva podpora na samem plebiscitu pa je omogočila izpeljavo osamosvojitve.

Seveda je bilo nadvse resno odločitev lahko zavarovala. Aprila 1990 so se v Poljčah začeli usposabljanje poveljniki enot teritorialne obrambe, s čimer so slovenski javnosti sporočili, da mislijo resno. Sredi maja istega leta je v Poljčah razširjeno predsedstvo Slovenije sprejemalo smernice za pripravo in izvedbo obrambe domovine v primeru napada, ki so bili s pekrskimi dogodki že po enem tednu na preizkušnji. Kot je še poudaril premier, je s časom postala očitna tudi pravilnost usklajenega ukrepanja v času, ko je jugoslovanska federacija razpadala. Če bi Slovenija takrat čakala, "bi bil vlak zamujen. Tudi če bi dosegli isti cilj, bi plačali bistveno višjo ceno", je prepričan Janša. **M. V.**

Premier Janez Janša je odločitev, ki so jo sprejeli v Poljčah, označil za enega najpomembnejših političnih korakov v slovenski zgodovini.

V primežu starih kadrov

Ko se v ZDA zamenja oblast, se hkrati z njo zamenja tudi vseh okoli 30.000 najvišjih državnih uslužbencev. Glavni razlog za to je želja, da se novi oblasti omogoči, da v vodilne organe v državni upravi namesti ljudi, s katerimi bo lahko sodelovala. Slednje seveda ne velja za Slovenijo, kjer skušata LDS in SD kljub zamenjavi oblasti in jasnemu sporočilu ljudi na volitvah, da si ju ne želijo več videti na najodgovornejših položajih, v državnih organih obdržati čim več svojih ljudi in si na ta način zagotoviti svoj vpliv na njihovo vodenje, hkrati pa zagotoviti informacije, ki bi lahko obremenile novo vlado. Tako je vsaka še tako majhna zamenjava v državni upravi ali podjetjih, ki so delno ali večinsko v državni lasti, pospremljena z ostrimi protesti, da gre za politične in nestrokovne menjave, enake obravnave pa so bile deležne tudi spremembe zakona o javnih uslužbencih, s katerimi je vlada želela zakon spremeniti tako, da bi lahko državne funkcionarje zamenjala brez krivdnih razlogov.

Oviranje dela vlade

Glede na to se seveda ne čudimo, da se je vlada kadrovskih menjav lotila zelo previdno in počasi. Ponavadi menja tam, kjer je to nujno potrebno, ali pa tako, da počaka, da se funkcionarju izteče redni mandat. Slednje dokazujejo podatki, ki pravijo, da je vlada v enem letu zamenjala manj kot 200 državnih uslužbencev (v večini primerov je šlo za redne menjave), medtem ko jih je na primer zadnja Drnovškova vlada v primerljivem obdobju enega leta, po volitvah leta 2000, zamenjala več kot 500. Posledica vsega tega je, da v državnih organih še vedno sedi veliko funkcionarjev, ki so bodisi člani, bodisi simpatizerji obeh največjih opozicijskih strank in poskušajo delo organov čim bolj ovirati. Tako je denimo z mnogih ministrstev slišati, naj bi t. i. stari kadri na ministrstvih poskušali nekatere občutljive zadeve čim bolj zavlačevati, naj bi vodilni na ministrstvih od njih dobivali napačne informacije s čimer naj bi poskušali čim bolj oteževati delo. Primer za to je šolsko ministrstvo. Ko se je namreč minister Milan Zver, ki je poskušal pred nedavnim ugotoviti, kam so izginili arhivi o imenovanju ravnateljev v osnovnih šolah, ki so nekaj časa razburjali javnost, lotil razčiščevanja zadeve in je od svojih podrejenih, ki so odgovorni za urejanje arhiva, zahteval nekatere podatke, so mu na mizo prinesli tri različice podatkov, iz katerih seveda ni bilo mogoče razbrati, kaj se je dejansko zgodilo. Očitno pa je, da so nekateri na ministrstvu, na katerem je še vedno čutiti vpliv nekdanjega ministra Slavka Gabra, naredili vse, da se nikoli ne bi izvedelo, kam so izginili arhivi.

Poharjeva – logistični servis sindikatov

Nezavzetost in oviranje dela s strani starih kadrov pa seveda ni edina težava, s katero se srečuje nova oblast. Stari kadri zasledujejo tudi politične cilje svojih nekdanjih delodajalcev. To zgovorno kaže primer glavne inšpektorice za okolje in prostor Bojane Pohar, ki je pred nedavnim svojim podrejenim poslala elektronsko pismo sindikata državnih uslužbencev, v katerem je zaposlene v državni upravi pozivala, naj se udeležijo protestov, ki jih bodo konec novembra v Ljubljani pripravile štiri sindikalne centrale. Ker se nam zdi zadeva nenavadna, smo Poharjevo povprašali, ali se ji pošiljanje takih sporočil z njene strani ne zdi sporno (slednje se zdi sporno ministru za javno upravo Gregorju Virantu, ki pravi, da visoki državni uslužbenci ne bi smeli delovati kot logistični servis sindikatov, saj imajo sindikati za obveščanje svojega članstva na voljo druge načine), in dobili odgovor, da je to morala storiti, ker je inšpekcijski svet, v katerem sedijo vsi glavni inšpektorji, na eni izmed svojih sej sprejel sklep, da bodo glavni inšpektorji svoje podrejene seznanili z vsemi sporočili, ki jim jih bodo poslali iz sindikata. Zadevo smo hoteli preveriti, zato smo se obrnili na predsednika inšpekcijskega sveta Romana Kladoška. Povprašali smo ga, kdaj in zakaj je svet sprejel takšen sklep, in dobili nad vse zanimiv odgovor: "Svet takšnega sklepa ni nikoli sprejel." Glede na vse se zdi, da je nova vlada do zdaj izvedla še premalo zamenjav, kar bi se ji lahko na koncu maščevalo. Po izteku mandata je namreč nihče ne bo vprašal, zakaj nečesa ni naredila, ampak le, kaj je naredila, in bo za to morala prevzeti tudi vso odgovornost.

Aleš Kocjan

LDS in SD poskušata na pomembnih položajih v državni upravi ohraniti čim več svojih ljudi.

Zdi se, da je nova vlada do zdaj izvedla še premalo zamenjav, kar bi se ji lahko na koncu maščevalo. Po izteku mandata je namreč nihče ne bo vprašal, zakaj nečesa ni naredila, ampak le, kaj je naredila in bo za to morala prevzeti tudi vso odgovornost.

Fotografije: Gregor Pohleven in Arhiv Demokracije

Peterle proti Bajuku

Dogajanje pred kongresom Nove Slovenije (NSi), ki bo 19. novembra v Novi Gorici, kaže, da bo sedanji predsednik Andrej Bajuk zagotovo vodil stranko do naslednjega volilnega kongresa, saj so se glavni pretendenti za to mesto odpovedali kandidaturi.

Čeprav je sprva kazalo, da bo Bajuk na kongresu imel vsaj dva tekmece, pri čemer je za najverjetnejšega protikandidata veljal Lojze Peterle, se je slednji dokončno odpovedal kandidaturi, enako tudi Ljudmila Novak, ki pa je napovedala boj za podpredsedniško mesto in s tem nehoti priznala, da bi se nekoliko precenila, če bi se spustila v boj za predsedniški stolček. Kandidaturi se je odpovedal tudi Miran Kramberger, prav tako pa ni uspela medijska provokacija z Markom Pogorcem. Tik pred kongresom pa je vložil kandidaturo župan Dolenjskih Toplic Franci Vovk, ki priznava, da proti Ba-

juku nima realnih možnosti za zmago, vendar bo na kongresu imel priložnost predstaviti javnosti svoje kritične poglede na vodenje stranke.

Bajuk tarča napadov

V Demokraciji smo že pisali o tem, da se je v letu dni po parlamen-

tarnih volitvah nakopičilo precej negativne energije, ki je sčasoma prerasla v odkrit konflikt, v katerem sta se kot glavna protagonista (vsak na svojem bregu) znašla predsednik stranke Andrej Bajuk in predsednik sveta stranke Lojze Peterle. Na splošno je bilo v vrstah NSi mogoče čutiti

nezadovoljstvo, ker stranki ni uspelo ponoviti odličnega izida volitev v evropski parlament (čeprav je NSi v primerjavi s prejšnjimi volitvami pridobila eno poslansko mesto), zaradi česar se je usul plaz kritik na Andreja Bajuka, nekateri pa so celo govorili, da bi NSi zagotovo dobila veliko več

Lojze Peterle je politični potop doživel še kot predsednik Slovenskih krščanskih demokratov. So ambicije močnejše od izkušenj?

Andrej Bajuk bo moral drugače uskladiti vodenje Nove Slovenije in finančnega ministrstva. Rešitev naj bi bila v uvedbi funkcije direktorja stranke.

glasov, če bi stranko vodil Lojze Peterle. Slednji seveda ni skrival ambicij po vnovičnem vstopu na notranjepolitično prizorišče. Kasneje, ko se je sestavljala vlada, je bilo mogoče slišati nove kritike, češ da Bajuk preveč popušča Jansi (to vprašanje se je zelo zaostroilo zlasti pri izbiri predsednika državnega zbora; funkcijo je potem zasedel član SDS France Cukjati) in da je NSi dobila v novi vladi obrobno vlogo, čeprav ima tri ministre (za finance, za delo, družino in so-

cialne zadeve ter za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, pristeli pa bi lahko še pravosodje); prvič pa se je zgodilo, da finančni resor pokriva nekdo iz desnosredinskega političnega prostora. Tako se je v nekaj mesecih močno okrepila skupina (domnevni) članov NSi, ki so videli glavnega nasprotnika predvsem v Janezu Janši, ki naj bi bil zaradi svoje preteklosti (mišljena je politična kariera pred letom 1988) nesprejemljiv politični partner za stranko krščanskodemokratskega profila. Omenjena skupina, ki je agitirala zlasti prek spletne strani NSi (predvsem spletnega foruma), je tako uveljavila načelo, da se osebe, ki so se na kakršen koli način kontaminirale s preteklim režimom, od slednjega ne morejo distancirati.

Naravnost proti Janši

Jasno je bilo, da je ost proti Bajuku dejansko naperjena proti Janezu Janši, ki je bil neprijeten že za nekatere posameznike v sedanjih SLS in še prej v SKD in SLS. Mnogi namreč v njem vidijo tekmeča, ki krade glasove krščansko-ljudski opciji. Po drugi strani pa so se v času pred lanskimi volitvami pojavljale govornice, naj bi Janša za Bajukovim hrbtom pripravljala novo koalicijo z LDS. Zanimivo je, da so omenjene govornice znova oživele po izvolitvi nove vlade; tedaj je bilo mogoče slišati, da je samo

vprašanje časa, kdaj bo vladna koalicija v sedanjih sestavi razpuščena. To pa bi bilo v resnici mogoče le ob odhodu katere od strank iz vladne koalicije. Za DeSUS velja, da je bil njen problem rešen z izvolitvijo Karla Erjavca za predsednika stranke in obrambnega ministra, čeprav je obstajal poskus, da bi upokojenško stranko z morebitno izvolitvijo Antona Beblerja za predsednika odpeljali iz koalicije (v tem primeru bi utegnili priti celo do izstopa poslanske skupine iz stranke). Ker poskus razbitja vladne koalicije (kar bi Janšo prisililo v kolaboracijo z levico) pri DeSUS ni uspel, se je očitno sedaj pokazala priložnost, da se vez

med NSi in SDS poskusi razrahljati z obujanjem notranjih sporov v NSi. Zato je veliko vprašanje, kdo v resnici stoji za miniranjem Bajuka. Gre nemara za pretirano ambiciozne nekdanje člane SKD ali pa celo za podtaknjence, katerih glavni interes je narediti iz NSi "zlahтно konservativno stranko" po meri Milana Kučana in tranzicijske levice?

Peterleto potop

Nič presenetljivega ni, da se v tej zgodbi kot glavni akter pojavlja prav Lojze Peterle, ki je bil, kot je bilo že omenjeno, v zadnjem letu dni zelo kritičen do vodstva stranke, zlasti do Andreja Bajuka. Slednji se je na kritike odzival zelo diplomatsko, čeprav so prav njemu očitali, da v NSi praktično vlada diktatura (po drugi strani pa so mu nekateri očitali prememko držo do Janše). Sodu je izbila dno seja sveta NSi v četrtek, 10. novembra. Isti večer je namreč

Poslanska skupina NSi, ki jo vodi Alojz Sok, podpira Bajuka v boju za prihodnji predsedniški mandat.

Evropska poslanka Ljudmila Novak, ki so jo nagovarjali, naj se spopade z Bajukom, se bo potegovala za podpredsedniško mesto.

Peterle sporočil, da se dokončno odpoveduje kandidaturi za predsednika NSi, ker je različnim notranjim in zunanjim vplivom uspelo v precejšnjem delu stranke ustvariti oceno, da bi bila kandidatura nevarna za stranko in koalicijo (omenjene ocene je Bajuk zavrnil kot neutemeljene). Peterle je hkrati napovedal, da bo na kongresu kandidiral le za člana sveta koalicijske Nove Slovenije, a da bo vztrajal pri projektu graditve stranke političnega centra z jasnimi krščanskodemokratskim profilom. Omenjena napoved je precej nenavadna in kaže na to, da nekateri v NSi ne prepoznavajo več stranke, ki bi lahko dostojno zasto-

pala krščanskokonservativno opcijo. Znano je namreč, da je leta 2000 ob združitvi SLS in SKD prav slednja nekako "utonila" v SLS, saj se je stranka z neposrečenim imenom SLS+SKD kasneje preimenovala v SLS, s čimer je pokazala kontinuiteto s SLS pred združitvijo, pri čemer ne moremo prezreti nekaterih podrobnosti, na primer tega, da stranko sedaj vodi Janez Podobnik, brat nekdanjega predsednika SLS Marjana Podobnika. V zgodbi (ra)združevanja ljudsko-krščanskega tabora je nenavadno vlogo odigral prav Peterle, ki je SKD vodil vse od njenega začetka (krščansko socialno gibanje in krog revije 2000) in nato postal predsednik prve povojne demokratične vlade. Njegov potop se je pravzaprav začel šele po razpadu Demosa. Po volitvah leta 1992 je namreč SKD vstopila v koalicijo z LDS, manj kot dve leti po tem je prišlo do afere Depala vas,

Franc Zagožen, ki pa si je politični kapital hitro zapravil, ko je podprl zabetoniranje Potrčevega proporcionalnega volilnega sistema v ustavo. Tedanji podpredsednik SLS+SKD Andrej Bajuk je na to potezo reagiral z izstopom in ustanovitvijo NSi, pridružil se mu je Peterle, ki je v času pred združitvijo nastopal kot zaveznik Janšev SDS, saj je že tedaj obstajala koalicija Slovenija kot zaveza med opozicijskima SDS in SKD. Peterle je bil poslanec državnega zbora, kasneje je postal predsednik sveta NSi, nato pa zelo uspešno kandidiral kot nosilec liste NSi na evropskih volitvah.

Sumljivi udbovski sezname

Kljub njegovemu uspehu na volitvah v evropski parlament pa se postavlja vprašanje, ali bi bil njegov vzpon na vrh NSi res v interesu stranke glede na dogajanje v SKD in spričo dejstva, da je bil kot predsednik sveta NSi doslej praktično neviden. Prav tako se postavlja vprašanje, koliko dejansko zmore v evropskih institucijah, kjer je bil še nedavno član predsedstva konvencije (pri čemer je najbolj slovel po svojih orglicah), sedaj pa deluje kot poslanec. Čeprav je bil na evropskih volitvah zelo prepoznaven, nekateri pogrešajo njegove pobude v evropskem parlamentu; prav tako je Peterle kot evropski poslanec podprl

začetek pogajanj Evropske unije s Turčijo (pri tem se je Ljudmila Novak vzdržala, Miha Brejc pa je bil proti). Drugo vprašanje, ki se postavlja, pa je, ali bi imel Peterle z vodenjem stranke iz evropskega parlamenta več uspeha kot Bajuk, ki mu očitajo, da zaradi svoje funkcije v vladi nima časa za stranko. Tretje vprašanje se nanaša na Peterletovo sodelovanje s komunistično tajno policijo, kar mu je očital zlasti dr. Boštjan M. Turk, zaradi česar je Peterle proti njemu vložil odškodninsko tožbo. Po Turkovih navedbah Peterle formalno ne more kandidirati, dokler ne podpiše izjave, da ni nikoli sodeloval s tajnimi služba-

»

» mi. Čeprav naj bi imel dr. Turk za dokaz register sodelavcev SDV, pa je glavna dilema v tem, ali lahko nekoga, ki je bil v omenjeni seznam vpisan kot vir pri Udbi, res lahko imamo za prostovoljnega sodelavca (sezname na udba.net namreč nimajo avtentične razlage in je težko reči, kdo je bil v sodelovanje z Udbo prisiljen in kdo je sodeloval prostovoljno, saj so na seznam vpisani tudi "opušteni sodelavci"). Trditve, da je Peterle sodeloval z Udbo, je zavrnil tudi Andrej Bajuk, od Turkovih navedb pa se je distanciralo tudi celotno vodstvo NSi. Omenjena poteza je pričakovana, saj bi lahko prišlo do večjega razdora v stranki in tudi do očitkov, da vodstvo NSi Peterleta ni zavarovalo pred obtožbami dr. Turka.

Levica izrablja konflikt

Kakor koli že, napetosti znotraj NSi, ki postajajo čedalje očitnejše, so postale hvalež na tema za levico in medije, ki so se v konfliktu med Peterletom in Bajukom postavili na Peterletovo stran (slednjega je zno-

Dr. Boštjan M. Turk ni dobil podpore vodstva NSi za obtožbe Peterleta v zvezi z njegovim domnevnim sodelovanjem z Udbo. Na sliki Lojze Peterle in dr. Turk (drugi z desne) na dan parlamentarnih volitev leta 1996, ko sta se še dobro razumela.

traj NSi podprl tudi nekdanji generalni državni tožilec Anton Drobnič), podpora medijev pa je bila opazna že v času, ko je kandidiral za evropskega poslanca, saj v tistem času ni napadal levice. Kot kaže, se v NSi pojavlja repriza dogajanja v SDS leta 2001, ko je na kongresu v Celju tedaj že nekdanji poslanec Ivo Hvalica izrekel nekaj ostrih pripomb na račun vodenja stranke in si hitro pridobil simpatije prej ne-

naklonjenih (levičarskih) medijev. Malo po kongresu, na katerem je Janša vezal svojo funkcijo na neizvolitev Iva Hvalice v izvršilni odbor SDS, je Hvalica izstopil iz SDS. Morda so se prav zato pojavila ugibanja, naj bi tudi Peterle ustanavljal novo stranko. Pomenljiva je njegova izjava o NSi: "Bila je preveč dodatek, premalo se je profilirala. Ko je bil čas, da bi gradili z različnostjo naših podob in širino pomladne strani, je bil

naš pristop razlagati enotnost, zato so ljudje raje volili original kot kopijo." Tezo o "originalu" in "kopiji" je pred petimi leti izrekel prav Janez Janša, ko je komentiral izide volitev leta 2000 in poraz tedanje SLS+SKD, ki naj bi delovala kot "kopija LDS". Omenjena izjava daje slutiti, da Peterletu Janševa zmaga na volitvah ni bila posebej všeč, čeprav sta nedavno skupaj odkrila spomenik slovenski samostojnosti.

Porok za trdnost koalicije

Čeprav ima Bajuk nov mandat zagotovljen, seveda ne bo smel dopustiti nekaterih dosedanjih slabosti. Tega se zaveda tudi sam. Zanimiva pa bo tekma za podpredsedniška mesta, saj bi močna osebnost (po možnosti iz poslanske skupine NSi) utegnila pomeniti veliko pridobitev NSi za nastopanje v javnosti, s tem pa naj bi Bajuk na naslednjem volilnem kongresu dobil dostojnega naslednika. Do tedaj pa Bajuk ostaja porok za trdnost sedanje vladne koalicije.

Gašper Blažič

Zaradi spremenjene zakonodaje zavarovancem Vzajemne ni treba skrbeti za preureditev zavarovanja, saj bo Vzajemna uredila samodejno prilagoditev vašega zavarovanja novemu zakonu.

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

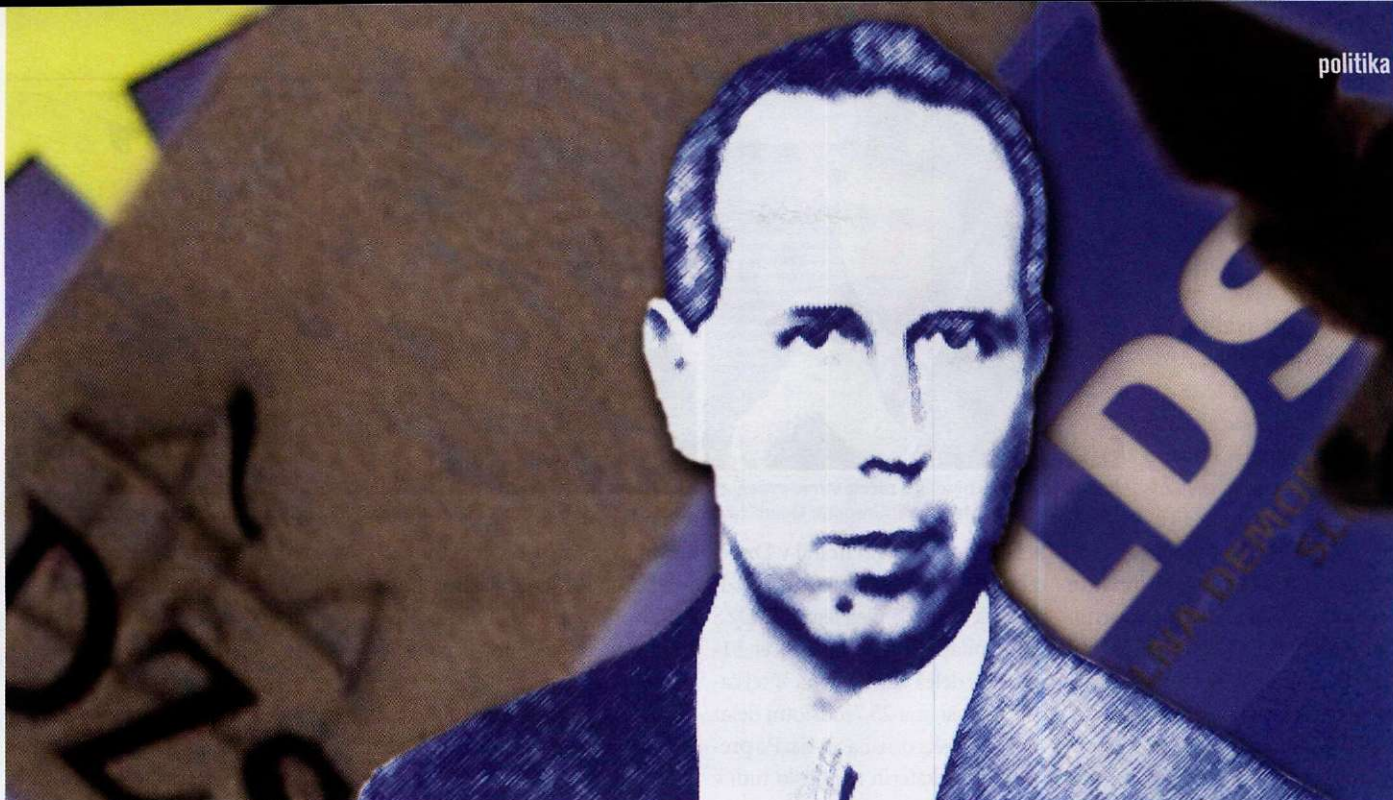
080 20 60

NE ZAUPAJTE VSAKOMUR!
Z novo ponudbo Vzajemne najugodnejše!

www.vzajemna.si

Brezplačni oglas

Fotografije: Gregor Pohleven in Arhiv Demokracije

Pobegnili LDS

Neuradno smo izvedeli, da se tožilci pripravljajo na preiskavo v družbi DZS. Še posebej naj bi bil pod drobnogledom predsednik uprave Bojan Petan.

Da se je Bojan Petan, predsednik uprave DZS, izmaknil nadzoru s strani LDS, ki ga je dejansko dvignila na piedestal, je danes znano tudi vplivnim članom LDS. Po naših podatkih naj bi bil Petan po izgubljenih državnozbornskih volitvah priskrbel službe nekaterim vplivnim članom in politikom, ki so ostali brez nje. Med drugim naj bi jo bil priskrbel Romanu Jakiču, nekdanjemu poslancu in nekajmesečnemu generalnemu sekretarju LDS. Brez službe in na zavodu za zaposlovanje z enoletnim nadomestilom v višini ministrske plače je ostal tudi Janez Kopač, nekdanji poslanec, minister za okolje, prostor in energijo in pred tem nekajtedenski minister za finance. Tudi zanj naj bi bil poskrbel Petan, pa tega ni storil. Imen je še nekaj, vendar Petana nenadoma vsakdanje skrbi strankarskih kolegov po izgubljenih

volitvah ne zanimajo več. Zato naj bi bil po naših informacijah padel v nemilost pri vodstvu LDS. Posamezniki iz vrha naj bi mu tudi očitali, da se je v zadnjih mesecih pokazal kot ortodoksni liberal, ki verjame samo denarju, sebi in premoženju. Nasploh naj bi ga zanimala samo še družba DZS in njene odvisne družbe, kot so Tehniška založba, časopisna hiša Dnevnik, časnik Direkt, agencija Pristop, Terme Čatež, Marina Portorož in še nekatere.

Kako se je začelo?

Zgodba se začne v devetdesetih le-

tih, ko je Brane Šušterič, ustanovitelj in lastnik finančne družbe Nika, Gregorju Golobiču predstavil Bojana Petana. Nika je bila nekakšna vzporednica družbe Dadas, le da resnici na ljubo ni končala kot Dadas. Po mnenju nekaterih naj bi bilo tako tudi zaradi političnih povezav. Poslovna in politična pot Bojana Petana se je torej začela vzpenjati po seznanitvi z Golobičem. Hipotekarna banka Brežice, ki je od Braneta Šušteriča odkupila naložbe, je bila med prvimi naložbeniki v družbo DZS. Hipotekarno banko Brežice, ki je že dolgo ni več, naj bi bil Andrej Hazabent (takrat pred-

sednik uprave NKBM) moral sanirati z davkoplačevalskim denarjem in jo pripojiti NKBM. Pripojitvi Tehniške založbe Slovenije je sledila graditev medijskega imperija v lasti LDS. S kupčkanjem z delnicami naj bi bil Petan po lastnih načrtih k DZS pripojil še časopisno hišo Dnevnik, časnik Direkt, agencijo Pristop, Marina Portorož, Terme Čatež in še nekatere. Nekatero kapitalske povezave naj bi bil Petan v lastnem imenu in imenu DZS spletel s pomočjo Gregorja Golobiča oziroma z lobiranjem znotraj LDS. Med drugim naj bi se želel polastiti tudi Vzajemne, največje »

Predsednik uprave DZS Bojan Petan se je očitno izmaknil tudi nadzoru s strani LDS.

Petan naj bi bil zaradi domnevno obljubljenih služb vplivnim članom LDS, cesar pa naj pozneje ne bi bil uresničil, padel v nemilost pri vodstvu te stranke.

zdravstvene zavarovalnice v državi. Pri tem naj bi pred-sodke lomil na podlagi ustrahovanja v imenu LDS.

V nadzornem svetu DZS so preverjeni ljudje

Nadzorni svet DZS sestavljajo Jurij Deteček (Adria Bank Dunaj), Bogdan Pušnik (Nisa d. o. o.), Žiga Jelenec, Aleksander Topolovšek, Nenad Ninkovič, Marjan Ratajec. Jurij Deteček je direktor Adria bank Dunaj, ki je v četrtinski v lasti NLB, NKBM, Beogradske banke in BACA Dunaj. Nobena od bank nima operativnega nadzora (nadzor kreditnega portfelja in postopkov odobritve posojil) nad poslovanjem Adrie bank, saj nima več kot 25-odstotnega deleža. Adria bank Dunaj naj bi bila po mnenju nekaterih tipična obvodna banka, ki zaradi lastniškega deleža, ki je razbit na več bank, omogoča financiranje prek matičnih bank (NLB in NKBM) skozi avstrijski bančni sistem. To je videti tako, da NLB odobri posojilo Adria Bank Dunaj, ta pa denar prek tujine nakazuje podjetjem, ki denar uporabljajo za financiranje nakupa delnic DZS. Podobno naj bi po naših informacijah delovala tudi frankfurtska LHB. Po pripovedovanju naših virov naj bi bili v podobne posle vpleteni tudi Gorenjska banka in Probanka Maribor, kar pa ni preverjeno. Skratka, v nadzornem svetu DZS naj bi sedeli preverjeni ljudje in lojalni tistim, ki so jih na to mesto imenovali, imenovan pa je bil (v glavnem s podporo takratnega vodstva SOD in KAD) po volji DZS oziroma Bojana Petana.

Kapitalske povezave

DZS nekateri očitajo tudi t. i. parkiranje njenih delnic pri drugih družbah, to je pri povezanih osebah in bankah. Delnice DZS naj

Petanova pot naj bi se bila začela strmo vzpenjati, potem ko so ga predstavili Gregorju Golobiču.

bi bil Petan začasno hranil v Dnevniku, d. d., družbi Nisa, d. d., in Adria bank Dunaj. Poleg tega ima DZS več kapitalskih naložb, in sicer 51-odstotni delež v Dnevniku. V tej časopisni hiši ima 25,7-odstotni delež tudi avstrijska družba Styria. Po prepričanju nekaterih naj bi šlo tudi v tem primeru za povezan posel – Delež Styrie v Dnevniku naj bi bil dejansko v lasti DZS. Problematično naj bi bilo tudi lastništvo družbe Ekdis, ki se ukvarja z distribucijo Dnevnika. Po naših podatkih Dnevnik poskuša prodati svoje distribucijsko podjetje britanski skupini Midland, v ozadju katere naj bi bil ruski kapital. DZS in Dnevnik naj bi imela večje likvidnostne težave, kar naj bi bil Petan v preteklosti, podobno kot

Petanova naloga naj bi bila, da po volitvah priskrbi službo Romanu Jakiču in Janezu Kopaču, vendar iz tega ni bilo nič.

Družba DZS je bila pod Petanovim vodstvom pomembno kapitalsko središče LDS.

naj bi to počeli v Termah Čatež, izrabil za financiranje svojih delniških poslov, namesto da bi družbi investirali v svojo temeljno dejavnost.

DZS odkupila del Pristopa

Ob vsem tem je družba DZS lani odkupila 33,3-odstotni delež družbe Pristop. Del svojih deležev naj bi prodali Franci Zavrl, Aleš Razpet, Dejan Verčič in Andrej Drapal. Za nekatere sporno cenitev tretjinskega deleža naj bi opravila družba Publikum. Pristop naj bi bil ocenjen na neverjetnih 8 milijonov evrov.

DZS solastnica Term Čatež

Po naših podatkih naj bi bile Terme Čatež v 20-odstotni lasti DZS. Desetodstotni delež v Termah naj bi imela DZS tudi prek družbe Marina Portorož, 7,1 odstotka prek Turističnega podjetja Portorož in 5,5 odstotka prek Krone Senior. DZS pa naj bi imela v zadnjem času večje težave tudi z bančnim financiranjem. Banke naj bi se teže odločale za sodelovanje in financiranje tako imenovanih povezanih poslov nakupa in prodaje delnic, saj naj to ne bi bilo skladno z zakonom o prevzemih. Tovrstne povezave deležev namreč omogočajo nadzor delnic in prevzem poslovanja v podjetju brez večinskega svežnja delnic.

Sporen prevzem Marine Portorož

Marina Portorož, d. d., je v 75-odstotni lasti Term Čatež. Ob zamenjavi vod-

stva naj bi Terme Čatež odtujile tudi delež Marine Portorož, saj je pod prejšnjim vodstvom Bojan Petan prek Term Čatež nadzoroval tudi to družbo. Prevzem Marine Portorož oziroma prodajo deleža državnih skladov KAD in SOD naj bi organizirala Bojan Petan in Gregor Golobič s pritiski in prek stikov s starimi upravami državnih skladov SOD in KAD. Marina je tudi 10,5-odstotna lastnica DZS.

Sporen nakup družbe Delikatasa

Družba Delikatasa, d. d., je po naših informacijah v 85-odstotni lasti Term Čatež. Za posel, ki naj bi ga bil organiziral Bojan Petan, je bila podana ovadba proti Borutu Mokroviču, nekdanjemu direktorju Term. Delnice Delikatase naj bi bil namreč kupil in zbiral prek podjetja svojega sina. V vsega nekaj dneh naj bi jih bil potem po bistveno višji ceni prodal Termam Čatež, kjer je bil direktor. Tudi Borzna hiša Medvešek Pušnik naj bi bila v 4-odstotni lasti družbe DZS. Povezav naj bi bilo še nekaj, naši informatorji pa pravijo, da bi državni organi morali pregledati okoliščine poslovanja, nakupa in financiranja deležev podjetij blizu DZS. To so poleg glavnih delničarjev DZS (ki imajo več kot 2-odstotni delež delnic) še hčerinska podjetja Term Čatež.

Za konec

Nekatera občila so poročala, da se tožilci pripravljajo na preiskavo v družbi DZS. Predvsem naj bi preiskovali delo predsednika uprave Bojana Petana. Ko smo skušali te izjave preveriti, so nam iz urada generalne državne tožilke sporočili, da o preiskavah konkretnih primerov v predkazenskem postopku ne morejo dati izjav.

Matej Kralj

Optimistično ozračje na svetovnih borzah se nadaljuje. Ameriški dolar je v letošnjem letu pridobil že okrog 15 odstotkov. Cene črnega zlata se znižujejo.

Minuli teden se je nadaljevalo optimistično ozračje na svetovnih borzah. Vsi pomembnejši svetovni borzni indeksi so namreč pridobili vrednost. Najbolj je zrasel glavni nemški indeks DAX 30, in to za 1,5 odstot-

najvišja vrednost v primerjavi z evrom v zadnjih dveh letih.

Črno zlato pa se je tudi minuli teden cenilo. Cena za sod severnoameriške nafte se je na newyorški blagovni borzi Nymexu pocenila na 58 ameriških dolarjev. Za sod najbolj prodajane evropske vrste nafte – severnomorske nafte brent – pa je bilo treba odšteti okoli 55 ameriških dolarjev. Na padec cen je vplivalo poročilo o povečanju zalog na Japonskem in v ZDA ter novica, da se zmanjšuje

Obrestni diferencial krepi dolar

ka. Kljub nemiru v Franciji se je okreplil tudi glavni indeks francoske borze CAC 40, pridobil je 1,27 odstotka, sledil je indeks evropskih blue chipov Dow Jones Stox 50, ki je zrasel za 1,1 odstotka, angleški FTSE

ujela napovedi analitikov glede rezultatov, vendar pa sta za naslednje četrtletje znižala napovedi. Pomembnejša objava je prišla še iz največjega izdelovalca čipov na svetu Intela, ki je dvignil dividendo za 25

da, iz tega pa lahko sklepamo, da bi lahko tudi konec naslednjega tedna pričakali v zelenih številkah.

Še naprej pa okreva tudi gospodarstvo Dežele vzhajajočega sonca, ki dosega višje rasti od pričakovanih.

povpraševanje po naftnih derivatih. V naslednjem tednu pa lahko pričakujemo vnovično rast cen nafte, če se bo napovedani mrzli val približal severovzhodnemu delu ZDA.

V Sloveniji je Gantarjeva družba

Portfelj 10 delnic na dan 11. 11. 2005

	Vrednostni papir	Trg	Indeks	Valuta	Število lotov	Tečaj 04.11.2005	Tečaj 11.11.2005	Rast delnic	Skupaj v SIT
1	Software AG	Nemčija	TecDax	EUR	109	38.2	39.79	4.16	1,040,646
2	Norilsk Nickel	Rusija	RTS	USD	67	74.8	75.2	0.53	1,027,531
3	Continental	Nemčija	DAX 30	EUR	61	67.75	68.9	1.70	1,008,444
4	Petrol	Slovenija	SBI 20	SIT	17	61086.62	62015.48	1.52	1,054,263
5	Leoni	Nemčija	MDAX	EUR	159	26.2	25.9	-1.15	988,097
6	BASF	Nemčija	DAX 30	EUR	70	59.02	60.93	3.24	1,023,368
7	ETF Japonska	Amerika	ASQ	USD	411	12.26	12.22	-0.33	1,024,272
8	Allianz	Nemčija	DAX30	EUR	35	119.2	119.5	0.25	1,003,549
9	Pif BIG	BIH	BIFX	BAM	811	10.06	9.99	-0.70	993,934
10	Badel	Hrvaška	CROBEX	HRK	103	300.05	301	0.32	1,011,007

Skupaj 10,175,111

Vrednost portfelja 04.11.2005 → 10,023,326 • Vrednost portfelja 11.11.2005 → 10,175,111 • Donosnost portfelja v odstotkih → 1.51 • Donos portfelja v SIT → 151,785

100 pa se je zvišal za 0,77 odstotka.

Tudi čez lužo so bili indeksi zeleno obarvani, čeprav sta dva giganta v preteklem tednu razočarala z rezultati. Cisco in Dell's sta sicer za las

odstotkov in napovedal odkup lastnih delnic. Glede na to, da je trg ob obeh pomembnejših, a negativnih rezultatih ostal pozitiven, kaže na to, da je ta čas bik močnejši od medve-

Rast bruto domačega proizvoda je bila v tretjem četrtletju 0,4-odstotna, kar pomeni, da je bila rast gospodarstva od začetka leta 1,7-odstotna. Večje domače povpraševanje, ki ga zadnjih 15 let ni bilo čutiti, je investitorje spodbudilo k večjemu povpraševanju po japonskih delnicah. Omenjeni makroekonomski rezultati so tako pozitivno vplivali na tokijski borzni indeks Nikkei 225, ki je konec tedna dosegel novo rekordno vrednost v zadnjih štirih letih in pol.

Potem ko je ameriška osrednja banka na zadnjem sestanku zvišala ključno obrestno mero, je obrestni diferencial med ZDA in Evropo pospešil rast tečaja ameriškega dolarja. Dolar je minuli teden prebil mejo 1,167 dolarja za evro, kar je njegova

KD Investments Pivovarni Laško in Infond Holdingu prodala 7,6-odstotni delež v Mercatorju. SOD in KAD sta se odločila, da prodasta delnice Saturnusa embalaže po 43.000 tolarjev za delnico. Delnica novomeške Krke se je ustalila nad nivojem 100.000 tolarjev. K rasti tečaja so z nakupi največ pripomogli tujci, ki menijo, da so zdajšnji nakupi ugodni glede na ceno, ki bi jo lahko delnica dosegla ob morebitni kotaciji na kateri izmed tujih borz. Zrasel je tudi tečaj delnic Petrola, ki ga imamo tudi v našem portfelju. Rast v višini 1,5 odstotka lahko pripišemo govoricam o morebitnem vstopu Lukoilila v lastniško sestavo Petrola.

Boštjan Kramberger,
Kapitalska družba, d. d.

Zaupaj nam že 260 000 Slovencev.

Kapitalska družba je največja izvajalka dodatnih pokojninskih zavarovanj v Sloveniji. Poskrbite zase tudi vi in pokličite 080 23 45.

www.kapitalska-druzba.si

KAPITALSKA DRUŽBA

Ozadje sporov na SŽ

Vodstvo Slovenskih železnic, delavski direktor, nekateri sindikati so na enem in drugi del sindikatov na drugem bregu. Lanski boljši poslovni izidi niso bili posledica dobrega poslovanja, ampak drugih dejanj nekdanjega posloводства.

Slovenske železnice se nikakor ne morejo izviti iz težav. Če bi jim to že nekako uspelo z boljšim poslovanjem, pa so cokla pri tem nekateri sindikalni vodje. Zadnja opozorilna stavka in napovedi stavk dela železničarjev je treba pač gledati v luči tega, da so predvsem politično motivirane, četudi sindikalni vodje tega ne priznajo. Pri svojih zahtevah in nadaljevanju pogajanj se delajo tudi užaljene, če je to v njihovem intere-

su, čeprav štiriurna opozorilna stavka pretekli teden ni doživela takšnega epiloga, kot si ga je sindikalno vodstvo želelo. To pa je znamenje, da se z vodstvom sindikata ne strinja celotno članstvo. Kaže tudi, da razmere v sistemu še z daleč niso tako alarmantne, da bi se zaposleni na železnicah pridružili domnevnemu sindikalnemu boju nekaterih voditeljev.

Sami sebi povzročajo škodo

Po besedah vodilnih sindikalistov naj bi bil želez Sindikat železniškega prometa Slovenije, v katerega je včlanjenih 1.265 zaposlenih (od dobrih 9.000 vseh zaposlenih na SŽ), z opozorilno stavko vodstvo železnic opozoriti na nujnost razrešitve poslovne in splošne krize v družbi. Za to opozorilo pa se mu ni zdelo škoda povzročiti izgube v doslej ocenjeni višini 20 milijonov tolarjev. Toliko naj bi Slo-

venske železnice izgubile, ker vlaki niso vozili. Dodajmo, da je to približno 16 tisoč tolarjev na vsakega člana sindikata. Ob tem je treba poudariti, da je med stavko vozila večina tovornih vlakov, kar kaže, da zahteve sindikalnih voditeljev le niso zahteve vseh članov sindikata, še manj vseh zaposlenih. Jože Jurkovič, generalni direktor sistema, je ocenil, da stavka ni uspela, Ivan Šenkš, predsednik sindikata, pa je seveda vztrajal pri svojem stališču, da je opozorilna stavka uspela, da so tovorni vlaki prevažali pretežno pokvarljivo blago, s čimer naj bi sindikat železnic čim bolj zmanjšati zastoje. Vodstvo železnic pa meni, da sta od 36 tovornih vlakov, ki naj bi bili med štiriurno stavko preteklo sredo stali, vozili dve tretjini vlakov. Skoraj vsi tovorni vlaki so vozili na Štajerskem in Primorskem, medtem ko jih je nekaj več obstalo na območju Ljubljane in Dolenjske. Od

67 vlakov v notranjem in maloobmejnem potniškem prometu so stali vsi razen treh. Po oceni vodstva Slovenskih železnic stavka večini potnikov ni povzročila večjih težav. Pri tem se je Jurkovič opravičil vsem potnikom in se zavzel za rešitev problema oziroma za nadaljevanje pogajanj.

Med zahtevami tudi status vodje skupine

Sindikat železniškega prometa je ob napovedi stavke poslovodu predložil 11 stavkovnih zahtev; v petih krogih pogajanj pred stavko so pogajalci pri nekaterih stavkovnih zahtevah zblížali stališča, dogovora pa niso dosegli. Vodstvo sindikata je napovedalo, da bo stavko ponavljalo vsako sredo, dokler ne bo dogovora. Hkrati so na železnicah napovedali še eno dveurno opozorilno stavko, in sicer za 15. november. To

so nato v noči na torek prestavili na 15. december, četudi so sprva napovedovali, da bodo stavko stopnjevali vsak torek do uresničitve vseh zahtev. Samostojni sindikat progovzdrževalne dejavnosti Slovenije, Sindikat delavcev SVTK Celje in Sindikat delavcev SVTK Pivka stavko napovedujejo zaradi domnevno nevzdržnih razmer v družbi. Tudi te zahteve so zelo podobne zahtevam sindikata, ki ga vodi Šenkis, le da so vanje vključili še eno: zahtevo po privilegiranim statusu predsednika sindikata progovzdrževalne dejavnosti. Šlo naj bi za Romana Jakopiča, ki je tudi vodja sindikalne pogajalske skupine. Na podlagi vsega tega je vodstvo železnic oblikovalo pogajalsko skupino in k pogajanju pozvalo tudi omenjene tri železniške sindikate.

Za zdaj so si premislili

Pogajanja s t. i. Jakopičevo skupino bi se morala sicer nadaljevati že konec preteklega tedna, vendar se niso začela. Sindikalna pogajalska skupina namreč ni hotela začeti pogajanj z razlago, da še ni prejela odgovora vlade, na katero je prav tako naslovila enajst stavkovnih zahtev. Pogajalska stran posloводства Slovenskih železnic je delojemalski strani pojasnila, da so za pogajanja odgovorne Slovenske železnice in ne vlada, saj gre za reševanje vprašanj, ki se nanašajo izključno na poslovanje holdinga, torej za začetek pogajanj ni nobenih vsebinskih ali pravnih zadržkov. Pogajanje tega dne ni bilo, saj je Jakopič že dan prej zanje postavil pogoj, da se posloводство SŽ opraviči, in sicer njemu osebno zato, ker je v odgovoru na sindikalne zahteve zapisalo, da Jakopič zase zahteva poseben položaj poklicnega sindikalnega funkcionarja na stroške Slovenskih železnic, čeprav ima tako on kot sindikat, ki ga vodi, že sedaj zagotovljene vse pogoje za sindikalno delovanje v skladu s kolektivno pogodbo. Kljub temu so se pogajanja začela v ponedeljek popoldne in strani sta dosegli dogovor, da se torkova stavka preloži za en mesec.

Na dobri poti

Ob vsem tem je pomemben po-

datek, da se je količina blaga, ki ga prepeljejo SŽ, oktobra začela povečevati. Še več, železniški tovorni promet je bil oktobra celo rekorden. Tovorni vlaki SŽ so oktobra prepeljali 1,6 milijona ton blaga in opravili 330 milijonov netotonskih kilometrov, kar je največ letos. Rast prevozov se nadaljuje tudi novembra. Slovenske železnice so tako v petek, 4. novembra, prepeljale letos največji dnevni obseg tovora, to je več kot 70.000 ton, in opravile 14,3 milijona netotonskih kilometrov. Povprečni dnevni obseg je oktobra znašal 10,6 milijona netotonskih kilometrov. K rekordnemu dosežku so največ pripomogli prevozi iz Kopra in vanj. Na omenjeni petek je bilo v Koper in iz njega s 50 vlaki prepeljanih več kot 1.000

Peter Verlič, predsednik nadzornega sveta SŽ, meni, da je ta čas treba storiti vse, da zaposleni stopijo skupaj in se na ta način stanje ne poslabšuje, stavka pa po njegovem prepričanju ni potrebna.

Stavki nasprotuje tudi Albert Pavlič, delavski direktor na SŽ. Prepričan je, da je stavka nepotrebna.

vagonov, kar pomeni skoraj polovico vsega na ta dan prepeljanega tovora. Podatek je zanimiv tudi z vidika kadrovskih zamenjav v Luki Koper. Dejstvo je namreč, da je imelo nekdanje posloводство Luke Koper do SŽ nadrejen položaj.

Nadzorniki na strani posloводства

Ob vsem tem je nadzorni svet Holdinga SŽ, ki ga vodi državni sekretar Peter Verlič, že konec oktobra sprejel predlog kratkoročnih ukrepov za izboljšanje poslovanja v letošnjem in naslednjem letu, ki ga je pripravilo posloводство, in potrdil dopolnjeni poslovni načrt za leto 2005. Izguba železnic naj bi letos dosegla 2,8 milijarde tolarjev, glede na ugodne trende pa je Verlič prepričan, da bo vodstvo v prihodnjem letu storilo vse, da bo poslovni izid izboljšalo. Za nadzorni svet je po Verličevih besedah pomembno, da trendi pri potniškem in tovornem prometu kažejo navzgor. Po podatkih do konca oktobra se je tovorni promet v primerjavi z lanskim letom že povečal za

Jože Jurkovič, generalni direktor Slovenskih železnic, pravi, da zahteve sindikata niso uresničljive takoj, reševanje sistema pa je dolgoročen proces.

Ivan Šenkis, predsednik Sindikata železniškega prometa Slovenije, sicer pa vlakovni odpravnik, je bil včasih član nadzornega sveta Slovenskih železnic.

4,5 odstotka, potniški pa za 2,5 odstotka. Glede na ugodne podatke v novembru pa bo to povečanje do konca leta očitno še ugodnejše. Pri vsem tem pa Jože Jurkovič ne more napovedati, kdaj bodo železnice pokrile izgubo in prišle na zeleno vejo.

Kot je pojasnil, je to dolgoročen projekt. "Glede na resolucijo razvoja, ki jo bo v naslednjih mesecih sprejel državni zbor, in tudi glede na naše načrte to ne bo jutri niti drugo leto," je dejal. Ob večji podpori pri obnovi infrastrukture bi lahko zatrdil, da jim bo uspelo zmanjšati zastoje in zamude ter povečati promet. "Potem se ne bojim več, da bi rezultat bil tak, kot je danes." In kakšen je ta? V osmih mesecih letos so SŽ poslovale z izgubo v višini 2,1 milijarde tolarjev. Izguba je bila načrtovana tudi za leto 2005. Dodajmo, da je zdajšnje vodstvo svoje delo začelo opravljati 3. junija letos.

Lanska izguba in nepravilnosti

Holding Slovenske železnice, d. o. o., je začel poslovanje v letu 2005 s preneseno nepokrito bilančno izgubo v višini 9,8 milijarde tolarjev. Tudi lani ustanovljeni družbi SŽ-Infrastruktura, d. o. o., in SŽ-Potniški promet, d. o. o., sta končali poslovno leto 2004 z nepokrito bilančno izgubo, prva v višini 929 milijonov tolarjev, kar pomeni kapitalsko neustreznost, in druga v višini 1.179 milijonov tolarjev, kar je na meji kapitalске neustreznosti. Ob obravnavi letnega poročila za leto 2004 je nadzorni svet posebej poudaril, da je bil računovodsko izkazani čist dobiček v višini 254 milijonov tolarjev posledica ukrepov vlade na področju finančne in kadrovske reorganizacije po zakonu o poslovni sanaciji, prihodkov od prodaje premoženja in vlaganj, nižjih od potrebnih, v vzdrževanje vozniških sredstev in da bi brez upoštevanja teh učinkov Slovenske železnice končale poslovno leto 2004 s tekočo izgubo v višini 2,8 milijarde tolarjev, nadzorni svet pa je zahteval izredno revizijo poslovnega poročila za leto 2004. Pri tem ni nepomembno, da so se nadzorniki seznanili tudi s poročilom službe za notranji nadzor glede obnove stavbe Agencije RS za železniški promet v Mariboru, ki izkazuje, da so bila sredstva obnove glede na poslovni načrt presežena za 40 milijonov tolarjev. Poleg tega je agencija v poslovnih dogovorih neko zemljišče nezakonito prenesla na holding. Nadzorni svet naj bi bil po naših podatkih že priporočil vladi, da se s tem podrobneje seznanj.

Vida Kocjan

Ljiljana Perči - Štefančič, pomočnica
generalnega direktorja Eles

Diplomirana inženirka elektrotehnike Ljiljana Perči - Štefančič je večino svoje delovne dobe preživela v Elektru Slovenije (Eles) in dobro pozna vse gospodarske in tudi druge vrste preobrazbe sistema. Potem ko je leta 2000 kot voditeljica oddelka za trženje z električno energijo sodelovala z Vitoslavom Türkom, ki ga je prejšnja oblast na elita nezakonito odstavila z mesta direktorja Eles, novi direktor Vekoslav Korošec s Štefančičevo ni želel več sodelovati.

Fotografiji: Gregor Pohleven

Težave z divjimi tokovi

Še več, ukinil je celo oddelek trgovanja. Sama pravi, da željo po sodelovanju razume, saj je to avtonomna pravica vsakega direktorja, zato se je iz Elesa raje umaknila. S Türkom je sodelovala tudi v naslednjih letih, nazadnje jo je po volitvah povabil v Elektro Ljubljana, od 17. oktobra letos pa je spet v Elesu, in sicer kot pomočnica generalnega direktorja. Osebnost zelo poudarja strokovnost, zato je pogovor tekkel predvsem o teh vprašanjih.

Zasedate visoko funkcijo v Elesu ...

Gospod Türk me je povabil, da bi skupaj nadaljevala prejšnje sodelovanje. Seveda na drugih podlagah, upošteva pri tem vse zakonodajne statusne spremembe, ki so se zgodile pri Elesu. Tukaj pravzaprav ne morem imeti komercialne vloge čisto v klasičnem smislu, ker je sistem reguliran na dejavnost, vendar se lahko marsikje, če zaznamo stroške ali opravljanje neke dejavnosti, to regulira prek za to določene Agencije za energijo. Povsod, kjer vidimo, da lahko opravljamo neke dejavnosti, in če

to omogoča zakonodaja, poskušamo delovati v skladu s to zakonodajo. Če pa ne omogoča, menimo, da je upravičeno predlagati spremembe zakonov, sodelovati z agencijo ali ministrstvom, da se nekateri zakonodajni akti spremenijo ali pa ostanejo takšni, kot so, in se določijo nekateri regulirani ceniki. V tem smislu bi poskušala vsa mogoča znanja in aktivnosti, ki se tukaj opravljajo, unovčiti v skladu z zakonodajo, četudi Eles tako strokovno kakor finančno deluje kot sistemski operater, ne kot neka dobičkonosna dejavnost. Tako mo-

Kar nekako presenečena sem, zdaj ko sem se vrnila. Pričakovala sem, da se je raven v tem času, ko me ni bilo, dvignila, a se mi zdi, da se ni.

ja funkcija ni več čisto komercialna, ampak iščemo najrazličnejše strokovne, zakonodajne in podobne možnosti, da bi Eles služil s storitvami.

Eles je torej sistemski operater, strošek omrežnine pa mu določa Agencija za energijo oziroma ministrstvo za finance ...

Tako je. To je prva in temeljna

storitev, ki je večinoma regulirana. Prav zdaj Agencija za energijo za novo obdobje pripravlja nov zakonodajni akt. Mislim, da Eles ta čas ne deluje slabo, ni pa še vse točno opredeljeno in je veliko pripomb in pogovorov z agencijo; pogovore z njo so moji kolegi že prej vodili. Mislim, da bomo konec meseca vedeli, kako bo z omrežnino. Ali bomo imeli manj ali več, kot je bilo v prejšnjem regulativnem obdobju (agencija dela vsaka tri leta neke vrste revizijo), še ne vemo, osebno pa na tem področju ne pričakujem bistvenih sprememb. So

Kakšno pa je sodelovanje Eles z Agencijo za energijo?

Z agencijo bomo poskušali poglobiti sodelovanje predvsem na strokovnem področju. Ugotovili smo, da le-to ni bilo najboljše. Dobil sem namreč informacijo, da so nekatere države povečale delež horizontalnih stroškov omrežja, to pa vedo tudi v agenciji. Sicer zdaj prejmemo neko plačilo, vendar so poti zelo zapletene in jih je težko razrešiti. Kljub temu menim, da mogoče zahtevki na Elesu doslej niso bili dovolj strokovno utemeljeni ali pa je agencija kaj prezrla. Če bi Eles bolj strokovno sodeloval z agencijo in predstavil problem, bi bilo morda bolje. To ni kritika, vendar je moja naloga, da čim bolj strokovno sodelujem s temi telesi in strokovno predstavim probleme z namenom, da bi se stvari premaknile v pravo smer.

Kaj je še aktualno, s čim se ukvarjate?

Druga zadeva, ki smo jo našli in za katero mislim, da je zelo pomembna, pa je ne bi rada izrazila

kot kritiko, so tako imenovani divji tokovi, ki so tudi povezani s stroški CBT (mednarodni mehanizem za poravnava tranzitnih stroškov). Prepričana sem, da ne pokrivamo vseh stroškov v tem okviru, saj obstaja mednarodno telo, v katerega je vključenih pet sistemskih operaterjev, ki sodelujejo z italijanskim operaterjem. To so vse države, ki mejijo z Italijo in imajo skupne sestanke ter poskušajo zadeve organizirati, urejati in se dogovarjati. Električna je pač takšna, da se ne da dogovarjati samo na dvostranski ravni, ampak gre za evropski sistem. Stvari gredo še širše, dejansko je velikokrat potrebno medsebojno sodelovanje sistemskih operaterjev. Ti naj bi bili seveda neodvisni in naj bi spremljali zakonodajne zahteve EU, pri čemer naj bi bili čim bolj enakovredni vsi udeleženci na elektroenergetskem trgu, tudi trgovci. Prav zato, ker je udeležencev veliko, je zadeva zapletena in je včasih potrebna zelo natančna koordinacija.

Kaj so to divji tokovi?

Ta problem Slovenije traja že dlje časa. Kar eno leto in več tečejo tokovi, ki jih imenujemo divji tokovi. To pomeni, da se energija ne kupuje tam, kjer so postavljene dejanske visoke prenosne kapacitete, temveč na drugi, vzhodni strani, kjer so naše prenosne kapacitete postavljene zelo nizko. Vzrok za to je seveda razlika v ceni energije, s katero trgujejo veliki igralci na zahodni strani, pri tem pa so v težavnem položaju majhni. V Romuniji in Bolgariji je zdaj cena elektrike nižja. Ker tudi EU podpira ta mednarodni prosti pretok na tem področju, se dejansko dogaja, da danes elektrika teče po krajši poti, to je čez našo mejo z Italijo. Od tega ima Slovenija samo stroške. Zdaj se poskušamo dogovoriti oziroma spremeniti zadeve v tem smislu, da bi poleg pokritja stroškov imel Eles in s tem država še nekaj od tega. To je namreč ogromno tveganje. Za zdaj ne plačujejo nič. Plačujejo sicer CBT, kar pa je premalo glede na vse stroške, ki jih imamo. Tudi CBT je zadeva, ki se lahko spreminja. Zelo pomembno je, da si izbojujemo

enakovrednejši položaj. Ne bom rekla, da se prej strokovno niso vključevali, nasprotno, nekateri tehnični kadri so zelo opozarjali na to. Vendar pa tisti, ki uporabljajo naše omrežje, ne bi radi plačevali stroškov. Hočem reči, da je bila to dolgo časa globalna igra velikih udeleženc-

Kar eno leto in več tečejo tokovi, ki jih imenujemo divji tokovi. To pomeni, da se energija ne kupuje tam, kjer so postavljene dejanske visoke prenosne kapacitete, temveč na povsem drugi, vzhodni strani, kjer so naše prenosne kapacitete postavljene zelo nizko.

cev in so tudi nekatera mednarodna pravila spreminjali tako, kot jim je ustrezalo. Mi pa si zdaj zelo konkretno prizadevamo, da bi bila pravila tehnično bolj poštena in pravilnejša in da vsak plača tisto, kar mora. V teh poslih gre namreč za velike dobičke. In če bomo pri tem uspešni, nam ne bo nihče mogel očitati, da s tem, ko tvegamo s prenosom čez mejo, ogrožamo svoj sistem. Ta čas pa ga ogrožamo. Mislim, da bi bilo na tem področju treba igrati aktivnejšo vlogo. Moja kritika velja tehničnemu vodstvu. Strokovnjaki so opozarjali in poskušali predlagati tehnične rešitve, a vedno se je to sprevrlo in zadeva se je ustavila pri vprašanju stroškov. Nihče pa ni poskušal na te zadeve vplivati globalno.

Ste pri tem reševanju časovno omejeni?

Smo. To je naloga, ki jo moramo rešiti zelo kmalu, ker se neto prenosne zmogljivosti (NTC) delijo v letu 2006. Če bomo spet neaktivni kot doslej, lahko agonijo podaljšamo in spet se ne bo nič zgodilo. Upam, da se nam bo uspelo vsaj začeti pogovarjati in stvari spraviti v tak okvir, da bomo lahko v formalno-pravni obliki dobili pravico, ne pa da samo čakamo. Težki boji nas čakajo še v tem in naslednjem mesecu. To se mi zdi zadeva, pri kateri bi se lahko do zdaj več naredilo. Situacija je zdaj tako dozorela, da moramo dejansko reagirati. Na drugi strani so korporacije, pri katerih gre za interese, zato je treba vsa stališča dobro utemeljevati.

Imate ekipo oziroma ali vam prejšnja še kaj pomaga?

Del prejšnje ekipe oziroma ljudi, ki so delali strokovno-tehnično, so zelo aktivni in delajo še naprej. Sicer pa zdaj z gospodom Türkom hodiva na sestanke in poskušava dobiti neposredne informacije, saj meniva,

da nekateri od tistih, ki so prej hodili na sestanke, teh očitno niso dobili dovolj. Tisti pa, ki delajo na operativnem nivoju, pomagajo z zgodovino, z zakonodajo, ki jo poznajo, in mislim, da nam bo uspelo. To je moja kritika predvsem na prejšnje vodstvo, ki bi moralo globalno stati za tehničnimi ekipami in jih podpirati z odločitvami, po potrebi tudi na višji ravni, če se pojavijo problemi.

V nekaterih občilih sem prebrala kritike na reorganizacijo. Kaj načrtujete na tem področju?

Reorganizacijo zahteva zakonodaja in jo je treba opraviti. Zastavili smo si, da bomo to opravili prek projektnega tima oziroma prek projektnega sveta. Prva naloga je, da se pregledajo že obstoječi procesi, poslovne in strokovne osnove, ki so bile že prej narejene. Predvidevamo, da bi veliko stvari moralo biti že narejenih, saj zakonodaja ni od včeraj. Mislim, da je

prvi projektni tim ustanovljen in pregleduje vse te zadeve. Pogledati je treba pač tisto, kar imamo, funkcionalno popisati procese in ugotoviti, kje so stične točke, nato pa narediti najbolj smotno organizacijo skladno z zakonodajo. A to je še daleč. V Elektru Ljubljana smo porabili 9 mese-

cev, da smo prišli do sistema, ki se nam je zdel najoptimalnejši.

Kakšen je vaš prvi vtis, zdaj ko ste se vrnil?

Slab. Takrat se mi je zdelo, da Eles deluje na veliko bolj strokovnem nivoju kot zdaj. Odzivnost ljudi je bila veliko večja, obstajala pa so tudi pravila. Kar nekako presenečena sem, zdaj ko sem se vrnila. Pričakovala sem, da se je raven v tem času, ko me ni bilo, dvignila, a se mi zdi, da se ni. Predvsem me je zmotila nepovezanost med vodstvom in zaposlenimi.

Ali sploh sodelujete s prejšnjim vodstvom oziroma kje je?

Večina je ostala. Zamenjan je bil le eden, pa še ta v dogovoru z direktorjem. Na kolegijih sodelujejo po potrebi. Direktor je postavil nove smernice in bo uveljavljal tudi merila konkretnih učinkov. Vsem je zagotovo dal možnost in priložnost in zdaj je na njih, kako se bodo odločili in kako bodo delovali v prihodnjem obdobju.

Kje vidite Eles čez 4 ali 5 let?

Kot elektroinženirka menim, da je bila dosedanja reorganizacija narejena bolj iz poslovnih interesov. Mogoče je tu šlo za interes dobička. To je seveda moje mnenje. Gre pa tudi za interes ameriškega kapitala, da skozi razna vrata prodre v Evropo. Električna je specifično blago in je tržno-zakonodajne postopke zelo težko implicirati na teh trgih. Mislim, da bodo dejansko zadeve čedalje bolj tehnično naravnane. Eles bo tu imel veliko vlogo zato, ker je stber tehničnih zahtev. Dejansko si mora sam izbojevati svoj prostor in se dokazati.

Vida Kocjan

Predsednik vlade si je z ministrom Andrejem Vizjakom ogledal proizvodnjo v ravenskem Metalu.

Slabe ceste – rana Koroške

V okviru obiskov posameznih regij, ki jih že vse od volitev opravlja vlada, se je pretekli teden skoraj celotna vladna ekipa mudila na dvodnevem obisku na Koroškem. Skupna ugotovitev predsednika vlade in ministrov je bila, da se Koroška razvija, da pa je velika pomanjkljivost pri njenem razvoju slaba cestna infrastruktura.

Kot že velikokrat doslej je vladni obisk v regiji potekal v dveh delih. V torek je predsednik vlade Janez Janša obiskal družinsko podjetje REMF na Prevaljah, pravosodni minister Lovro Šturm pa je obiskal vsa tri sodišča v Slovenj Gradcu (okrož-

no, okrajno in delovno) in tamkajšnje državno tožilstvo. Kot je ob svojem obisku v podjetju REMF dejal Janša, je Koroška kljub ne prevelikemu številu kilometrov časovno zelo oddaljena od prestolnice. "Projekt tretje razvojne osi se bo zato začel prav v tem delu Slovenije in bo sčasoma povezal Koroško z avtomobilsko cesto Maribor–Koper. Če bodo pogajanja za evropska sredstva uspešna, lahko projekt začnemo prej, kot je bilo načrtovano," je dejal Janša. Svoja razmišljanja o cestni povezavi je premier nadaljeval naslednji dan, ko je vlada na občini Slovenj Gradec pripravila tiskovno konferenco. Kot je dejal, je na že tradicionalnem posvetu vlade (slednja glavni del obiska vedno začne s posvetom, tokrat je potekal v osrednji knjižnici na Ravnah na Koroškem)

ministra za promet Janeza Božiča in ministra za okolje in prostor Janeza Podobnika že zadolžil, da pripravita terminski načrt za uresničitev projekta hitre ceste med Holmcem in Arjo vasjo, ki bi Koroško povezala z osrednjim delom Slovenije. "Ko bo ta načrt pripravljen, bo dokončno jasno, kdaj lahko pričakujemo začetek in konec graditve povezave Koroške z avtocestnim križem, vsekakor pa pričakujem, da bi z graditvijo lahko začeli še v tem mandatu, končali pa v naslednjem." Pri tem Janša od lokalnih skupnosti in občanov pričakuje, da bodo zmogli realno pristopiti k tistemu delu projekta, ki pomeni umeščanje v prostor in navadno vzame največ časa, saj po njegovih besedah "izkušnje slovenske graditve avtocestnega križa kažejo, da je to naj-

težja faza in je ni mogoče obdelati v realnem času, kolikor vsi dejavniki ne stremijo k skupnemu cilju".

Po Janševih besedah bo k razvoju regije pomembno pripomogla tudi uvedba pokrajin. "Uvedba pokrajin pomeni, da bo odločanje o mnogih stvareh bližje ljudem, sredstva pa bodo porabljena bolj racionalno. Na Koroškem je v prihodnjih letih mogoče pričakovati precej hitrejši razvoj kot doslej, resnost naših namenov pa potrjuje tudi struktura državnih proračunov za leti 2006 in 2007, ki sta ta čas v postopku," je še dejal Janša.

Metal se bo privatiziral

Drugi dan je Janša obiskal Metal Ravne, kjer sta se z ministrom za gospodarstvo Andrejem Vizjakom najprej pogovorila z vodstvom, nato pa sta si še ogledala proizvodnjo.

Kot je po obisku dejal Vizjak, želi družba ostati tretji največji evropski izdelovalec orodnih in hitroreznih jekel, slednje pa naj bi dosegli tudi s privatizacijo Slovenske industrije jekla (SIJ), lastnice Metala, ki naj bi jo izvedli v prihodnjem letu. "V ta namen je posebna komisija v podjetju že pripravila program privatizacije, ki predvideva iskanje partnerjev, pri čemer ne bo toliko pomembna kupnina, temveč predvsem želja novega lastnika vlagati v razvoj podjetja," je dejal Vizjak. Sicer pa sta se tako Janša kot Vizjak med obiskom lahko prepričala, da v Metalu delajo dobro. Po besedah direktorja podjetja Darka Mikca je namreč družba ta čas peti največji izdelovalec orodnih in hitroreznih jekel na svetu in tretji v Evropi. Pri tem podjetje večino (85 odstotkov) izdelkov proda na tujih trgih. Po Mikčevih besedah namerava podjetje zdajšnjo proizvodnjo 74.000 ton na leto še povečati, in sicer na 100.000 ton končnih izdelkov na leto. Slednje naj bi v podjetju dosegli tudi z nakupom nove, 10 milijonov vredne kovačnice, ki jo nameravajo kmalu kupiti. "V minulih letih je Metal Ravne zaradi slabših poslovnih izidov razmeroma malo vlagal v posodobitev tehnologije, tako da so obstoječe naprave zastarele in nezanesljive. Dobri poslovni rezultati v zadnjih dveh letih so omogočili podjetju začetek novega investicijskega cikla v posodobitev proizvodnje in tehnologije, pri čemer bo največji zalogaj ravno kovačnica," je dejal direktor ravskega Metala Darko Mikec.

Koroški gospodarstveniki podprli reforme

Po Metalu je predsednik vlade obiskal Tovarno ivernih plošč na Otiškem Vrhu in podjetje Grammer Automotive v Slovenj Gradcu. Temu je sledilo srečanje celotnega ministrskega zbora s koroškimi gospodarstveniki, politiki in predstavniki lokalnih ustanov v Kulturnem domu Slovenj Gradec. Po pričakovanih se je pogovor vrtil okoli gospodarskih in socialnih reform, ki jih namerava izpeljati vlada. Kot je v

Vladna ekipa je v dveh dneh, kolikor se je mudila na Koroškem, obiskala pomembna podjetja in ustanove ter se srečala s koroškimi gospodarstveniki in politiki.

uvodnem nastopu približno dvehurnega srečanja dejal Janša, je obisk na Koroškem izkoristil za poziv k zavestnosti pri sprejemanju reformnih ukrepov. "Ne pričakujemo, da boste vse po vrsti podprli, da boste kar avtomatsko imeli dobro mnenje o vseh 70 ukrepih. Angažirali smo znaten del slovenskega intelektualnega potenciala, nismo pa vsega in verjamemo, da je mogoče kakšno stvar zastaviti tudi bolje," je dejal Janša. Udeleženci srečanja so se na Janšev poziv odzvali pozitivno, saj so drug za drugim poudarjali, da vladne reforme podpirajo. Opozori

pa so na nekatere težave, s katerimi se soočajo. Največje naj bi bile po njihovo kandidiranje za evropska sredstva, prevelika togost trga dela, težko nepremostljive birokratske ovire pri delovanju podjetij, plačilna nedisciplina in neustrezen šolski sistem, v katerem naj bi bilo premalo poudarka na praktičnem znanju. Navzoči ministri so jim lahko odgovorili le na nekatera od postavljenih vprašanj. Tako jim je minister za gospodarstvo Andrej Vizjak obljubil, da bodo razpise za evropska sredstva pripravili veliko prej kot lani, ko so bili zaradi zamenja-

ve vlade objavljeni prepozno. Prav tako jim je zagotovil, da se bodo potrudili poenostaviti same razpise.

Minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič je v zvezi s preveliko togostjo trga dela dejal, da se spremembe na tem področju obetajo predvsem z reformami, ki jih namerava izvesti vlada, do največjih pa naj bi prišlo pri zaposlitvah za določen čas in delu prek študentskih napolnic, s katerimi se delodajalci izogibajo zaposlitvam za nedoločen čas. Predsednik vlade je dodal, da bo ta del reform verjetno najtrši oreh, saj socialni partnerji že napovedujejo, da se bodo spremembam upirali z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Po Janševih besedah se sindikati ne zavedajo, da delajo pravzaprav proti sebi, saj po njegovem prepričanju ščitenje neproduktivnih delovnih mest pomeni sabotažo razvoja.

Po obrazih sodeč so bili koroški gospodarstveniki s pojasnili vlade zadovoljni. Zdal lahko le upajo, da se bo vse, kar so jim ministri v dveh dneh obljubili, čim prej uresničilo.

Aleš Kocjan

Minister za zdravje Andrej Bručan si je med drugim ogledal proizvodnjo v Lekovi farmacevtski družbi na Prevaljah. Če sodimo po njegovi dobri formi, penicilina, ki ga tam izdelujejo, ni potreboval.

Obrambni minister Karl Erjavec si je ogledal zapuščeno vojašnico Bukovje. Ker se ministrstvu njeno vzdrževanje ne izplača, jo bo verjetno odstopilo kateremu drugemu ministrstvu.

Namesto ministra za javno upravo Gregorja Viranta je Koroško obiskal njegov državni sekretar Roman Rep. Med drugim se je v sešel z župani vseh 12 koroških občin.

Minister za gospodarstvo Andrej Vizjak se je pri ogledu Kovačije Štruc na Muti lahko prepričal, da je obdelava kovin ena izmed pomembnih industrijskih panog na Koroškem. Ali so mu prijazni delavci v roke dali tudi kakšno lopato, ne vemo.

Slovenska vlada je pred dobrim tednom dni sprejela sklep o členitvi države na kohezijski regiji na ravni NUTS 2. Odzivi na odločitev vlade so različni, a tudi sorazmerni z razmerjem političnih sil.

Podlaga za sklep vlade je nov zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, sprejet 5. novembra letos, ki omogoča, da vlada sama določa število kohezijskih regij in si tako glede na bližnja pogajanja o prihodnji finančni perspektivi EU zagotovi

Fotografije: Gregor Pohleven in Arhiv Demokracije

Sporni regiji

kar najboljše pogajalsko izhodišče. Kot je v sporočilu za javnost pojasnila vladna služba za lokalno samoupravo in regionalno politiko z ministrom Ivanom Žagarjem, uvedeni kohezijski regiji pomenita pomemben korak za zagotavljanje skladnega regionalnega razvoja in decentralizacije v Sloveniji. Razlike v razvitosti regij se glede na poročilo o regionalnem razvoju 2004 povečujejo, vlada pa je ocenila, da bomo lahko le s takojšnjim posredovanjem predloga evropski komisiji v pogajanjih za naslednjo finančno perspektivo bolje predstavili potrebe po finančni pomoči iz evropskih kohezijskih skladov, ki izhajajo iz precejšnjih regionalnih razlik znotraj Slovenije.

Decentralizacija

Ozemlje Slovenije naj bi bilo po vladnem predlogu, sprejetem pretekli ponedeljek, razdeljeno na vzhodni in zahodni del. Tako imenovana Zahodna Slovenija naj bi

obsegala Gorenjsko, Goriško, Obalno-kraško in Osrednjeslovensko razvojno regijo, Vzhodna Slovenija pa preostale razvojne regije – Pomursko, Podravske, Koroško, Savinjsko, Jugovzhodno Slovenijo, Zasavsko, Spodnjeposavsko in Notranjsko-kraško. S tem bo po prepričanju koalicije država upravičena do izdatnejših sredstev iz evropskega proračuna.

Na vladni službi za lokalno samoupravo in regionalno politiko pojasnjujejo delitev na podlagi tako zelene decentralizacije. Država je preveč centralizirana, s tem povezani stroški pa naj takšnega stanja ne

bi opravičevali. Po njihovem mnenju bo predlagana teritorialna členitev na NUTS 2 pripomogla k prilivu kohezijskih sredstev EU v proračun. Dodajajo, da bi glede na stopnjo gospodarske razvitosti posamezne regije postopoma lahko izstopale iz ugodnejših režimov v manj ugodne, kar bi izboljšalo skupni rezultat. Poudarjajo pa, da je pri tem treba upoštevati tudi dolgoročnejske finančne perspektive in ne le naslednje. Predlog o treh kohezijskih regijah je Slovenija, kot zatrju-

jejo, posredovala in ga dolgo zagovarjala, a je bil žal zavrnjen.

Evropski kriteriji

Za kaj pravzaprav gre? Bistveni za pridobitev sredstev so kriteriji evropske komisije. Po njih je regija upravičena do izdatnejše pomoči iz evropskega proračuna, če njena razvitost ne presega 75 odstotkov bruto domačega proizvoda (BDP) povprečja držav članic EU. Po zdajšnjih kriterijih Slovenija kot celota izpolnjuje ta pogoj in bo, če bodo kriteriji ostali isti oziroma če bo finančna perspektiva EU za obdobje 2007–2013 sprejeta še letos, za evropska sredstva kandidirala kot ena regija. A bliža se evropski vrh v Bruslju, na katerem bo finančna perspektiva glede na zdajšnje ozračje le stežka sprejeta. Med drugim se Britanci nikakor nočejo odpovedati svojemu proračunskemu popustu ali rabatu. Če evropski proračun ne bo sprejet, se bodo zelo verjetno spremenili tudi statistični kriteriji za pridob-

Mrak odstopil

Mojmir Mrak, dosedanji član ožje pogajalske skupine za prihodnjo finančno perspektivo EU za obdobje 2007–2013, je dan po vladnem sprejetju sklepa o dveh kohezijskih regijah odstopil s položaja. Meni, da odločitev vlade v pogajanjih za prihodnjo finančno perspektivo ni ugodna. Mrak je še dodal, da gre za strateško napačno odločitev, zato kot strokovnjak nima druge možnosti, kot da odstopi.

bitev kohezijskih sredstev, po katerih bi Slovenija kot celota že preseгла 75 odstotkov BDP. V tem primeru se bo Slovenija razdelila na dve kohezijski regiji, saj bo njen vzhodni del pogojno izpolnjeval in bo tako upravičen do izdatnejše finančne pomoči. Idealno bi seveda bilo, če bi Slovenija lahko kandidirala za tri kohezijske regije, a za to obstaja pogoj, da ima ena regija vsaj 800.000 prebivalcev. Evropska komisija sicer na tem področ-

jo evropskih in domačih sredstev”. Anton Kokalj iz NSi je z trdil, da je ta čas delitev Slovenije na kohezijski regiji glede na kriterije NUTS 2 edina mogoča: “Če se ne bi razdelili na več ali vsaj na dve kohezijski regiji, pa bi se začeli uveljavljati novi statistični kriteriji, bi ostali brez vseh sredstev. Teoretično je težko pričakovati, da bi lahko dosegli delitev na tri regije.” Do predloga so bili nekoliko zadržani edinole v DeSUS, a so ga kljub

Regionalni bruto domači proizvod po regijah 2002

	V mrd SIT	V odstotkih
Slovenija	5.314,5	100,0
Pomurska	227,5	4,3
Podravska	714,5	13,4
Koroška	157,5	3,0
Savinjska	611,0	11,5
Zasavska	89,3	1,7
Spodnjeposavska	156,6	2,9
Jugovzhodna Slovenija	332,2	6,3
Osrednjeslovenska	1.861,8	35,0
Gorenjska	461,7	8,7
Notranjsko-kraška	105,7	2,0
Goriška	309,1	5,8
Obalno-kraška	287,5	5,4

Vir: Statistični urad RS

pa za nas pomeni, da vlada lahko odloči, kakor misli, da je najbolje.”

Na drugi strani opozicija z odločitvijo vlade ne soglaša. Najostrejših kritik je bila odločitev

Milan Cvikel meni, da je Slovenija z razdelitvijo na dve regiji izbrala najslabšo možnost: “S tem (vlada, op. a.) zagotovo ni okrepila pogajalskega položaja Slovenije, temveč si ga je še poslabšala. Poleg tega bo imela takšna odločitev dolgoročne negativne posledice za Slovenijo. Vlada bi morala nadaljevati pogajanja o naslednji finančni perspektivi in hkrati dati EU jasno vedeti, da Slovenija ni pripravljena sprejeti slabšega dogovora od luksemburškega predloga in da je za zavarovanje nacionalnega interesa pripravljena uporabiti tudi veto.”

Predsednik SD in evropski poslanec Borut Pa-

Minister za lokalno samoupravo in regionalno politiko Ivan Žagar meni, da sta dve regiji edini realen in verodostojen predlog.

Predsednik SD Borut Pahor je do odločitve vlade sicer zadržan, a kljub temu opozarja, da bi bilo mogoče delitev na tri regije dejansko težko doseči.

Član NSi Anton Kokalj meni, da bi bilo sicer idealno, če bi Slovenija ostala ena sama regija, a je odločitev vlade glede na kriterije na ravni NUTS 2 edina še mogoča.

ju dopušča nekatere izjeme, a so pogoji težki in za Slovenijo po mnenju koalicije nerealni.

Koalicija za, opozicija proti

Koalicija je predlog podprla. V SDS so prepričani, da se mora Slovenija ravnati po veljavni evropski zakonodaji in da si bo s tem pogajalska izhodišča za črpanje razvojnih sredstev iz evropskega proračuna povečala. Jakob Presečnik, vodja poslanske skupine SLS, pa dodaja, da mora država “v nadaljevanju sprejeti tudi takšna merila, ki bodo omogočala financiranje posameznih razvojnih projektov tudi v manj razvitih območjih razvitejših regije, seveda z ustreznimi kombinaci-

temu podprli: “Z zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja smo dali vladi možnost, da z uredbo določi delitev Slovenije na kohezijske regije, to

deležna predvsem v LDS in SNS, medtem ko so Socialni demokrati (oziroma njen predsednik) ubrali nekoliko mirnejši ton. Nekdanji minister in član LDS

hor je sicer do predloga zadržan, a meni, da bi bilo soglasje o treh regijah težko doseči: “Treba je pošteno povedati, da bi bilo za to odločitev treba poleg soglasja vlad drugih 24 držav članic EU doma doseči soglasje o uvedbi treh pokrajin z vsemi administrativnimi pristojnostmi.” Samo v tem primeru bi bilo po njegovem mnenju mogoče doseči izjemo od določil, ki jih določa uredba EU o regijah.

Tri regije bi zagotovo prinesle več sredstev in bolj uravnotežen regionalni razvoj, a predpisi so pač taki, kakršni so. Če ne želimo zamuditi vlaka, je torej treba pohiteti in se oprijeti realnih in gospodarsko upravičenih možnosti.

Peter Avsenik

Iz zanesljivih virov

Zakaj LDS podpira tri regije

Lani so se še v Ropovi vladi (Anton Rop, Dušan Mramor, Milan Cvikel pa še kdo) dogovorili, da bodo od Bruslja zahtevali tri regije oz. da bodo postavili to zahtevo. Vedeli so, da to ne bo sprejeto, sprejeti pa bosta dve. Dogovorili so se še, da o tem v javnosti ne bodo govorili. Že naslednji dan pa je šel Cvikel v vlogi ministra za evropske zadeve v Šoštanj in tam na ves glas razlagal, kaj so se dogovorili. Naslednji dan so ga klicali, češ, kaj je govoril, če so se dogovorili drugače, a bilo je prepozno. Cvikel je vse izblebetal. LDS ni preostalo drugega, kot da začne javno razglašati, da se bodo zavzemali za tri regije.

To je vsa zgodba o regijah.

Obstrukcija seje mestnega sveta mestne občine Maribor je močno dvignila prah. Kar sedem svetniških skupin županu Soviču očita neupoštevanje zakonodaje, nekateri pričakujejo njegov odstop.

Mariborski župan Boris Sovič ima med nekaterimi domačimi političnimi veljaki očitno čedalje manj podpore. Kar 23 mestnih svetnikov (od 40 navzočih) je namreč zadnje seje mestnega sveta mestne občine Maribor (MS MOM) prvič v zgodovini protestno zapustilo. Prvi (in tudi zadnji) se je do govorniškega odra spre-

Fotografije: Gregor Pohleven in Athir Demokracije

Bo župan odstopil?

hodil Milan Petek (LDS), ki je napovedal obstrukcijo. "Naš župan ne upošteva zakonodaje, ne upošteva predpisov in ne upošteva sprejetih sklepov MS. Želimo mu dopovedati, da je organ MS enakovreden njemu, zato ga mora spoštovati tudi pri realizaciji tistih obvez, ki mu jih MS nalaga," je uvodoma dejal Petek. Da ne gre le za "nagajanje" določene svetniške skupine ali za staro zamero med kandidatom na zadnjih županskih volitvah, je postalo jasno, ko je obstrukcijo poleg enajstih članov LDS napovedalo še šest drugih političnih strank: SNS, SLS, NSi, Mladi Maribor, Glas žensk (GŽ) in tudi SDS.

Je razlog v proračunu?

Župan Sovič je bil ob odhodu mestnih svetnikov vidno presenečen, razlog zanj pa vidi predvsem v zadnji točki dnevnega reda, saj bi morali svetniki odločiti o proračunu MOM. "Danes je očitno obstajala želja, da se prepreči sprejetje proračuna," je menil Sovič. Svetniki se s tem niso strinjali. "To ni res. Svetniška skupina SDS se za obstrukcijo ni odločila zaradi onemogočanja pravočasnega sprejetja proračuna, ampak na podlagi dejanj in odločitev, ki jih sprejema mariborski župan Boris So-

vič. Gre za neupoštevanje sprejetih predpisov in sklepov mestnega sveta," trdi Boštjan Viher, vodja svetniške skupine SDS Maribor. Pri SNS so kljub nestrinjanju s predlaganim proračunom prevladali drugi razlogi. Za obstrukcijo so se odločili, ker so prepričani, da župan s svojim ignorantskim odnosom do mesta in do ljudi ne pripomore k razvoju Maribora, pravi Boštjan Zagorac. Tokrat (po več letih) je bil proračun predlagan pravočasno. V SNS menijo, da je bilo to zato, ker se bližajo županske volitve. Glavni razlogi za obstrukcijo pa naj bi bili težave Unionske dvorane, županovo prizadevanje za zaprtje azila za živali, neurejeno odlagališče komunalnih odpadkov, neobjavljanje sprejetih odlokov, oviranje dela svetniških skupin, težave mariborskih vrtičkarjev in neimenovanje podžupana.

Težave Unionske dvorane

Unionska dvorana, ena najboljših akustičnih koncertnih dvoran v tem

delu Evrope, je še vedno brez upravitelja, čeprav je MS že konec septembra od župana in mestne uprave zahteval, da problem razreši. Mogočega upravitelja so videli v Narodnem domu, ki deluje pod okriljem mariborske občine, vendar do realizacije še ni prišlo. Mestni svetnik Petek je ogorčen nad tem, da župan Sovič upravljanja ne prepusti Narodnemu domu in s tem zavlačuje več kot dve

mu. "Očitno gre le za zavlačevanje. Zakaj, nam ni jasno," trdi Viher.

Azil za živali

Čeprav mariborski azil za živali v Zrkovcih (prvi v nekanji Jugoslaviji) uradno to sploh ni, saj deluje brez ustrezne dokumentacije, je vsem v Mariboru in okolici jasno, da lahko najdeno žival odpeljejo le tja. Zakaj je azil, ki deluje v okviru Društva za zaščito

in proti mučenju živali, še vedno brez dokumentacije, si razlaga vsak po svoje. Dejstvo je sicer, da tamkajšnji krajanje društvu ne daje soglasja, potrebnega za pridobitev gradbenega in uporabnega dovoljenja, vendar po več kot desetletju agonije danes večina mestnih svetnikov s prstom kaže le na župana in

Na županovo neupoštevanje zakonodaje in sklepov mestnega sveta je opozoril Milan Petek (LDS).

Boštjan Zagorac (SNS) je obstrukcijo svoje stranke utemeljil z ignorantskim in škodljivim ravnanjem župana Soviča.

letni in pol. Dvorana je tako še vedno brez upravitelja, kar je za Petka nesprejemljivo. Sovič je pojasnil, da se postopek pridobivanja ponudb za novega upravitelja pripravlja, saj naj brez spremembe sklepa o investicijskem programu upravljanja ne bi bilo mogoče prepustiti Narodnemu do-

mestno upravo. "Mestni svetniki smo med kopicami takšnih in drugačnih odlokov na seji, na kateri smo sprejemali pomembne odločitve, po skrajšanem postopku sprejeli odlok o prenehanju veljavnosti odlokov. Šele po več mesecih se je izkazalo, da smo s tem odpravili pravno podlago za financiranje

Mnenje mariborskega mestnega svetnika

Boštjan Viher (SDS)

“V svetniški skupini SDS smo pričani, da je treba z delom in s političnim kompromisom dokazati, da mestni svet lahko deluje normalno in tako pripomore k razvoju mariborske občine. Menim pa, da mestna uprava in župan posvečata premalo pozornosti sredstvom evropskih kohezijskih skladov in zunanjih investitorjev, kar se seveda izkazuje v preveliki zadolženosti občinskega proračuna.”

Društva za zaščito živali,” razlaga Rok Peče (SNS). “Le pomislite, kakšno agonijo doživlja mariborski azil. Z odlaganjem odpadkov se mu povzročajo nevzdržne razmere, zato menim, da je skrajni čas, da s tokratno obstrukcijo pokažemo našemu županu, da se z njegovim načinom dela preprosto ne moremo strinjati,” dodaja Petek. Zanimivo je, da so tudi predstavniki mariborskega azila mnenja, da jim njihovo delo najbolj onemogoča župan. Zato so pred nekaj dnevi začeli celo zbirati podpise ljudi, ki se z delom župana ne strinjajo, njega pa pozvali, naj nemudoma odstopi.

Odlagališče komunalnih odpadkov

Naj spomnimo, da je MS že oktobra 2003 sprejel sklep, naj bi bilo stalno odlagališče komunalnih odpadkov v Vihri v občini Malečnik-Ruperče. Tja naj bi odpadke vozili čez približno leto in pol, ko se izteče rok za odvoz včasno odlagališče v Dogošah, vse pa kaže, da do takrat odlagališča v Vihri ne bo. Občina namreč tam ni odkupila

niti enega zemljišča. Še več, mestne svetnike je pred časom zmotila izjava predstavnika MOM Danila Šalamona, da sklep MS še ne pomeni, da bi tam odlagališče dejansko moralo biti. Odziv svetnikov je bil buren, še posebej zato, ker naj bi bil prav župan lokacijo v Vihri predstavil kot najprimernejšo. “MS je najvišji organ odločanja v tem mestu in sklepi, ki jih sprejmemo, so za mestno upravo zavezujoči. To je nesporno. In kar je še pomembnejše, ne vem, zakaj smo potem celo leto 2003 namenili iskanju lokacije za odlagališče in zakaj nas je celo leto 2003 mestna uprava na čelu z županom prepričevala, kako je lokacija Vihra edina mogoča, če sedaj prihaja do izjav, da sklep ni zavezujoč,” pravi Peče. “Stališče mestnih svetnikov je znano vsem, in kar MS sprejme, se ne da spreminjati,” dodaja Monika Piberl (GŽ). Pred več kot dvema mesecema je na seji MS vprašanje v zvezi z odlagališčem izpostavil tudi Petek in župan mu je obljubil pisni odgovor. Do danes ga menda še ni dobil. Sovič razlaga, da mestna uprava pripravlja gradivo, ki bo poleg odgovorov ponudilo tudi celovit vpogled v področje ravnanja z odpadki in da bo gradivo v kratkem predstavljeno mestnim svetnikom. Problem torej ostaja. Najverjetneji sad večletnega “truda” bodo predvidoma za 250 odstotkov višje cene ravnanja z odpadki, saj jih bo treba prej ali slej odvažati drugam. Najverjetneje v Celje. Začasno odlagališče v Dogošah, ki so ga sprejeli za obdobje treh let, bo namreč kmalu polno. Večina svetnikov je ogorčena, ker meni, da so Dogoše žrtvovali zaman.

Neobjavljanje sprejetih odlokov

“Župan zavlačuje s podpismi pogodb s področja javnih razpisov, sporna pa je tudi objava odloka o oglaševanju,” pravi Boštjan Viher, vodja svetniške skupine SDS. Gre za odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o rabi javnih površin in komunalnih taksah za njihovo uporabo, ki so ga svetniki sprejeli že na eni prejšnjih sej. Županu so očitali, da sprejetega odloka ni objavil niti ni sprožil postopka pri Ustavnem sodišču RS, kolikor meni, da je odlok sporen. “V skladu z veljavno zakonodajo in predpisi MOM bi moral župan spoštovati in upoštevati sprejete sklepe MS. Župan sprejetih odlokov ne objavlja. Ima sicer legitimno pravico, da vloži zahtevo za presojo skladnosti sprejetega splošnega akta z ustavo na ustavnem sodišču, ni pa v vlogi, da o sprejetih aktih odloča sam,” razlaga Viher.

logi za obstrukcijo niso bili iz trte izviti, kar si svetniki razlagajo s hitro reakcijo in odgovori uprave in župana. Nekoliko manj zadovoljni so z reševanjem težav Unionske dvorane, vendar so izrazili upanje, da jim bo tudi ta problem v kratkem uspelo rešiti.

Ponovitev obstrukcije?

Svetniki so od župana zahtevali odgovore na postavljena vprašanja. Ve-

čino so jih na koordinacijah prejeli, zato menijo, da bistvenih razlogov za nadaljevanje obstrukcije ni več. Župan je po Viherjevih besedah tudi obljubil, da bo sporni odlok o oglaševanju objavil v medobčinskem vestniku. Očitno raz-

Unionska dvorana, ki je pravi akustični biser v tem delu Evrope, še vedno nima upravitelja.

Mojca Hanžič

Regionalna Televizija posebnega pomena
izlaga posebnega pomena

Meljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/224 55 81

www.rts-tv.com

FM 102.1
Radio
VIVA
99.5
M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
http://www.radio-viva.com
e-mail: viva@radio-viva.com

Začetek beatifikacije

Posebno sodišče v Krakovu na jugu Poljske je začelo postopek za razglasitev pokojnega papeža Janeza Pavla II. za blaženega. Člani sodišča so že zaprilegli pred relikvijami zavetnika Poljske sv. Stanislava v katedrali

Wawel, slovesnost pa je vodil nekdanji glavni pomočnik preminulega papeža in sedanji krakovski nadškof Stanislaw Dziwisz. Proces v Krakovu naj bi bil v pomoč glavnemu procesu za beatifikacijo, ki poteka v Vatikanu. Sodišče bo zaslišalo več prič, ki bodo govorile o življenju Karola Wojtyła, preden je ta leta 1978 postal papež. Sodišče v Krakovu so med drugim ustanovili zato, ker na Poljskem živi večina prič, med njimi pa prevladujejo

starejši ljudje, ki bi težko odšli pričat v Vatikan. Sodišče bo zasedalo za zaprtimi vrati, skrivnost pa ostajajo tudi datuma začetka in konca zaslišanj ter število prič. Vatikan je proces beatifikacije začel že 28. junija. Postopek beatifikacije in kasneje tudi kanonizacije se navadno vleče nekaj let.

Trpeči in bolni

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je sporočila, da je nekaj sto preživelih po katastrofalnem potresu, ki je 8. oktobra prizadel južno

Azijo, zbolelo za akutno diarejo, zdravstvene službe pa so že sprejele vse potrebne ukrepe za preprečitev

njenega širjenja. V potresu, ki je z močjo 7,6 stopnje po Richterjevi lestvici oktobra stresel južno Azijo, je v Pakistanu umrlo več kot 73.000 ljudi, trije milijoni pa so ostali brez strehe nad glavo. Medtem naj bi Pakistan in Indija, državi, ki sta se zaradi Kašmirja zapletli v več vojn, na nadzorni črti odprli pet prehodov.

Dragocena slika

V švedski prestolnici so na dražbi prodali sliko Kitara in partitura na podstavku iz zgodnjega kubističnega obdobja španskega slikarja Pabla Picassa. Izhodiščna cena za delo v velikosti 21 krat 27 centimetrov, ki ga je Picasso leta 1920 naslikal v južnofrancoskem Juan-le-Pinsu, je bila 184 tisoč dolarjev. Zanimanje za sliko je bilo precejšnje, v dražbeni hiši pa niso bili pripravljeni govoriti o njenem kupcu. Na Švedskem je kljub izjemno plodni Picassovi karieri zelo malo njegovih del. Omenjeno sliko je prodala neimenovana švedska družina, ki je umetnino kupila leta 1960 pri galeriji Beyeler, trgovcu z umetninami, v Baslu v Švici.

Več za vojsko

Ruski predsednik Vladimir Putin je na letnem zasedanju vojaškega vodstva v Moskvi napovedal obsežno posodobitev vojske. Izdatki za oborožitev naj bi se tako prihodnje leto povešali za 50 odstotkov. Zavzel se je še, da bi do konca leta 2015 dosegli razmerje 70 proti 30 med izdatki za razvoj oboroženih sil in za vzdrževanje. Dejal je še, da je Rusija uspešno preizkusila orožje, ki je sposobno

predreti vse obstoječe sisteme protiraketne obrambe, napredek pa je bil dosežen tudi pri izboljšanju sposobnosti protijedrskega bojevanja. Pu-

tin je poudaril, da je mednarodni terorizem grožnja ozemeljski celovitosti Rusije.

Ptičja gripa

Azijska razvojna banka je sporočila, da bi lahko pandemija ptičje gripe v Aziji povzročila gospodarsko izgubo v vrednosti skoraj 300 milijard dolarjev, kar bi lahko bil povod za svetovno gospodarsko krizo. Izbruh pandemije, ki bi lahko povzročila smrti treh milijonov Azijcev, bi najverjetneje najhuje prizadel Kitajsko, Hongkong, Singapur, Malezijo in Tajsko. Pandemija naj bi po napovedih trajala eno leto, okuženih pa

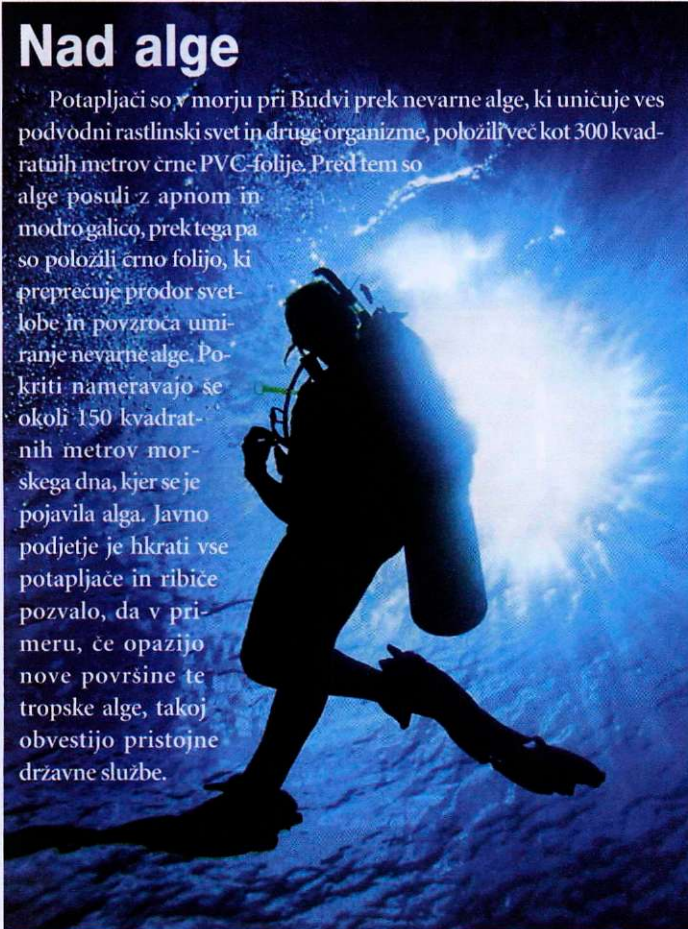
bi bilo okoli 20 odstotkov lokalnega prebivalstva, od tega bi jih 0,5 odstotka umrlo za posledicami ptičje gripe. Ob hudem izbruhu bi lahko prišlo do 14-odstotnega zmanjšanja svetovne trgovine in storitev. Po drugi različici bi lahko človeška pandemija, sodeč po podatkih o učinkih izbruha virusa sars pred dvema letoma, v svetovnem gospodarstvu povzročila celo za 800 milijard dolarjev škode.

Četrti turist

Japonec, 34-letni Daisuke Enomoto, ki je obogatel kot vodja spletnega portala Livedoor, je izjavil, da bo konec leta 2006 s plovilom Sojuz poletel v vesolje in tako postal četrti vesoljski turist. Na svoji spletni strani je sporočil, da se bo v začet-

Nad alge

Potapljači so v morju pri Budvi prek nevarne alge, ki uničuje ves podvodni rastlinski svet in druge organizme, položili več kot 300 kvadratnih metrov črne PVC-folije. Pred tem so alge posuli z apnom in modro galico, prek tega pa so položili črno folijo, ki preprečuje prodor svetlobe in povzroča umiranje nevarne alge. Pokriti nameravajo še okoli 150 kvadratnih metrov morskega dna, kjer se je pojavila alga. Javno podjetje je hkrati vse potapljače in ribiče pozvalo, da v primeru, če opazijo nove površine te tropske alge, takoj obvestijo pristojne državne službe.

ku prihodnjega leta začel intenzivno pripravljati na desetdnevno potovanje, opravil pa je že zdravniške teste in začel osnovni trening v Centru za uvajanje astronomov v bližini Moskve, kar je potrdila tudi ruska vesoljska agencija. Potrdil je tudi, da bo v veselje odpotoval preob-

narave, pri čemer ima Rusija v Vatikanu veleposlanstvo, Vatikan pa v Moskvi papeškega nuncijsa.

Havlova skrb

Nekdanji češki predsednik Václav Havel je zaskrbljen zaradi moči mafije v nekaterih državah nekdanjega komunističnega bloka. Prepričan je, da v nekaterih državah družbo obvladuje mafija, zaradi česar ljudje izgubljajo potrpljenje. Na zasedanju Madriškega kluba v Pragi, je spomnil, da je po padcu komunizma tudi nekdanji romunski premier Petre Roman opozarjal na ta pojav izrojenosti v tranzicijskih državah. Nekdanji češki predsednik je še dejal, da imajo od liberalnega gospodarstva največji dobiček člani stare nomenklature, v njegovi državi pa so to

lečen v lik Chara Aznableja iz znanstvenofantastičnega stripa Gundam. Če mu bo uspelo, bo Enomoto četrti turist v vesolju in prvi Japonec. Tretji turist, ameriški poslovnež Greg Olsen, se je vrnil na Zemljo v začetku oktobra, za svoje zadovoljstvo pa je plačal 20 milijonov dolarjev, kolikor naj bi odšel tudi Japonec.

Slabo kaže

Nadškof Giovanni Lajolo, vatiškanski zunanji minister, je po nedavnem obisku v Moskvi za Radio Vatikan dejal, da vzpostavitev celovitih diplomatskih odnosov med Vatika-

nom in Rusijo za zdaj še ni mogoča. Lajolo je še dejal, da Vatikan upa na vzpostavitev celovitih diplomatskih odnosov med državama, pri tem pa za ruske medije izjavil, da zdajšnji odnosi ne ustrezajo pomembnosti obeh držav v mednarodni areni, in nakažal, da v stikih med državama še vedno obstajajo zadržki. Sveti sedež in Rusija imata namreč stike posebne

člani nekdanje tajne policije. Demokratska tranzicija je po njegovem mnenju dala velike rezultate, vendar so ljudje, kot kažejo raziskave javnega mnenja, razočarani, prav tako pa so postali izredno občutljivi za vse negativne pojave, ki jih je prinesla tranzicija.

Schröder se vrača med odvetnike

Nemški kancler v odhajanju Gerhard Schröder je izjavil, da bo znova odvetnik z lastno pisarno v Berlinu in da bo pisal spomine. 61-letni politik konec novembra odhaja s položaja kanclerja, za časnik Die Zeit pa je napovedal, da bo njegova knjiga o sedemletnem kanclerskem mandatu izšla prihodnje jesen. Preden je začel politično kariero, je Schröder delal kot odvetnik v rodnem Hannoveru, zdaj pa se vrača k pravu. Schröder poudarja, da njegova odvetniška pisarna ne bo velika, in zanika namigovanja, naj bi postal član upravnega odbora kakšne nemške družbe.

Po vzornikovi poti

Privrženci pred dvema letoma umorjenega srbskega premierja Zorana Đinđića so v Beogradu ustanovili novo politično stranko. Liberalna demokratska stranka si bo prizadevala za uresničevanje politike, ka-

Preložen nakup

Pakistanski predsednik Pervez Mušaraf je med obiskom v potresu prizadetih območij sporočil, da bo Pakistan zaradi popotresne obnove preložil dolgo pričakovani nakup 77 ameriških vojaških letal F-16. Država bo vsa razpoložljiva sredstva namenila obnovi po rusilnem potresu, ki je po doslej znanih podatkih zahteval več kot 73.000 smrtnih žrtev. Pakistan je na nakup letal čakal že vrsto let, saj je Washington ustavil prodajo kot ukrep proti Pakistanu zaradi njegovega jedrskega programa. ZDA so marca letos spremenile svoje stališče in odobrile nakup, s tem pa Pakistan po mnenju opazovalcev nagradile za pomoč v boju proti terorizmu.

kršno je vodil Đinđić, in jo je zdajšnja vlada opustila, vodja stranke pa je postal 34-letni Čedomir Jovanović, ki je bil v Đinđićevem kabinetu podpredsednik srbske vlade. Leta 2001 je med drugim sodeloval pri aretaciji in izročitvi nekdanjega jugoslovanskega predsednika Slobodana Miloševića mednarodnemu sodišču v Haagu. Jovanović in več drugih Đinđićevih privržencev je izstopilo iz vladajoče Demokratske stranke, vzrok za to pa je bil spor z novim vodstvom stranke po Đinđićevem uboju. Nova stranka ima v parlamentu enega poslanca, nekdanjega člana Demokratske stranke, med 400 člani Liberalne demokratske stranke pa so predvsem intelektualci.

Izstrelitev sonde

Evropska sonda Venus Express, ki so jo uspešno izstrelili iz ruskega vesoljskega centra Bajkonur v Kazahstanu, nadaljuje pot proti Veneri. Sonda Venus Express naj bi se v Venerino orbito utirila predvidoma 11. aprila prihodnje leto, v začetku junija pa naj bi že začela zbirati podatke o planetu. Misija sonde, vredne 220 milijonov evrov, naj bi trajala predvidoma 500 dni, v tem času pa

naj bi se gibala od 250 do 66.000 kilometrov nad Venerinim površjem in tako opravila eno najdoslednejših raziskav tega planeta. Sonda naj bi preučila Venerino atmosfero in oblake, s čimer bo poskušala pripomoči k boljšemu poznavanju tega planeta. Venera ima namreč zelo gosto ozračje z debelimi oblaki, ki popolnoma zastrejo vsakršni pogled na njeno površje skozi optične teleskope.

Različen smeh

Moški in ženske razumejo humor različno. Raziskovalci s standfordske univerze v Kaliforniji trdijo, da vedo zakaj. Naredili so poskus, v katerem so desetim moškim in desetim ženskam dali gledati smešne risanke. Pokazali so jim 70 risank, medtem pa so njihove možgane pozorno spremljale zapletene naprave. Pokazalo se je, da so odzivi na humor v marsičem podobni pri obeh spolih, čeprav se je pri ženskah bolj aktivirala leva čelna polovica možganov, kjer so sicer centri za pomnjenje in oblikovanje govora, ter mezolimbski center, v katerem se formirajo pozitivna čustva, povezana s pozitivnimi stimulacijami. Izkazalo se je, da ženske pri humorju veliko bolj cenijo jezik, njihov pristop h humorju je bolj analitičen, poleg tega so se zaradi nepričakovanih smešnih prizorov smejale veliko bolj kot moški. Kaže, da so ženske pričakovale manjšo emocionalno nagrado kot moški, moški pa so se že prej pripravili na to, da bo smešno. Prav s tem bi lahko pojasnili, zakaj so ženske bolj podvržene depresijam kot moški.

Vnuk o dedu

Spomini 75-letnega Bernharda Einsteina so bili objavljeni v belgijski reviji Le Soir. V njih je zapisano marsikaj zanimivega. Vnuk pripoveduje, da ded ni odobral športnega ribolova, ker je menil, da se ribe lahko lovijo samo za hrano. "Ded mi je dovolil iti na ribolov samo v primeru, če sem ves svoj ulov tudi pojedel. Zato sem ponavadi zgodaj zjutraj ujel eno ribo in jo pojedel za zajtrk," je zapisal vnuk slavnega deda. Ko so zdravniki od Einsteina zahtevali, da neha kaditi, je pogosto pobiral ogorke po tleh, da bi si napolnil pipo, tako močna je bila njegova odvisnost od nikotina. Bernhard Einstein pripoveduje tudi o jadraniu z znamenitim fizikom. "Med takšno ekspedicijo se je ded z menoj ponavadi le malo pogovarjal. Rad je imel tišino in pogosto je rekel, da je tišina največji izziv za mornarja."

Proti teoriji

Izobraževalni svet ameriške zvezne države Kansas je potrdil nove šolske programe, po katerih bodo pri biologiji predavali tudi kreacionizem, nauk, ki nasprotuje Darwinovi teoriji o evoluciji. Za nekatere je to žalosten dan, saj so prepričani, da bodo nazadovali in da bodo v posmeh ne le vsej Ameriki, ampak vsemu svetu. Ni namreč izključeno, da bodo otrokom nekatere pojave pojasnjevali z nadnaravnim. Kreacionisti namreč menijo, da se raznolikost življenja ne da razložiti drugače kot z vmešavanjem višje sile. V Kansasu so že pred šestimi leti iz učnih programov izbrisali vse trditve o evoluciji, leta 2001 pa je manj konservativnim članom sveta za izobraževanje le uspelo spet vpeljati Darwina v šole. Kansas je edina od 50 ameriških držav, kjer še vedno postavljajo pod vprašaj teorijo o evoluciji. Še v štirih državah, Minnesoti, New Mexico, Ohiu in Pensilvanii, bi učence v šolah radi seznanili s kritiko teorije o evoluciji, vendar ne zahtevajo, da bi ji bil kreacionizem enakovreden.

Osamljenost

Nizozemski znanstveniki so odkrili, da občutek osamljenosti ni odvisen samo od sramežljivosti ali slabe socialne prilagoditve, ampak se deloma prenaša tudi iz roda v rod. Raziskava, ki jo je naredila Svobodna univerza v Amsterdamu, je bila izvedena pri več kot štiri tisoč parih dvojčkov na Nizozemskem, ki so jih opazovali od leta 1991. Pri enojajčnih dvojčkih so se občutki osamljenosti kazali ponavadi pri obeh dvojčkih, pri raznoajajčnih pa je ponavadi zaradi osamljenosti trpel samo eden. To priča o genetski pogojenosti te poteze. Pri tem so ugotovili, da osamljenost v srednji do hudi obliki občuti tretjina moških in polovica žensk. Ta občutek pa naj bi bil povezan z mehanizmom preživetja – v parih in skupinah smo uspešnejši, zato se iščemo.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s poloznico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

datum rojstva: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum: _____

podpis naročnika: _____

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln student ali dijak

S to naročilnico se zavežujem,
da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!
cena: 550 SIT

Reševanje vprašanja dvojezične topografije na avstrijskem Koroškem se kljub diplomatskim obljubam vse bolj oddaljuje. Odstranitev dvojezičnih napisov v vasi Bela pri Železni Kapli prejšnji teden pa je bila kaplja čez rob. Le teden potem, ko sta bili ob ustreznem odloku okrajnega glavarstva Velikovec postavljeni dvojezični tabli na začetku in koncu vasi, je koroški deželni glavar Jörg Haider sporočil, da bo odlok o njuni postavitvi razveljavil. Ha-

Franc Jožef Smrtnik, priklenjen na tablo

letnico pogodbe in s tem obnovitve avstrijske državnosti, so potekali intenzivni pogovori med različnimi akterji na Koroškem, ki jih je usklajeval sam kancler Wolfgang Schäussel. Poleg tega je tudi Fischer pred meseci izrazil razočaranje nad razvojem dogodkov glede dvojezične topografije.

Kljub načelnim premikom avstrijskega političnega vrha pa so rezultati do danes bolj klavrnji, srečanje predsednikov pa se je izkazalo za sterilno sajenje rožic. Odnosi med Slovenijo in Avstrijo so odlični, sta

Izigrana dvojezičnost

ider se je obesil na formalizem, saj naj Bela ne bi izpolnjevala pogojev za samostojno naselje. Deželni svetnik Gerhard Dörfner, član Haiderjevega Zaveznitva za prihodnost Avstrije (BZÖ), je nato tudi izdal uredbo za odstranitev obeh tabel.

Skrajna oblika protesta

Slovenska skupnost na Koroškem ni držala križem rok. Najdlje je šel član občinskega predstojništva Železna Kapla – Bela iz vrst edine politične stranke koroških Slovencev Enotne liste (EL) Franc Jožef Smrtnik. Po odstranitvi prve table 10. novembra je odstranitev druge preprečil tako, da se je z verigo priklenil nanjo. Podpore pogumnemu dejanju ni manjkalo. Smrtnika je še isti dan obiskalo več kot sto posameznikov (do konca protesta jih je bilo okoli tristo), prejel pa je tudi približno 50 telefonskih klicev podpore. Poleg tega so domačini izrazili svojo pripravljenost, da pomagajo stražiti napis. Na Smrtnikovo stran so med drugimi stopili Narodni svet koroških Slovencev in vodja Zelenih na avstrijskem Koroškem Rolf Holub, Center avstrijskih narodnosti z Dunaja pa je Haiderja obtožil namerne kršitve ustave.

Odločitev o postavitvi dvojezičnih krajevnih tabel je bila sprejeta po strokovnem premisleku, so v sporočilu

navedli pri EL. "Postavitev je postala nujna, ker je na prizadetem območju zazidanost vedno večja in ker se je promet v okolici zdravilišča v zadnjih letih močno povečal," so zapisali, poleg tega pa pomeni napis "dodatni indic za dobro ozračje" med slovensko in nemško jezikovno skupnostjo. Postavitev prometne table ne nazadnje uresničuje uredbo o dvojezični topografiji iz davnega leta 1977. Do njenega uresničevanja se je še letos obvezal tudi Haider, zato je po Smrtnikovih besedah "skrajno smešno in nerazumljivo, da namerava ko-

Protest se je v noči na petek še okrepil, končali pa so ga, šele ko so na izredni seji občinskega sveta sklenili, da bo občina od okrajnega glavarstva zahtevala pojasnilo o razlogih za odstranitev dvojezične table. V soboto, le dan potem, ko se je zdelo težava rešena, pa je prišlo do neprijetnega presenečenja. Delavci cestne uprave so na Haiderjevo zahtevo odstranili še drugo tablo.

Pogovori ne zaležejo

V ozadju burnega dogajanja v Beli je v dvojezičnem Bilčovšu tako sredi

bila složna predsednika, Drnovšek pa je pozitivno ocenil razvoj dogodkov in reševanje odprtih vprašanj v zvezi s slovensko manjšino.

Predsednika sta govorila tudi o internacionalizaciji vprašanja dvojezične topografije, ki so jo napovedali v slovenski skupnosti na Koroškem, če vprašanje ne bo rešeno "v doglednem času". Drnovšek je manjšini priznal pravico, da se obrne na Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu, pri tem pa je mnenil, da lahko le manjšina odloči, kaj pomeni "dogleden čas". Pri tem je Drnovšek izrazil zaupanje v avstrijske ustanove – ustavno sodišče, vlado in predsednika.

Fischer je pomirjujoče zagotavljal, da lahko Avstrija sama reši odprta vprašanja (srečanje je potekalo dan pred Smrtnikovim protestom), hkrati pa je izrazil koristnost reševanja problemov na podlagi čim širšega soglasja. "Dogleden čas" je Fischer zakoličil s koncem svojega predsedniškega mandata leta 2009.

Ob načelnem soglasju državnega vrha je tem bolj nerazumljivo ravnanje oblasti na koroški lokalni ravni, še posebej zdaj, ko so deželne volitve že mimo. Očitno ostaja med Dunajem in Celovcem kratek stik; botrujejo mu skrajni nemški nacionalisti, ki so tudi onemogočili dosego končnega soglasja pri pogovorih o dvojezični topografiji.

Mitja Volčanšek

Slovenski predsednik Drnovšek je na srečanju z avstrijskim kolegom pozel načelno odobravanje. Dogodki so zal pokazali, da je resničnost manj roznata.

Koroški Slovenci so se pripravili obrniti tudi na Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu, če odprta vprašanja ne bodo rešena "v doglednem času".

roški deželni glavar popolnoma zakonito in smiselno postavitev dvojezične table sedaj razveljaviti". Odstranitev table "ni samo izrazito protimanjšinsko dejanje, temveč ogroža tudi varnost ljudi, ker z odstranitvijo krajevnih tabel odpade tudi omejitev hitrosti," še utemeljujejo pri Enotni listi.

prejšnjega tedna potekalo srečanje slovenskega in avstrijskega predsednika Janeza Drnovška in Heinza Fischera. Predsednika kljub raznovrstni paleti tem nista mogla zaobiti nerešene obveze avstrijske države, ki izhajajo iz znamenite državne pogodbe. Še pred meseci, ko je Dunaj proslavljal 50. ob-

Razmere v Franciji se še niso umirile; izgred zaradi smrti dveh fantov se je razvil v množično nasilje po vsej državi.

Fotografije: Reuters

Francija v plamenih

Množično nasilje, ki je v zadnjih dveh tednih izbruhnilo v francoskih predmestjih, pomeni velik udarec tako za Francijo kot tudi za celotno Evropsko unijo. Izgredi, ki jih povzročajo večinoma mladi, potomci priseljencev iz afriških in azijskih držav, so bili za mnoge le vprašanje časa, saj je Francija predolgo zanemarjala to občutljivo področje.

Povod, ki naj bi povzročil množične izbruhe nasilja, naj bi bila po uradnih poročilih smrt dveh mladoletnikov, 15-letnega Banouja iz Malija in 17-letnega Ziada iz Tunizije. V begu pred policijo, najverjetneje zato, ker s seboj nista imela potrebnih osebnih dokumentov, sta se skrila v električni transformator, kjer ju je ubila elektrika. Tretji udeleženec je preživel s hudimi telesnimi poškodbami.

Vstaja predmestij

Prvi nemiri, ki so se 27. oktobra ponoči začeli v pariškem predmestju Clichy-Sous-Bois, naj bi nato izbruhnili zaradi maščevanja policistom, ki naj bi bili odgovorni za smrt obeh fantov. Ob izbruhu nemirov pa nihče ni pričakoval, da bodo dobili tolikšne razsežnosti. Kar se je sprva dogajalo v pariških predmestjih, se je kmalu razširilo tudi v druga večja mesta po državi, sodelujočih pa je bilo čedalje več. Izgredniki so sprva zažigali avtomobile, nato pa je zagorelo tudi več šol, vrtcev in nakupovalnih središč. Škodo bodo francoske

oblasti ocenjevale še kar nekaj časa, končna številka pa bo več milijonov evrov.

V Franciji so že dalj časa opozarjali na možnost množičnega nasilja, povezane ga predvsem z nezadovoljstvom priseljencev iz Afrike in Azije ter njihovih potomcev, rojenih v Franciji. V tej državi so namreč ob začetku množičnega priseljevanja predvsem iz Afrike pripravili naselja, namenjena priseljencem, ki so se sčasoma spremenila v geta. Zaradi visokega odstotka brezposelnosti čedalje več mladih prekupčuje z mamili in opravlja druga ilegalna dela. Zaradi rasne diskriminacije je prebivalcem revnih predmestij močno otežena redna zaposlitev. Nezadovoljstvo so še bolj podžgale besede francoskega notranjega ministra Nicholasa Sarkozyja, ki

je dejal, "da bo predmestja očistil izmečkov". Izgredniki po vsej Franciji so zato za svoje slabe življenjske razmere začeli kriviti predvsem njega in množično zahtevajo njegovega odstopa. Slednji je malo verjeten, saj Sarkozy uživa močno podporo celotne vlade, prav tako pa ga še vedno podpira večina Francozov.

Na potezi politika

Čeprav je povsem nesmiselno za dolgoletne slabe življenjske razmere kriviti enega samega politika, je dežurni krivec kljub temu postal Sarkozy. Dejstvo je, da francoska vlada dolgo časa problemom predmestij ni posvečala večje pozornosti. Mnogi zato s prstom kažejo na francoskega predsednika Jacquesa Chiraca, ki po izbruhu nemirov dolgo časa ni želel stopiti pred javnost, po mnenju analitikov francoskega tednika *Le Nouvel Observateur* predvsem zato ne, ker naj bi se predobro zavedal, da sam še

• Povzročitelji nemirov zahtevajo odstop notranjega ministra Nicholasa Sarkozyja, ki pa uživa močno podporo celotne vlade in večine Francozov.

nikoli doslej ni poskušal rešiti problema brezposelnosti in kriminala med revnimi priseljenci. Francoski premier Dominique De Villepin pa je skupaj z notranjim ministrom Sarkozyjem že predstavil načrt, po katerem naj bi zmanjšali brezposelnost v predmestjih večjih francoskih mest. Ob izbruhu nemirov je bila ena glavnih tem v francoskih časopisih prav spor med Villepinom in Sarkozyjem. Oba naj bi namreč veljala za najresnejša predsedniška kandidata na volitvah leta 2007, med njima pa naj bi prihajalo do sporov zaradi različnih pogledov in predlogov za umiritev razmer.

Črna prihodnost za Evropo?

Čeprav so nemiri v Franciji prvi, ki so dobili tolikšne razsežnosti

ljajo prebivalci nekdanjih kolonij. Na tej točki lahko potegnemo vzporednico z Veliko Britanijo, kjer so v revnem predmestju Birminghama pred slabim mesecem dni izbruhnili množični spopadi med različnimi rasnimi skupinami. Dogodek sicer ni imel večjih razsežnosti, zaskrbljivo pa je, da do tovrstnih izbruhov nasilja prihaja čedalje pogosteje. V mestu, kjer tretjino prebivalstva predstavljajo ljudje, rojeni zunaj Velike Britanije, in kjer naj bi naslednje desetletje belci postali manjšina, vlada močan strah pred izbruhom nasilja, do kakršnega je prišlo v Franciji. Tudi Nizozemska, ki je tradicionalno najbolj odprta evropska država za ljudi različnih narodnosti in veroizpovedi, ni več imuna na tovrstne

• Francoski predsednik Jacques Chirac dolgo časa ni želel dajati izjav glede nemirov; mnogi menijo, da se dobro zaveda svoje krivde, ker problemom revnih predmestij ni posvečal dovolj pozornosti.

vezala okoli 120 primerov maščevanja tako s strani skrajnih nizozemskih desničarjev kot pripadnikov muslimanske skupnosti. Vprašanje pa je, ali je bil to osamljen primer ali pa se bo na Nizozemskem ponovila Francija. V dr-

žavah Amerike zaradi števila priseljencev že dobila naziv Eurabia, zato ne preseneča dejstvo, da se v Evropski uniji predvsem med mladimi krepijo skrajna nacionalistična čustva. Še posebej v državah z velikim številom priseljencev se čedalje več mladih zavzema za skrajna desničarska načela, ki podžigajo sovraštvo do različnih narodnosti. Po raziskavi Univerze v Edinburgu naj bi se v Veliki Britaniji, Franciji in Belgiji le 95 odstotkov belcev družilo z ljudmi druge narodnosti in veroizpovedi. Po teh raziskavah naj bi se vrzeli med različnimi skupinami prebivalstva večale iz dneva v dan. Pri tem se poraja vprašanje, ali se bo Francija ponovila tudi v drugih državah EU ali pa bodo politiki v državah z viso-

• Francoski model priseljevanja, ki je dolga leta veljal za zgled preostali Evropi, je doživel žalosten konec.

• Škoda, ki jo je povzročil val nasilja, bo najverjetneje ocenjena na več milijonov evrov.

• Zaradi priseljencev iz Afrike in Azije se čedalje več mladih Evropejcev zateka k skrajnim nacionalističnim metodam.

in povzročili največ grotne škode, je do njih zaradi nezadovoljstva priseljencev že prihajalo. A pri tem Francija ni osamljen primer. Do njih prihaja tudi v drugih evropskih državah, predvsem na Nizozemskem, v Veliki Britaniji in Belgiji, kjer večino priseljencev sestav-

konflikte. Najboljši primer za to je umor nizozemskega režiserja Thea Van Gogha, ki ga je pred letom dni zaradi njegovih protimuslimanskih načel ubil neki brezposelni Maročan z nizozemskim državljanstvom. Policija je z ubojem po-

žavi, kjer živi več kot 150 različnih narodnosti in kjer je vsak deseti državljan rojen v tujini, se oblasti bojijo, da so kljub nasprotnim prizadevanjem izbruhi množičnih nemirov le še vprašanje časa. Stara celina je v Združenih dr-

kim deležem priseljencev začeli posvečati več pozornosti tako njihovim problemom kot tudi čedalje večji nestrpnosti. V nasprotnem primeru bi se francoski scenarij lahko začel hitro širiti po Evropi.

Ana Müllerer

RUMENE STRANI

SLOVENIJA TEL

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografije: Gregor Pohljeven

Leta 1990 je diplomiral na ljubljanski ekonomski fakulteti. V času podiplomskega študija je bil dva semestra gostujoči študent na Univerzi v Zürichu, kjer je preučeval sodobno politično in institucionalno ekonomijo. S tega področja je tudi opravil magisterij in leta 1999 pridobil doktorat znanosti s področja institucionalne analize tranzicije. Danes je docent na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, kjer kot zunanji sodelavec predava teorije družbene izbire, ob raziskovalni dejavnosti je tudi publicistično aktiven. Je eden od pobudnikov in organizatorjev mednarodne konference *Institutions in Transition* in eden ustanovnih članov Slovenskega makroekonomskega foruma (SMF). Leta 1997 se je zaposlil kot namestnik direktorja na Uradu za makroekonomske analize in razvoj, junija 2001 pa je bil imenovan za direktorja. Je tudi član strateškega sveta za gospodarski razvoj pri predsedniku vlade, podpredsednik odbora za reforme in nacionalni koordinator iz Slovenije za izvajanje lizbonske strategije.

Ob eni od ljubljanskih vpadnic sem videla jumbo plakat, ki kaže, kaj bodo prišle vladne reforme; njegov naročnik je očitno največji slovenski sindikat. Kaj menite o tem?

Mislím, da gre z njihove strani za precej enostransko prikazovanje reform. Ko govorimo o reformah, vedno povemo celotno zgodbo. Na nekaterih področjih bo res treba spremeniti kakšno zadevo, za katero se zdi, da štíti socialno državo, pa morda nima te funkcije, ampak ima funkcijo omejevanja trga. Na drugi strani pa imamo celo vrsto ukrepov, ki bodo olajšali zaposlovanje in pomagali brezposelnim najti delo. Če pa nekdo pogleda samo eno stran, lahko naredi tudi demonstracije. Vendar po mojem mnenju vodstva sindikatov najbrž tako razumejo začetek socialnega dialoga o teh ukrepih; v začetku se morajo ostro postaviti zato, da bodo potem lahko popuščali.

Predlog reform je vlada že sprejela, pozdravljaj jih je tudi guverner Banke Slovenije, ki

enostavitve. Dalje, večina predlaganih uvedb bi pomenila tudi veliko razbremenitev gospodarstva in spodbudo za zaposlovanje, zlasti bolj izobraženih ljudi, kar je za Slovenijo izjemno pomembno. Kot tretje, izhajamo iz prepričanja, da pravzaprav z davčnim sistemom ni mogoče voditi učinkovite socialne politike. Zato predlagamo sistem, ki je nevtralen in bi pomenil resničen znak za spremembe v delovanju države.

Predlog sprememb je zelo obsiren in bi bilo težko vse pojasniti, pa vendar, ali je enotna davčna stopnja povezana z drugimi ukrepi?

Nekateri nam očitajo, da smo izsilili zadevo tudi s tem, ko smo rekli, da gre za sveženj ukrepov. Vendar to ni bil naš namen. Že v prvem predlogu, ki smo ga predložili vladi, smo napisali, da so v njem ukrepi, za katere mislimo, da jih vlada lahko začne izvajati takoj in bodo dali sami po sebi pozitivne rezultate. Teh je zelo veliko. Smo pa tudi zelo jasno povedali, da so v predlogu nekateri ukrepi, ki so med seboj tesno povezani. To

pa so povezani davčna reforma, reforma socialnih transferjev in nekateri ukrepi na trgu dela. Ker z vsemi temi ukrepi spreminjamo v bistvu položaj posameznika, jih je treba pripraviti hkrati in hkrati preračunati, da vemo, kakšni bodo učinki v celoti. V tem smislu so bila naša opozorila. Če bi kdo mislil, da en ukrep lahko malo popravimo tako, drugega malo drugače in podobno, bi lahko zelo hitro dobili nekonsistentno kombinacijo. Temu smo se želeli izogniti. Če bi prišlo do tega, da bi se na koncu odločili za sistem, ki ne bi imel enotne davčne stopnje, bi bilo treba temu prilagoditi tudi ukrepe na drugih področjih.

Vlada je predlog reform potrdila, sami ste dejali, da ste že naredili nekatere spremembe, kar pomeni, da je predlog "precej živa stvar".

Spremembe so že narejene. To lahko vsak preveri s primerjavo gradiva, ki ga je sprejela vlada, in gradiva, ki smo ga predstavili 6. oktobra letos. Spremembe so recimo na področju, kako določati plačo ob prehodu na nov davčni sistem. Zdaj govorimo o socialnem dialogu, kolektivnem pogajanju in podobno. Pri zdravstvu smo nekatere stvari precej izboljšali, podobnih izboljšav je še nekaj. To je bil avtonomen odziv odbora na pripombe in mnenja iz javne razprave. Vendar je dokument še vedno takšen, da lahko v celoti stojimo za njim. Seveda pa je treba na programu delati naprej. V dveh mesecih in pol namreč nismo mogli narediti vseh potrebnih izračunov. Za nekatera področja še nimamo niti vseh potrebnih podatkov in vseh orodij za to. To se bo delalo vzporedno. Kjer bo mogoče ukrepe pripraviti razmeroma hitro in kjer niso potrebna dodatna preračunavanja, bodo šle stvari hitreje naprej. Predvsem pa tam, kjer ne gre za zadeve, ki bi bile stvar socialnega dialoga. Za te stvari upam, da se bodo uredile že v začetku

Sindikati enostransko interpretirajo reforme

Pogovor z
dr. Janezom
Šušteršičem

pa ima manjše pomisleke glede enotne davčne stopnje. Kako to komentirate?

Mogoče je veliko besed okrog tega zato, ker so pri vsaki reformi davki ena od osrednjih zadev. V predlogu reform pa gre še dodatno za stvari, ki pomenijo res korenito spremembo sistema. V odboru zatrujemo, da je to sistem, ki omogoča s celotno logiko pristopa velike po-

so ukrepi predvsem pri davkih, pri socialnih transferjih in na trgu dela. Zapisali smo, da je treba predlagane ukrepe podrobneje pripraviti in preračunati. Podprli smo tudi sklep vlade, da mora biti predlog tudi predmet socialnega dialoga. Tako smo v minulem mesecu razprav nekatere ukrepe že modificirali tudi glede na pripombe, ki so bile podane s strani sindikatov. Vsekakor

prihodnjega leta ali med letom samim. Pri ključnih zadevah, kot so davki in podobno, pa je treba napraviti dodatne izračune, vendar je to mogoče tudi medtem, ko se bo pripravljala zakonodaja in ko bodo tekli pogovori s socialnimi partnerji. Na koncu bodo preračuni namenjeni temu, da bi vsi bolje razumeli in videli, kaj neka sprememba pomeni. Tako gre po moje za zelo normalen »

» proces. Nekatere stvari so že v vladnem postopku ali v parlamentu. Recimo zakon o hipotekarni obveznici, ki je lahko zelo pomemben za lažji dostop do stanovanj, stanovanjskih posojil in za ureditev razmer na stanovanjskem trgu. Prejšnji teden smo sprejemali tudi program za odpravo administrativnih ovir, ki zajema približno 20 konkretnih ukrepov, ki že zdaj lahko kakšno stvar poenostavijo. Kar nekaj stvari je torej, ki se že dogajajo.

Nekateri vam očitajo, da imate le makroekonomske izračune, ne pa izračunov na mikroravni. Kako je s tem?

Lahko rečem, da bo ta davčna reforma od vseh dosedanjih zagotovo najbolj preračunana. Ne samo zaradi očitkov, ampak tudi zaradi naše odgovornosti. Mislim, da pri nobeni davčni reformi doslej niso bile narejene mikrosimulacije, kaj to pomeni za konkretnega posameznika in podobno. Simulacije so bile narejene pri pokojninski reformi, to je v beli knjigi. Zelo korektno je bila ta stvar potem uporabljena tudi pri pogovorih s socialnimi partnerji. Pri davčnih reformah pa doslej tega ni bilo. In mislim, da je prav, da to naredimo. Zato težko sprejemamo tovrstne očitke. Res je, da še ni preračunano vse, obstaja pa obveznost, da to naredimo.

To, kaj bo prinesla enotna davčna stopnja, ste že velikokrat razložili, pa vendar sindikati nameravane proteste gradijo predvsem na njej ...

Gre za to, da sindikati s tem, ko ji nasprotujejo, delajo v našo korist in ne v svojo, ker podatki in izračuni kažejo, da imajo od nižje davčne stopnje pri davku na dodano vrednost (DDV) veliko večjo korist ljudje z višjimi dohodki kot ljudje z nižjimi. Hkrati ko z nižjo stopnjo DDV za 1 tolar zmanjšamo življenjske stroške v gospodinjstvu z nizkimi dohodki, gospodinjstvu z visokimi dohodki te stroške zmanjšamo za več kot 2 tolarja. To pomeni, da za to, da damo 1 tolar tistemu, ki ga res potrebuje, damo hkrati 2 tolarja ali še več nekomu, ki tega sploh ne potrebuje. Gre za neučinkovit sistem pri prerazdeljevanju, kar v resnici koristi ljudem, ki te pomoči sploh ne potrebujejo. Na tem temelji naš argument za enotno stopnjo DDV. Je pa res, da se bodo ob prehodu najbrž nekatere stvari podražile. A zaradi delovna konkurence najbrž ne za 10 odstotkov. Je pa zelo pomembno, da bo šlo za celovito spremembo davčnega sistema. Sindikati nočejo slišati našega opozorila, da se bodo podjetjem, ki se jim bo stopnja DDV povečala, hkrati znižali stroški dela. Nobene potrebe ni, da bi 10 odstotkov DDV v celoti prenesli v cene. Ali naj se v cene prenese 5 ali 10 odstotkov, bi se dalo s kakšnim modelskim izračunom tudi natančneje odgovoriti, ampak to

Če pa nekdo pogleda samo eno stran, lahko naredi tudi demonstracije. Vendar po mojem mnenju vodstva sindikatov najbrž tako razumejo začetek socialnega dialoga o teh ukrepih; da se morajo v začetku zelo ostro postaviti, da bodo potem lahko popuscali.

ni bistveno. Tudi če bi šlo za 10-odstotno povečanje cen, bi se s tem celotni življenjski stroški pri gospodinjstvih z nizkimi dohodki povečali največ za 4 odstotke. Že v svoj predlog ukrepov, ki jih je vlada sprejela, smo napisali mehanizme, s katerimi to korigiramo. Predlagamo višjo splošno olajšavo, in sicer za 5 odstotkov, kar višje življenjske stroške že korigira. Potem smo še rekli, da se lahko pri plačah dogovorimo in nižje plače,

Lahko rečem, da bo ta davčna reforma zagotovo od vseh dosedanjih v tej državi najbolj preračunana.

če pride do visokih podražitev, pozneje enkratno uskladimo. Podoben dogovor, ki se mu je reklo draginjski dodatek, je veljal recimo tudi ob uvedbi DDV. Vendar so se sindikati zdaj odločili, da bodo stvari predstavili tako, kot da mi tega nismo predlagali, in na primer v gradivu, ki so ga pripravili za demonstracije, zatrjujejo, da se bodo cene povečale za 10 odstotkov, da bomo to reševali s transferji, kar ni res, in podobno. Skratka, kot da bi še vedno nasprotovali nekaterim zahtevam, ki so bile mogoče še 6. oktobra v dokumentu in jih zdaj ni več. S tega stališča se mi zdi, da gre verjetno res za to, da sindikati na začetku utrdijo neko pozicijo, potem pa se pogajajo.

Do kdaj naj bi bile reforme sprejete, če bo šlo po načrtu, in kdaj naj bi začele veljati?

Tiste stvari, ki se dajo narediti hitro, bi se re-

ševale sproti. V naslednjem letu. Zdaj skupaj z ministrstvi pripravljamo časovnico, kdaj bi bilo mogoče pripraviti posamezne zakone. Davčna reforma pa bi seveda začela veljati z letom 2007. To pomeni, da bi morali v letu 2006 pripraviti zakonodajo, izračune, se dokončno odločiti o tem, kakšne bodo olajšave, kakšne bodo stopnje pri različnih davkih in podobno. To je vse še odprto. Če bodo izračuni pokazali, da je kakšna druga stopnja primernejša kot 20 odstotkov, lahko pride do tega, da bo mogoče nižja. Zakaj pa ne? Za to smo zelo odprti. Pripraviti je treba tudi vse podzakonske akte. Ne bi radi ponavljali prakse, da ob koncu leta nihče ne bo vedel, kako izvajati davčni sistem.

Kako pa ste usklajeni s finančnim ministrom?

Veliko je ukrepov, za katere je finančno ministrstvo predvideno kot nosilec. Usklajevali smo se tako, kot je to običajno. V okviru vladne procedure. Na koncu, na seji vlade, ministrstvo ni imelo nobenih pripomb, kar razumem, da podpira program ukrepov, seveda z vsem, kar smo ob tem še napisali. To pa je, da se zadeve še preračunajo in da se opravi tudi socialni dialog. Takšen je tudi sklep vlade.

Kaj želi vaša skupina oziroma vlada doseči z reformami?

Glavna cilja sta dva: višja gospodarska rast in višja zaposlenost. Višja gospodarska rast hkrati pomeni večjo blaginjo ljudi. Vem, da to ni avtomatično. Obstajajo seveda tudi države, ki imajo hitro gospodarsko rast, pa velik del ljudi zaradi tega ne živi nič bolje. Zato pa so ukrepi narejeni tako, kot

so. Prvič, plače naj sledijo gospodarski rasti. Če bo višja gospodarska rast, bo tudi rast plač višja. Cel kup ukrepov je za povečanje zaposlovanja. Evropske analize kažejo, da če je trg bolj fleksibilen, ljudje lažje najdejo delo. Lažje ga tudi izgubijo, vendar je netorezultat praviloma v večji zaposlenosti. Davčna razbremenitev pomeni, da bodo podjetja lažje zaposlovala: zaposlenih bo več ljudi, plače bodo hitreje rastle. Seveda obstajajo tudi ljudje, ki nimajo te sreče, ampak tudi pri tem smo pripravili pregleden sistem transferjev, ki bo zagotovo pravičnejši od zdajšnjega in bo zagotovil, da nihče ne bo ostal brez dohodkov za preživetje. Reforme so zasnovane tako, da ni samo vse usmerjeno v večjo rast in konkurenčnost, kot se včasih prikazuje, ampak so v njih tudi elementi, po katerih se višja rast preliva v višjo zaposlenost in višje plače, tudi prek udeležbe zaposlenih pri dobičku.

Ali ste se pri pripravi predlogov zgledovali po drugih državah, mogoče po Estoniji in Latviji?

Zgledovali smo se praktično po številnih evropskih državah članicah EU. V različnih državah imajo različne rešitve. Na trgu dela smo se zelo zgledovali po danski reformi, na področju vprašanja javno-zasebnega partnerstva in učinkovitosti delovanja države pa po Veliki Britaniji, ki ima že 20 let prioriteto na izboljšavi regulacije, na boljših predpisih, na manjših obremenitvah gospodarstva in podobno. To sta dva zgleda. Pri davčni reformi smo se zgledovali po Estoniji, ki ima enotno davčno stopnjo že zelo dolgo. Poleg tega smo k vsakemu ukrepu dodali tisto, kar je specifično slovensko. Ves čas priprave predlogov smo se spraševali, kaj bo z netoplačami, kaj bo z razmerji med dohodki, in skušali najti neko rešitev za to. Pozorni smo bili tudi na socialne učinke, česar mogoče druge države ob uvajanju enotne davčne stopnje niso naredile. Davčni sistem želimo uvesti na način, ki bo tudi socialno sprejemljiv. To pa je posebnost slovenskega pristopa k reformam.

To se pravi, da ste za vsako področje izbrali najboljše, pri tem pa upoštevali še slovensko stvarnost ...

Seveda.

Že nekaj časa (pogovarjala sva se v petek, 11. nov., op. av.) se pripravljata ustanovitev ministrstva za razvoj in imenovanje ministra brez listnice. Po nekaterih podatkih naj bi bil to dr. Jože P. Damijan, v javnosti se pojavlja tudi več drugih imen. Kaj menite o tem?

Pripravljata se ustrezen sklep vlade, ki bo ustanovil to ministrstvo in opredelil njegove naloge, prav tako naloge ministra. Hkrati potekajo dogovori o tem, kdo bi bil minister. Predsednik vlade je zelo jasno povedal, da bo prvo ponudbo dobil dr. Jože P. Damijan. Ali se je slednji že odločil, da to mesto sprejme, ne vem, vendar je normalno, da se pri vsaki taki stvari v javnosti pojavijo še druga imena. To je normalno in težko komentiram. Upam, da se bo dr. Damijan odločil za to. Že večkrat sem rekel, da je to najboljša rešitev. Počakajmo morda še kakšen dan. Mogoče bomo to vedeli, še preden bo intervju objavljen.

Ali bo odbor za reforme delal še naprej?

Predsednik vlade je na seji vlade dejal, da je, s tem ko so bili predlogi sprejeti, odboru potekel mandat. Svoje delo smo naredili prej, kot je bilo sprva predvideno. S tem ko je vlada predlog reform sprejela, je odbor svoje delo končal. Dal je predloge in nekatere usmeritve reform, vlada jih je sprejela. Zdaj se bodo člani odbora individual-

no vključili v delo ministrstev, ki bodo pripravljala zakonodajo, in pomagali pri tem. Strokovnjaki iz odbora bodo sodelovali tudi pri izračunih. Skupaj z ministrstvom za finance bomo naredili javni razpis za model, ki bo omogočal vse mikroizračune. V tem smislu bo delo teklo naprej. Ne bo pa to več potekalo v okviru odbora, ampak bodo to delali posamezniki, ki imajo znanje in bodo ministrstvom pomagali pisati zakonodajo. Ne predstavljam si, da bi bil obstoječi davčni del ministrstva za finance sposoben napisati zakon o enotni davčni stopnji, kar pomeni, da je nujno, da to pripravijo zunanji strokovnjaki. In še kakšno področje je takšno, da je pomoč dobro-

Glavna cilja sta dva: višja gospodarska rast in višja zaposlenost. Višja gospodarska rast hkrati pomeni večjo blaginjo ljudi.

došla. Mislim, da so ministri pomoči tudi veseli. Verjetno bo minister za razvoj koordiniral, kako se bomo zdaj člani odbora vključevali v delo.

V skupini je bilo okrog 200 ljudi različnega političnega prepričanja ...

Nekaj takšnega. Eni so se bolj, drugi manj vključevali, vsak od njih pa je dal svoj prispevek. Če ne drugače, s kakšno diskusijo in tako, da smo se prepričali, da 200 ljudi razmišlja v isto smer. To je zelo pomembno. To so ljudje z različnimi pogledi in različnimi svetovnimi nazori. Tudi to kaže, da se da pogovarjati in da smo že znotraj odbora znali preseči razlike, se pogovoriti ter priti do dobrih rešitev. To je dober znak za pogovarjanje v prihodnje.

Kakšna bi morala biti gospodarska rast, da bi se čim prej približali povprečju držav EU?

Ta čas je rast, ki jo Slovenija dosega glede na obstoječo strukturo gospodarstva in v normalnih razmerah, okrog 4 odstotke. Morda malenkost manj. Ocenili smo, da bi z izvedbo reform in strategijo razvoja to lahko povečali na 5,5 do 6 odstotkov, in to že v kakšnem letu dni. Če bi nam to uspelo, potem bi povprečje EU ujeli približno v desetih letih.

Kaj se bi zgodilo, če reform ne bi sprejeli in izpeljali?

Če tega ne bi bilo, bi bilo vse skupaj vprašljivo. Glede na podatke iz naših analiz obstajajo v našem gospodarstvu strukturni problemi, ki bi se skozi leta odrazili v nižji gospodarski rasti. Razmišljati o tem, da lahko naslednjih 10 let rastemo vsako leto za 4 odstotke, ne da bi kar koli spremenili v gospodarstvu, ni mogoče. Tako smo pred vprašanjem: ali uvedemo reforme in gremo više ali pa reform ne uvedemo in se soočimo s čedalje nižjo stopnjo rasti.

Obistih pogojih torej naslednjih deset let 4-odstotne gospodarske rasti ni mogoče dosegati? Ne.

Ali je prejšnja vlada načrtovala kakšne reforme, saj ste bili že prej direktor urada in s tem posredno član vlade?

Prejšnja vlada je začela pripravljati strategijo razvoja Slovenije. V njej smo izhajali iz podobnih izhodišč. Temelj so bile analize, ki smo jih v našem uradu pripravljali o tem, da se je model gradualizma na neki način izpel. Na začetku tranzicije je bil namreč zelo dober, v drugi polovici 90. let je še nekako šlo, s tem da je nekatere odločitve vendarle

zaviral ali odlagal. Zlasti na področjih, ki so politično problematična. To pa so privatizacija, morda korenitejše reforme na trgu dela in podobno. Nekako smo prišli do spoznanja, da potrebujemo bolj dinamično in bolj prilagodljivo gospodarstvo. Razlike so bile v tem, kako daleč iti na primer pri davčni reformi. Ker je vlada prav takrat, ko smo na uradu pripravljali strategijo, pripravljala davčno zakonodajo, v takratnem prvem osnutku strategije ni bilo mogoče zapisati drugega kot to, da se bodo preverili učinki predvidene reforme, potem pa bi po potrebi ukrepali. Čeprav smo kot Umar že takrat znotraj vlade s čisto operativnega vidika opozarjali na celo paleto problemov v tej zakonodaji, je bilo to nekako prezrto. Vendar je šla, globalno gledano, strategija v isto smer. Tudi zato je bilo zdaj mogoče doseči soglasje o tem. Vendar je ta vlada to zelo konkretizirala in predlagala take rešitve, ki jih na davčnem področju druge vlade zagotovo ne bi.

Poznate delo prejšnje in zdajšnje vlade; če ne bi jeseni prišlo do preobrata na volitvah, ali bi se danes soočili s predlogi takšne reforme, kakršno imamo pred seboj?

Na takšen način, mislim, da ne. Mislim, da bi izvajali strategijo in poskušali nekatere stvari popraviti. Mogoče tudi na teh področjih. Tudi na davčnem, kjer mislim, da je bilo kritik s strani gospodarstva toliko, da bi vlada morala nekaj narediti. Vprašanje pa je, kako daleč bi to šlo.

Bi se po vaše odločila za deset let po 4-odstotke ali manj gospodarske rasti?

Morda. Gotovo bi bile nekatere stvari narejene, saj je bila strategija resno mišljena v smislu, da je nekaj treba spremeniti. Najbrž pa ne bi govorili o reformah, ne bi imeli svežnja ukrepov, jasne medijske pozicioniranosti vlade za temi reformami. Verjetno bi šlo bolj za prilaganje, izboljšave sistema in podobne reči.

Vida Kocjan

Letošnji Frankfurt po Frankfurtu je bil dobro obiskan.

Knjižni sejem Frankfurt po Frankfurtu, na katerem se slovenska, predvsem strokovna javnost vsako leto seznanja s knjižnimi novostmi, je zaprl svoja vrata. Organizatorji pravijo, da ga je letos obiskalo več ljudi kot lani, enako pa velja tudi za prodajo. Že v kratkem se bomo ljubitelji knjig vrnili v Cankarjev dom na Slovenski knjižni sejem, na katerem se bodo s svojimi novostmi predstavile slovenske založbe.

Organizatorji 19. Frankfurta po Frankfurtu so torej zadovoljni, da za knjižni sejem vlada še večje zanimalo.

Fotografije: Lucija Horvat

V središču fizika

nje kot lani. Tudi knjig so prodali več kakor lani, ko so prodali okoli devet tisoč izvodov; letos so prodali v povprečju vsakemu obiskovalcu malo več kot eno knjigo. Sicer pa je ciljna skupina tega sejma, ki je letos predstavil enajst tisoč knjižnih novosti, predvsem slovenska strokovna javnost z različnih področij znanosti. V času sejma so potekale tudi tri spremljevalne prireditve, njihova rdeča nit pa je bila slovenska knjiga, ki izide v tujini. Ponavadi se organizatorji zgledujejo po frankfurtskem sejmu, na katerem vsako leto nastopa dežela v gosteh; letos je bila to Ko-

reja. Predvsem zaradi velike jezikovne ovire in prevelikih stroškov so se letos odločili za predstavitev popularne znanosti. Ker mineva sto let, ko je Einstein svetovno javnost vznemiril s svojimi znanstvenimi članki, je bil sejem v znamenju fizike.

Spremljevalne prireditve

Na prvem spremljevalnem večeru, okrogli mizi na temo Kako izdati knjigo v tujini, so govorili predvsem avtorji, ki so jih tuje založbe poiskale same. Takšnih pri nas ni veliko, saj večino prevodov iz slovenščine omogočijo institucije za kulturno menja-

vo. Gostje okrogle mize so si bili edini v tem, da če je avtor prepričan v svoje delo in za njim stoji ter vzdržuje stike z ljudmi iz svoje stroke, lahko svojo knjigo izda tudi v tujini ne glede na slovensko majhnost. Drugi večer z naslovom Ali je fizika lahko zabavna je

Stroški niso ovira

Priprava tako celovitega izbora knjig in sejma sam, posebno najem Cankarjevega doma, v katerem se najemnika plačuje tudi za dan, ko se razstava postavlja oziroma podira, je seveda velik finančni zalogaj. Iz tega

Alenka Klemenc je prepričana, da Frankfurt po Frankfurtu in Slovenski knjižni sejem nista združljiva.

bil posvečen fiziki in vprašanju, kako za naravoslovne znanosti navdušiti otroke in mladino. Na predzadnji dan sejma pa so bile na obisku tri velike svetovne založbe: Oxford University Press, Pearson Education in John Wiley & Sons, ki so se nam predstavile s svojimi večjimi knjižnimi projekti, zanimivimi zlasti za knjižnice.

razloga so organizatorji prireditev z osmih dni skrajšali na šest. Ker pa organizatorji sejma vsako leto dobijo sredstva tudi od ministrstva za kulturo, se sejem še vedno izplača. Letos so pripravili tudi novo celostno podobo sejma Frankfurt po Frankfurtu. "Pri oblikovanju nove celostne podobe sejma nam je po-

GOOD VIBRATIONS

10.8 MHz

RADIO VELENJE

www.radiovelenje.com

Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax 03/ 5869 263

magal oblikovalec Radovan Jenko. Pripravljen je bil nov plakat, nove zastavice, nove vstopnice in majice, potiskane z novim motivom. V naslednjih letih bomo podobo sejma še nadgrajevali," je dejala Alenka Klemenc iz Knjižarne Konzorcij.

Priprave vse leto

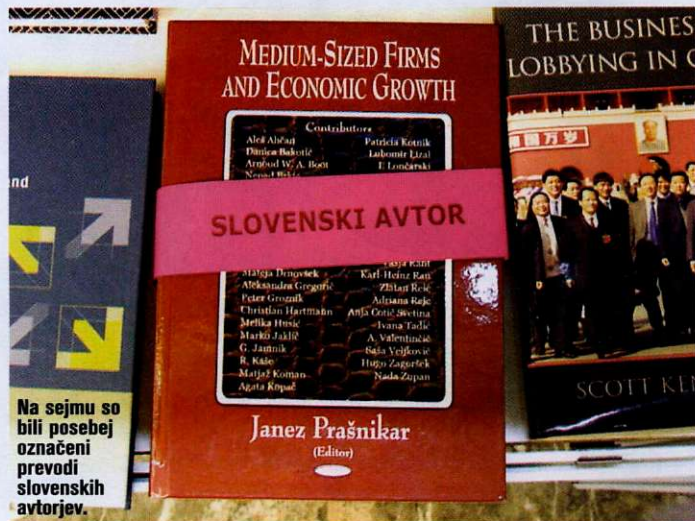
Priprave na Frankfurt po Frankfurtu potekajo praktično nenehno, zanimivi knjižni naslovi in katalogi se zbirajo vse leto, zato so se priprave na 20. knjižni sejem začele že med zadnjim sejmom. "Marsikdo misli, da se knjige, ki bodo predstavljene pri nas, izbirajo samo na frankfurtskem sejmu, ki je vsako leto malo kasneje in po

membna, pripeljali tudi v Slovenijo," zagotavlja Alenka Klemenc.

Koncepta sta različna

Kmalu se bomo ljubitelji knjig spet vrnili v Cankarjev dom, kjer se bodo na Slovenskem knjižnem sejmu z različnimi novostmi predstavile slovenske založbe. Letos otroški junak Maček Muri praznuje trideset let, zato bo njegov rojstni dan na Slovenskem knjižnem sejmu posebej zaznamovan. Odrasli pa lahko med novostmi pričakujemo največ romanov in priročnikov.

Ker sta si oba knjižna sejma časovno zelo blizu, marsikdo sprašuje, ali ne bi bilo ugodneje, če bi obe prire-

datumu čedalje bliže našemu sejmu, vendar je treba reči, da se na frankfurtskem sejmu zbirajo naslovi knjig, ki bodo šele izšle," je dejala Klemenčeva.

Med pomembnimi sejmi, na katerih organizatorji Frankfurta po Frankfurtu dobijo informacije o knjigah, ki jih nato "pripeljejo" v Ljubljano, so poleg frankfurtskega še londonski, zagrebški in beograjski sejem, pomagajo pa jim še zunanji strokovni sodelavci. Nekatere tuje založbe imajo že zelo dobre spletne strani, na katerih je mogoče priti do svežih knjižnih katalogov. "Drugo leto bo jubilejni Frankfurt po Frankfurtu, zato bomo zagotovo pripravili nekaj posebnega, s čimer bomo označili obletnico. Ker je drugo leto država gostiteljica v Frankfurtu Indija, razmišljamo tudi o tem, kako bi kljub vsemu del te kulture, ki je za azijski svet zelo po-

ditvi združili. Organizatorji sejma Frankfurt po Frankfurtu nad takšno zamislijo niso navdušeni, ker sta koncepta obeh sejmov zelo različna in bi ju bilo izjemno težko povezati. Sejem Frankfurt po Frankfurtu namreč pripravlja izbor enajst tisoč knjig iz celotne svetovne knjižne produkcije, knjige pa se ne izbirajo po založnikih, ampak po tematikah. "Čiljna publika, ki jo na sejmu pričakujemo, so predvsem knjižnice in slovenska strokovna javnost," še pravi Alenka Klemenc. Nasprotno pa je Slovenski knjižni sejem prerez celoletne slovenske produkcije in tudi nekaterih prejšnjih izdaj. Poleg tega se vsaka slovenska založba predstavlja posebej, prodaja knjig pa poteka neposredno. Sejma se tako tematsko kot konceptualno ne pokrivata in drug drugemu nista konkurenčna. "Prav iz teh razlogov prireditvi nista združljivi," zatrjuje Klemenčeva.

Lucija Horvat

Kakšno bo vreme čez 6 dni?

Vremenska napoved za 6 dni vnaprej!

Prva slovenska televizija s šestdnevno vremensko napovedjo.

Info TV je slovenska televizija, ki celodnevno predvaja poročila vsakih 15 minut. V naših informativnih oddajah lahko spremljate tako dogajanje doma kot po svetu. Info TV lahko sprejmate samo preko kablinskih sistemov. Program je popolnoma brezplačen. Za več informacij pokličite vašega kabliskega operaterja.

Vremenska napoved za 6 dni je na sporedu v novicah, ki so 15 minut do in 15 minut čez vsako polno uro.

Vremensko napoved "6 dni" najdete tudi na Mobilnem mobilnem portalu Planet (Info/Vreme).

Naročnik oglasa Info TV, d.o.o., Novo mesto

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA
LJUBLJANA

Drago Jančar

KATARINA, PAV IN JEZUIT

Krstna uprizoritev

Avtorja dramatisacije **Drago Jančar** in **Janez Pipan**
Režiser **Janez Pipan**

PREDPREMIERA: petek, 18. novembra, ob 19.00
PREMIERA: sobota, 19. novembra, ob 19.00
PONOVITVE: 21., 25. in 30. novembra

Igrajo

**NATAŠA BARBARA GRAČNER, JERNEJ ŠUGMAN, BRANKO ŠTURBEJ,
JANEZ ŠKOF, BORIS MIHALJ, BINE MATOH, IVO BAN, ALOJZ SVETE, DARE VALIČ,
DANILO BENEDIČIČ, BRANE GRUBAR, METODA ZORČIČ, KLEMEN MAUHLER, ANA RUTER,
ZVEZDANA MLAKAR, MATIJA ROZMAN, TOM BAN, ZVONE HRIBAR, ANDREJ NAHTIGAL,
META VRANIČ, MARIJANA BRECELJ** in drugi

Prodaja in rezervacija vstopnic pri blagajni gledališča:
(od 14.00 do 17.00 ter od 18.00 do 20.00) tel. 01/2521 511,
informacije: www.drama.si

Pokrovitelj uprizoritve

Miti

Založba Mladinska knjiga

Miti so univerzalne in brezčasne zgodbe, ki odsevajo življenje in ga hkrati oblikujejo – raziskujejo naše želje, strahove in hrepenenja. Opominjajo nas, kaj pomeni biti človek. V novi zbirki *Miti*, s katero se je založba pridružila okoli tridesetim svetovnim založbam, ki bodo to zbirko izdajale, so se združili glasovi nekaterih največjih svetovnih mojstrov peresa. Vsak je oz. bo na poseben način znova napisal enega od znanih mitov. Izšlo so prve tri knjige. V uvodni, *Kratka zgodovina mita*, nas

Karen Armstrong na zgoščen in poudčen način popelje v zgodovino mita. Razkriva nam izvir, razvoj in pomen mitov, ki so preživeli vse do današnjih dni. Avtorica nas popelje od starejše kamene dobe in mitov lovskega ljudstva do "velikega zahodnega preporoda" zadnjih pet stoletij in znanstvenega razvrednotenja mita. V knjigi *Penelopina preja* je pisateljica Margaret Atwood obdelala mit o Penelopi in Odiseju, pod naslovom *Teža* pa pisateljica Jeanette Winterson mit o Atlasu in Heraklu.

Besiede tele zemlje

ZTT EST, Trst

V zbirki *Besiede tele zemlje* je objavljena kratka proza in poezija sedmih avtorjev v beneškem narečju. Luisa Battistig (r. 1959) živi v vasi Mašera pod Matajurjem. Objavlja v raznih publikacijah v Benečiji. Marina Cernetig (r. 1960) živi v Petjagu v občini Špetter. Sodeluje v raznih

kulturnih ustanovah v Benečiji. Enako pesnik Aldo Clodig, ki se je rodil leta 1945 v Hloidiču in tam živi. Upokojeni profesor Viljem Černo (r. 1937 v Bardu) živi v Gorici, kjer poučuje slovenščino na različnih tečajih. Piše pesmi v terskem narečju. Bruna Dorbolo se je rodila leta 1947 v Bjarču pri Špetru. Poleg poezije piše tudi igre. Loredana Drecogna se je rodila leta 1965 v Čedadu. Piše tudi igre. Pesnica Andreina Trusgnach se je rodila leta 1961 v Čedadu. Knjiga je opremljena s fotografijami Graziana Podreccce.

Paralipomena poetica

Založba Literatura

Izraz paralipomena poetica pomeni "tisto, kar se pušča ob strani in je tako ali drugače povezano s poezijo", recimo pesniški ostanki. Tako je **Brane Senegačnik** naslovil svojo knjigo, ki je v celoti namenjena vprašanju poezije. Prvo poglavje je posvetil tistim, brez katerih poezije ne bi

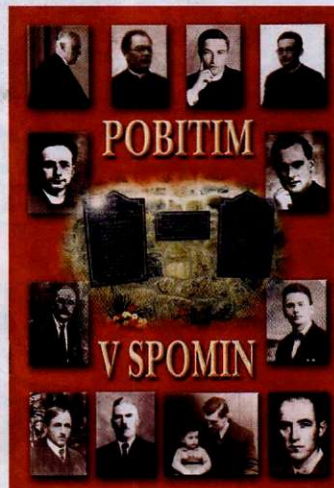

bilo, pesnikom (*Zvezde padajo: nepozabno neminljivo, Globinsko življenje, Spomin, slutja, sanje, smisel, "Vse se rima" ali Prešernova zastarelost, Merljiva evfonija – znamenje zvestobe "človeški meri" ...*). Naslednja poglavja so namenjena poetiki in avtopoetiki, religiozni poeziji, kritiki kritike – in seveda "pesniškemu ostankom: hrepenjenju, notranjim solzam drugega, neštetim potem proti odprtemu morju ...

Pobitim v spomin

Jožko Kragelj, Gorica

V knjigi *Pobitim v spomin* je pub-

licistično zelo plodovit duhovnik **Jožko Kragelj**, ki živi v Gorici, predstavil življenje in nasilno smrt nekaterih primorskih rojakov, ki so bili žrtve komunistične revolucije. Pet so jih partizani umorili leta 1943 (Antona Rojca, Šebrelje, Iva Brica, Dornberk, Vero Lestan, Miren, in Olgo Jericijo ter Klavdijo Madon, Avče). Leta 1944 so umorili Alojzija Obita, Podsabotin, Marijo Čuk, Katarino Čuk in Franciško Ozbič, Črni Vrh, Lada Piščanca in Ludvika Slugo, Cerčno, Brecljevo družino, Žapuže, Franca Sovdata, Ladra, Družino Lavrenčič, Logje, in Antona Piska, Kanal. Trije so iz leta 1945: Ciril Lisjak, Velike Žablje, ter Franček Zlatoper in Alojz Simnovčič, Modrej, Idrija. Dva sta iz leta 1946: Filip Terčelj, Davča, in Izidor Zavavlav, Gorenje Polje, iz leta 1947 pa je novinar *Demokracije* Slavko Uršič, Kobarid.

Razprave in gradivo

INV

Znanstvena revija *Razprave in gradivo*, ki jo izdaja Inštitut za narodnostna vprašanja, v 46. številki prinaša enajst prispevkov; med njimi: *Kakšna naj bi bila integracijska politika?*, *Koncepti, modeli in mehanizmi političnega predstavljanja narodnih manjšin in politike integracije*, *Percepcija kulturne in jezikovne raznolikosti v dveh obmejnih mestih* (Nova Gorica in Gorica); *Dejavniki ohranjanja ali opuščanja elementov etnične identitete v medgeneracijski kontinuiteti na narodno mešanih območjih ob slovenski meji*; *Etnična sestava prebivalstva in medetnični odnosi v Velenju*; *Slovenci v Hrvaški Istri od Unije Slovencev za Županijo Istrs-*

ko do prvega organiziranega društva Slovencev v Hrvaški Istri; *Srbi v Temišvaru*; *Uskoško prebivalstvo v belokrajinskih vaseh Bojanci, Marindol, Miliči in Paunoviči*.

Debatne tehnike

Videofon, Blejska Dobrava

V izobraževalnem videoprogramu (DVD) so predstavljene različne debatne tehnike, uporabne pri pouku zgodovine v osnovni (prva zgoščenka) in srednji šoli (druga zgoščenka). Videoprogram je namenjen učiteljem zgodovine, ki spoznavajo učinkovito uporabo igre vlog ter možnosti uporabe pri nas še manj uveljavljenih debatnih tehnik, kot tudi učencem, ki pri ogledu obeh dramatizacij lahko rešujejo delovne liste.

Logatec – Longaticum

Turistično društvo Logatec

V knjžici *Logatec – Longaticum* je **Marko Freljih** šel po sledovih Rimljanov med Logatcem in Vipavsko dolino. Najprej je prikazal Longaticum s pomočjo antičnih virov. Že naslov poglavja *Izgubljena sled za antično naselbino* pove, da je v njem iskal sledi Longaticuma. Prikazal je rimsko

pokopališče v Dolenjem Logatcu, rimsko naselje v Gorenjem Logatcu, odkrite in raziskave cestne postaje Mansio Longatico, rimski obrambni sistem Claustra Alpium Iuliarum, primer vojaške organizacije v Logatcu oz. Longaticumu, rimsko utrdbo na Lanišču in se lotil vojnega žarišča na pragu Italije oziroma znamenite bitke pri reki Frigidus leta 394.

Sandro Botticelli,
Sv. Avgustin, 1480 (Firence)

V Narodni in univerzitetni knjižnici je na ogled razstava *Patres – cerkveni očetje*, ki jo je pripravil velik poznavalec te teme dr. Gorazd Kocijančič. Na njej je predstavljeno dvojno bogastvo, najprej lepo okrašene stare knjige, potem pa še bogastvo krščanskih mislecev iz prvih stoletij krščanstva.

“Očetje”, latinsko *patres*, je poimenovanje, s katerim označujemo najpomembnejše cerkvene pisce prvih stoletij. Očetje so bili za zgodnje kristjane duhovni voditelji in učitelji, ki niso želeli uvajati v nič svojega, ampak v to, kar je bilo razkrito vsem, v smisel novozavezne zgod-

Cerkveni očetje

be o Bogu – zgodbe o učlovečenju, življenju in oznanjevanju, smrti in vstajenju Božjega Sinu Jezusa Kristusa – in tako spočenjati, omogočiti rojstvo “novih ljudi”, se pravi ljudi, ki z vero v resnico te zgodbe želijo na novo utemeljiti svoje življenje.

Nasledniki apostolov

V 3. in 4. stoletju, v času sporov o prvem cerkvenem nauku, so začeli “očete” imenovati zlasti učitelje, ki so s svojimi spisi in nastopi na cerkvenih zborih oblikovali temeljne dogme. Tudi ko ti učitelji sami niso prišli na shode, so njihove spise upoštevali in spoštovali kot pričevanje izvornega evangeljskega nauka. Vero je Cerkev tako začela razumeti kot izročilo, ki prihaja “od očetov”. Apostoli so ga posredovali “očetom”, ti pa so ga izpričali poznejšim rodovom. Veliki koncili so pri izrekanju slovesnih definicij kma-

lu začeli uporabljati obrazec “sledec svetim očetom določamo ...”.

Kdo vse sodi v skupino očetov, je ostalo dolgo odprto, čeprav so si teologi prizadevali opredeliti čim jasnejše kriterije o tem, kdo si zasluži takšno ime: očete naj bi označevali pravoverni nauk, svetost življenja, cerkvena odobritev in starodavnost. Na Zahodu se je uveljavilo poimenovanje Izidorja Seviljskega (570–636) kot “zadnjega očeta”, na krščanskem Vzhodu pa je pojmovanje “očetov” postalo drugačno in se ni

sprizajnilo s časovno mejo izvorne starodavnosti. Zaradi večjega poudarka na kontinuiteti izročila so ime *pater* podeljevali tudi izjemno vplivnim piscem poznejših stoletij.

Bogastvo kodeksov

Med kodeksi in zgodnjimi redkimi tiskmi, ki jih hrani ljubljanska Narodna in univerzitetna knjižnica, so besedila očetov zaznamovana s samimi superlativi. Mednje sodi naš najstarejši kodeks, Lathenova *Ecloga* iz Gregorjevih *Moralia in Iob*, naš naj-

lepši kodeks, Avgustinov *De Civitate Dei* – v srednjeveških samostanih na Slovenskem, ki predstavljajo izvor njenega najdragocenejšega gradiva, očetov niso le marljivo brali, ampak tudi prepisovali in z vsem spoštovanjem krasili –, nekaj zbornikov v najdragocenejši rokopisni zbirki, Kopitarjevi zbirki cirilskih kodeksov, več imenitnih inkunabul, eden prvih reformatorskih tiskov v Ljubljani, Boetijeva *Uteha filozofije* itd.

Izbrana tematska predstavitev teh dragocenosti se je ponujala kar sama po sebi, je v katalogu zapisal avtor razstave dr. Gorazd Kocijančič, in v evropskih državah je bilo podobnih razstav že več. Cerkveni očetje po njegovo pomenijo začetek evropske kulture, ki je na novo ocenila svobodo, dala novo vrednost vsaki človeški osebi, ne da bi se v tem vrednotenju izčrpala – očetje so pač bili dediči in razlagalci apostola Pavla, ki je zapisal, da ni ne Ju-

da ne Grka, ne sužnja ne svobodnega, ne moškega ne ženske, ampak smo vsi “eden v Jezusu Kristusu”.

Vrnitev k očetom

Razstavo spremlja vsebinsko bogat katalog, ki ga uvaja besedilo dr. Gorazda Kocijančiča, ki je tudi avtor besedila *Cerkveni očetje in filozofija*, v katerem opozarja na trajno filozofsko plodnost in izzivalnost patristike. Besedilo dr. Vida Snoja nas uvaja v literarno dimenzijo očetovskih spisov. Cerkveni očetje so seveda za kristjane normativni še na povsem drug način, kot nam lepo ponazori tekst še enega velikega poznavalca cerkvenih očetov br. dr. Mirana Špelica: obnova teologije in prenova krščanskega življenja je bila vedno povezana z vrnitvijo k očetom. Prispevek dr. Tineta Germa nam kaže, kakšen je bil odnos cerkvenih očetov do likovne umetnosti in kakšen vpliv njihovega pisanja na razvoj umetniške ustvarjalnosti. Besedilo

Sv. Avgustin, miniatura v rokopisu *De civitate Dei* iz kartuzije Bistra, 1347

dr. Marijana Smolika oriše usodo patrističnih spisov na Slovenskem.

Franc Ksaver Lukman

K slednjemu naj dodamo, da je pred drugo svetovno vojno in med njo cerkvene očete prevajal in izdajal ljubljanski patrolog (na teološki fakulteti) dr. Franc Ksaver Lukman (1889—1968). Družba sv. Mohorja v Celju je leta 1938 začela izdajati zbirko *Cerkvenih očetov izbrana dela*. Prva knjiga so bili *Izbrani spisi svetega*

Po "svobodi" še svoboda

Šele leta 1978 je izšel ponatis Avgustinovih *Izpovedi*, sicer v skromni žepni izdaji, a vendarle. Cerkveni očetje so se spet pojavili v "svobodni" Sloveniji. Leta 1980 je izšla Lukmanova knjiga življenjepisa *Gregorij Veliki in njegova doba*. Ker sta knjigi naleteli na ugoden sprejem, se je Mohorjeva družba odločila, da bo obudila zbirko *Cerkveni očetje*. Kot prva knjiga v zbirki je leta 1983 izšla posodobljena knjiga poročil o mu-

vod celotnega Platona, ki je izšel pred enim letom.

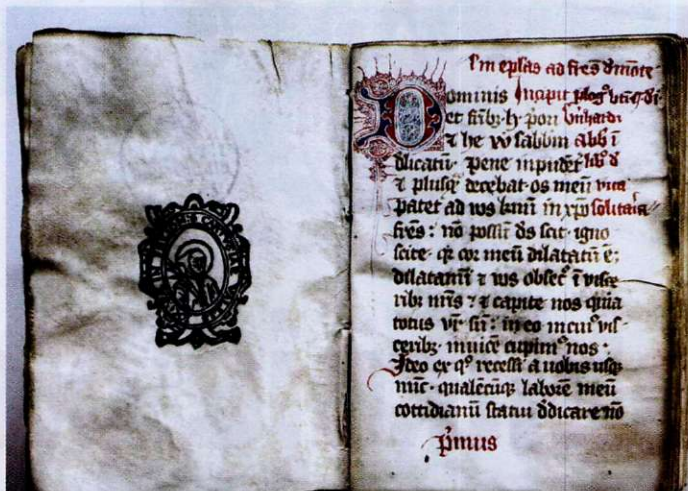
Cerkveni učitelji

V drugem delu katalog sledi vitrinam razstave in predstavlja portrete nekaterih najpomembnejših očetov, katerih dela hrani NUK. Najprej so predstavljeni štirje zahodni cerkveni očetje, ki jih je zaradi njihovega posebnega ugleda papež Bonifacij VIII. leta 1298 razglasil za "cerkvene učitelje": Ambrozij, Hieronim, Avgustin in

skega izročila, ki se je dotaknilo naših krajev, so predstavljeni z najpomembnejšima predstavnikoma dveh temeljnih tradicij grške krščanske misli: Origenom kot poglavitnim predstavnikom aleksandrijske teološke šole in Janezom Krizostomom, najpomembnejšim govornikom in eksegetom antiohijske tradicije. Na kratko so predstavljeni še veliki Kapadočani, nekateri misleci palestinske tradicije in Efreem Siroški, največji pesnik krščanske antike. Katalog sklene izčrp-

Ambrozij, *Pismo škofu Florijanu*, kartuzija Bistra, sredina 14. st.

Hieronim, *Predgovor k Svetemu pismu*, 1480

Gregor Veliki, moralije, okras v kodeksu, nastalem v cistercijskem samostanu v Stični ok. 1180

Cecilija Ciprijana (1938), druga *Spisi apostolskih očetov*, tretja (1941) *Svetega Hieronima Izbrana pisma*, prvi del. Z zaplenbo Mohorjeve tiskarne v Celju s strani nemškega okupatorja bi se izhajanje nehalo, če urednik zbirke ne bi živel v Ljubljani. Četrta knjiga, ki je izšla v Ljubljani še leta 1941, so bili *Sv. Hieronima Izbrana pisma*, drugi del. Peta knjiga (1942) je bila *Svetega Janeza Krizostoma Izbrani spisi*, prvi zvezek. Šesta knjiga vsebuje *Svetega Avgüstina Izbrane spise*, sedma (obe leta 1943) vsebuje *Svetega Cecilija Ciprijana Izbrane spise*, drugi del, Med vojno sta izšli še dve knjigi: leta 1943 še osma, ki vsebuje nadaljevanje Avgustinovih govorov, leta 1944 pa še deveta, ponatis *Svetega Cecilija Ciprijana Izbrani spisi*. Pripravljene so bile še naslednje knjige, najprej *Izbrani spisi sv. Janeza Krizostoma*, ki je bila že v tiskarni v obliki krtačnih odtisov in jih je nemška cenzura dovolila natisniti. A prišla je "svoboda", ki ni imela posluha ne za svobodo, ne za življenje in ne za cerkvene očete.

čencih prve Cerkve z naslovom *Kristusovi pričevalci*. Druga knjiga, *Gregorija Velikega Pastoralno vodilo*, je izšla leta 1984. Kot tretjo so leta 1984 ponatisnili Avgustinove *Izpovedi* in jo leta 1991 znova ponatisnili kot četrto knjigo zbirke. Peto knjigo *Grški očetje o molitvi* je leta 1993 pripravil Gorazd Kocijancič. V šesti knjigi (1996) sta natisnjena spisa Gregorja iz Nise *Življenje sv. Makrine* in *Razgovor o duši in vstajenju*. Sedma knjiga *Spisi apostolskih očetov* je izšla še v istem letu. Za osmo knjigo *Logos v obrambo resnice* (1998) je Kocijancič zbral različne spise zgodnjih krščanskih apologetov. Deveta knjiga (1999) prinaša prevod *Razlage razodetja* in druge spise Viktorina Ptujškega, škofa v nekdanji Poetovionii (na Ptujju). Deseta knjiga (2000) so izbrani spisi Maksima Spoznavalca. Enajsti zvezek *Izreki svetih starcev* je za zdaj zadnja in je izšla že "daljnega" leta 2002. Verjetno je tekoče nadaljevanje prepričilo veliko Kocijancičevo delo, pre-

Gregor Veliki. Sledi jim skupina manjših latinskih cerkvenih piscev: Kasijan, Kasiodor, Izidor Seviljski in Boetij.

Vzhodni očetje, ki jih je v NUK manj in so bili temelj cirilmetodov-

na bibliografija, ki jo je pripravila Jasna Hrovat. Razstava bo gotovo povečala zanimanje za bogastvo krščanskega izročila in, upajmo, pospešila izdajanje del cerkvenih očetov. **V. M.**

11. Gala koncert Radia Ognjišče

V nedeljo, 27. novembra, ob 15^h in 19^h.

Vstopnice gredo za med, zato pohitite z rezervacijo!
01/512-11-26.

Z nami bodo:

Orkester Simfonika Vrhnika pod vodstvom Marka Fabianija, Alenka Godec, Irena Vrčkovnik, Nuša Derenda, Tomaž Domicelj, Elda Viler, Nuša Derenda, Andrej Šifrer, Ana Dežman, Nuška Drašček, Ivan Hudnik, Peter Januš, Petra Stopar, Trinitas, Pia Brodnik, Nina Kompare, Branko Robinšak, in voditelji Radia Ognjišče.

RADIO OGNJIŠČE

Šola (mišljen je formalni šolski sistem v celoti) je medij oz. prenašalka znanj, veščin in vrednot. Toda v današnjem svetu, v katerem prevladujeta tehnicistični in ekonomistični pogled na njeno vlogo, se postavlja temeljno vprašanje, ali je kot sistem dovolj odzivna na dano kulturno okolje in ali je dovolj odzivna in pripravljena na bližajoče se spremembe, ki jih narekuje hiter razvoj in globalizacija.

Sodobno družbo zaradi zapletenosti in krhkosti družbenih odnosov in procesov nekateri poime-

Šola oblikuje človeka

nujejo kar družba tveganja (Beck). O tem želim razmišljati skozi prizmo kulture in vrednot ter iskati odgovore na nekatera postavljena vprašanja. Začnimo z jedrnim, ki na prvi pogled zelo splošno.

Ali so družbeni sistemi neodvisni od kulturne podlage?

Zagotovo je prenos kulture na mlajše eno temeljnih poslanstev vsake generacije. Čeprav se zavedamo različnosti generacij – govorimo celo o generacijskem prepadu –, večletne analize vrednot kažejo, da imajo nekatere trajnejši značaj. So jedro kulture vsakršne civilizacije, tudi naše, ki temelji na judovsko-krščanski religiji, grški filozofiji, rimskem pravu, humanizmu in renesansi, industrijsko-tehnološki revoluciji itd. Ni odveč poudariti, da je otrok vseh temeljnih razlik in podobnosti med civilizacijskimi krogi religija (npr. Weber, Huntington, Inglehart).

Kulturo, katere jedro so vrednote, mnogi imenujejo kar "Software of Mind", ki usmerja aktivnost oz. dejavnost posameznika in družbe na makroravni. Ker le delovanje (aktiv-

nost akterjev) konstituira vsakokratno (družbeno) strukturo, vrednotenje pa usmerja to delovanje, se krog sklene.

Kultura je kompleksno sestavljena, mnogi jo slikovito primerjajo s čebulico (Hofstede, Trompenars). V samem jedru so vrednote, ki določajo temeljno dobro! Norme, v naslednji plasti, določajo temeljni prav, prav tako učinkujejo na naše vedenje (delovanje). Nove norme celo laže sprejemamo in spreminjamo, so bolj minljive kakor vrednote, ki so trajnejša vsebina naše kulture. Vrednote učinkujejo na naše mišljenje in vedenje bolj dolgoročno, a temeljiteje! Značilen primer je učinek norm strožjega prometnega zakona pred leti na vedenje udeležencev v prometu. A to je zdržalo samo nekaj mesecev. Za daljši učinek bi bila pri ljudeh potrebna še vrednotna evalvacija. Kadar norme in vrednote niso uglašene, pride do nasprotij med njimi. Konflikt se dolgoročno

vselej razreši v prid vrednot. Tudi pri propadu totalitarizmov 20. stoletja lahko razloge za to iščemo v nasprotju med novimi in nenaravno postavljenimi normami (normativno-institucionalnim sistemom) in danimi vrednotami. Novi, totalitarni sistemi so popustili pod "emancipatoričnim" pritiskom vrednot!

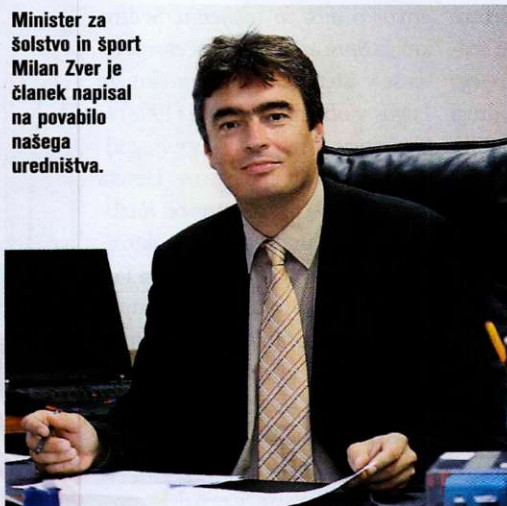
Družbene strukture (norme, institucije, organizacije) torej funkcionirajo, če pridobijo pozitivno vrednotno verifikacijo. Zato je iz-

jemno pomembno, ali se družbene strukture "polagajo" v sprejemljiva kulturna okolja in s tem zagotavljajo dolgoročno perspektivo!

Temeljni vrednotni obrazec, ki konstituira naš kulturno-civilizacijski krog, je bolj ali manj znan, saj je kodificiran v pravne sisteme. Med prvimi vrednotami sta zagotovo svoboda in enakost. Vse nadaljnje, ki konstituira človekovo dostojanstvo, so v bistvu izpeljanke, vključno z demokracijo, nediskriminacijo, strpnostjo, pravičnostjo, solidarnostjo, miroljubnostjo, varnostjo, blaginjo, prijateljstvom itd. Pomembno je, da šola privzga del t. i. apolonskih vrednot (Musek) in na neki način vzdržuje ravnovesje do drugih tipov vrednot (t. i. dionizičnih).

Šola mora torej biti izraz širšega kulturnega okolja, sicer – dolgoročno – ne funkcionira uspešno. Družbeni eksperimenti, ko sta bila komunizem in nacizem, ki niso

Minister za šolstvo in šport Milan Zver je članek napisal na povabilo našega uredništva.

upoštevali tega dejstva, so prej ali slej pristali na smetišču zgodovine. Tudi relativno nasilne oblike sekularizacije v demokratičnih industrijskih družbah niso uspeli. V sodobni družbi govorimo o pojavu desekularizacije in o nujnosti prijaznejšega odnosa do religije. Zato niti šola ne more prezreti tega vidika. Tudi šola je kot vsaka družbena struktura položena v vsakokratno kulturo!

Ali je slovenska šola vrednotno nevtralna?

Ko govorimo o ideološki, nazorski in vrednotni nevtralnosti (šole), lahko hitro zaidemo v labirint različnega umevanja teh temeljnih kategorij in nastane bojazen, da bi govorili drug mimo drugega. Tudi v javnosti se ti pojmi mešajo. Zato večkrat slišimo, da mora biti sodobna šola vrednotno nevtralna, čeprav se pri tem misli ideološko nevtralna, pri čemer se pojem ideološko razume v smislu "izkrivljene" zavesti.

Jasno je, da nobena šola ne more biti vrednotno nevtralna. Tudi sodobna slovenska šola temelji na nekaterih vrednotah, ki se inkulturirajo s pomočjo uradnega ali/in skritega kurikula.

Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS in temeljni sistemski zakoni povzemajo, selektivno sicer, nekatere občje kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije. Pri tem poudarjajo tudi pomen razvijanja zavesti in vedenja o lastni kulturni tradiciji in narodni identitete. V praksi je še marsikaj drugače.

Dejstvo pa je, da šola ne more biti vrednotno nevtralna. Nasprotno, vzpostaviti mora dejaven odnos do osrednjih vrednot! Vsaka družba za svoj obstoj potrebuje vrednotni konsenz, ki ga vzpostavlja tudi šola!

Ali je mogoča jasna delitev dela: vzgoja doma, izobraževanje v šoli?

Že od nekdaj, še posebej pa v sodobni družbi, se postavlja vprašanje, kakšen naj bo in kdo naj bo osrednji "medij", temeljni prenašalec norm in vrednot oz. vzgojitelj: družina, vrstniki, morda Cerkev, do kod zmora šola v primarni socializaciji. Ob spremembi vloge družine v družbi se zdi, da ni (več) centralnega socializatorja. Meje in delitev nalog v socializacijskem procesu se brišejo, odgovornost

Potrebujemo šolo, ki bo razvijala narodno istovetnost, ljubezen do domovine in pripomogla k demokratični kulturi.

Ker so starši prezaposleni in je tveganje v vrstniških skupinah čedalje večje, dobiva šola na tem polju še večjo odgovornost.

vseh dejavnikov na vseh poljih edukacije se povečuje. Tudi šole!

Šoli daje posebno odgovornost tudi dejstvo, da je v sodobni družbi praktično edina institucija, ki je obvezna (čedalje daljši čas) v našem življenju. Prav poseben status, ki ga šola ima, ji nalaga tudi mnogo večjo odgovornost kot kateri koli drugi družbeni instituciji. Zato se zdi, da je eno od osrednjih vprašanj razvoja sodobne družbe prav vprašanje, kakšna naj bo vloga sodobne šole, kako naj jo uresničuje. Morda je to vprašanje res bolj zaostreno danes, toda velja ugotoviti, da je prav vprašanje vloge šole eno večnih vprašanj, eno tistih torej, ki dajejo občutek trajnosti. Tako je Aristotel v Politiki, str. 244, zapisal: "Mnenja o predmetu vzgoje in izobraževanja so močno deljena.

Niso vsi istega mnenja o tem, kaj naj bi učili mlade, tako kar zadeva dobro, kot tudi, kaj je pomembno za življenje. Mnenja so deljena tudi o tem, ali naj bo edukacija usmerjena predvsem k znanju/razumevanju ali v razvijanje moralnih veščin posameznika. Če pogledamo obstoječo prakso, je zmedena. Na podlagi obstoječe prakse ni mogoče soditi, ali je bolje posredovati znanja, ki so koristna za življenje, ali tista, ki so pomembna za dobro, ali tista, ki so povezana z znanjem."

Če ne bi vedel, da gre za citat Aristotelove Politike, bi lahko ob branju mirno ugotavljal, da gre za izvleček poročila našega inšpektorata.

Aristotel v svojem delu poudarja ključna in hkrati večna vprašanja prenosa znanja, kulture. Gre za

vprašanja, ali naj šola vzgaja ali izobražuje, katera znanja naj posreduje in na kakšen način.

Najprej najbrž velja ugotoviti, da se šola vzgojni vlogi preprosto ne more odreči. Vzgojna razsežnost je neločljiv in inherenten del šolskega procesa. Gre za vprašanje, kakšna vloga je dana eni ali drugi komponenti (vzgoji/izobraževanju), kako sta med seboj prepleteni, predvsem pa, ali je vzgojna vloga šole jasno opredeljena, ji je šola jasno zavezana in zanjo tudi odgovorna.

Če ni ustrezne vzgoje, če govorimo o vrednotnem primanjkljaju ali celo o anomiji, ki se pojavi v nekaterih družbenih situacijah, se pri posameznikih in v družbi pojavi negotovost, ki jo rešujejo na različne načine. Če je vrednotni imunski sistem dovolj stabilen, potem ni bojzani za stranpoti! Posameznik danes ni vpet v trajne, trdne družbene strukture, zato pogosto tudi nima trdnih središč/oprijemališč, ki dajejo občutek vpetosti in varnosti, zato je po drugi strani čedalje bolj ranljiv. Posamezniku je priznana avtonomnost in odgovornost, vendar postaja v (pre)kompleksnem svetu uresničitev enega in drugega nemogoča brez ustreznega znanja, brez zmožnosti za osmišljanje svojega bivanja, brez ustrezne opremljenosti za etično pre-sojo svojega bivanja in delovanja.

Jasne meje med izobraževanjem (usposabljanjem) in vzgojo v sodobni družbi torej ni mogoče postavljati. Ni osrednjega socializatorja niti vzgojitelja. Odgovornost za izobraževanje, usposabljanje in vzgojo je v sodobni, razsrediščeni družbi razpršena. Ker družina izgublja klasični pomen, ker je tveganje v vrstniških skupinah čedalje večje, dobiva šola na tem polju še večjo odgovornost!

Ali lahko še govorimo o slovenski šoli v globalizirajočem se svetu?

Nacionalni šolski sistemi so iz dneva v dan pod vse večjim pritiskom standardizacije v mednarodnem merilu. Besede in besedne zveze, kot so Timms, Pisa, standardi kakovosti OECD, Education and Training 2010, procesi Bologna–Kopenhagen–Brugges, Evropski kvalifikacijski standardi, Europass, kreditni sistemi itd., so le najznačilnejši del tega. Neoliberalni, »

» to je ekonometrični pogled na funkcijo izobraževanja prevzemajo celo levosredinske vlade. V ospredju je funkcionalnost, to so nova delovna mesta in gospodarska rast. Vse te zahteve pred sodobno šolo postavljajo globalno gospodarsko rivalstvo.

Ali s tem nastaja tudi globalna šola, kakor nastaja globalna družba (globalne strukture) in globalna kultura (skupne vrednote, okusi, slogi, norme)? Kaj je s kulturno raznolikostjo kot "zelenim ciljem"? Katero kolektivno identiteto naj šola še gradi: lokalno, regionalno, nacionalno, globalno?

Nacionalne države si še dolgo ne bodo pustile odvzeti celovite suverenosti na tem področju. So nekateri znaki, ki kažejo na reafirmacijo nacionalnih kulturnih identitet (npr. pri predmetu zgodovina je vse več poudarka na nacionalnih zgodovinah). Tu imamo Slovenci ogromno rezerve. Dejstvo pa je, da slovenska šola ni (več) parohialna, zaprta v lastne okvire. A ne sme postati neprepoznaven del enovite globalne šole, ki deloma nastaja. Mora najti mehanizme, da se upre latentni "edukacijski kokakolizaciji", ki jo zahteva globalni trg. Iskati mora kompromis med globalnimi in lokalnimi (nacionalnimi in regionalnimi) kulturnimi identitetami – naj jo imenujemo glocalna šola? Morda! Šola tudi ne more postati čista ekonomistična ustanova, saj ne usposablja le za (delovni) trg.

Šola naj bi izobraževala, usposabljala in vzgajala otroke v zrele posameznike, da bodo lahko optimalno razvili svoje talente in bili za to nagrajeni na trgu dela.

Ali lahko govorimo o zatonu klasične šole?

Temeljni koncept organizacije današnje šole je bil postavljen ob vzponu množičnega šolanja, torej na prelomu 19. in 20. stoletja. Ta podatek zagotovo pove veliko. Gre za koncept, ki je po mnenju številnih kritikov sodobne šole (Ball, Mueller, Ringer) povzema koncept tayloristične ali fordistične organizacije dela. Vsak košček procesa je razdeljen na točno jasne sekvence, vse je razdeljeno v predalčke, skratka, gre za koncept tekočega traku. Tak organizacijski model je imel vrsto prednosti še posebej zato, ker je lahko vključil izjemno veliko populacijo. Vendar pa je z razvojem sodobne družbe, drugačnim položajem posameznika v njej postal tak organizacijski model preprosto pretesen. Prav zato nekateri (Young,

Whitty) krizo sodobne družbe povezujejo z zastarelim organizacijskim modelom in ne dovolj jasno strukturiranimi pristopi za načrtovanje kurikula. V okviru take organizacije naj bi bilo prav opravljanje tistega dela šole, ki se nanaša na vzgojno dimenzijo, težko, če že ne nemogoče.

Za potrebe evropske komisije je bila 2003 (What Schools for the Future?) izdelana študija o mogočih nadaljnjih poteh razvoja sodobne šole. Eksperti so oblikovali šest mogočih scenarijev, pri čemer so poudarili, da sta le dva od njih razvojno naravnana. V predlaganem scenariju so dopuščene številne organizacijske oblike, dana je večja avtonomija šoli, šole in "tradicionalni centri znanja" (fakultete, inštituti) se povezujejo v mreže ne samo za posredovanje, temveč tudi za ustvarjanje novega znanja. Pri tem je posebej poudarjena odgovornost šole, da pripravi učence na odgovorno sprejemanje odločitev, na presojo svojega delovanja in na to, da morajo šole učence usposobiti za osmišljanje usvojenega znanja in njihovega bivanja. K izvajanju vzgojnega poslanstva šole – prevzemanju vloge pri oblikovanju socialne kohezije.

Na sodobno edukacijsko politiko torej vpliva čedalje več dejavnikov, npr. razvoj IKT in novih medijev, akumuliranega znanja in razumevanja, novih, dostopnih baz podatkov, novih pristopov k poučevanju, globalizacija in poenotenje standardov, nastajanje globalnih struktur, družbe in kulturnih standardov. Ideološko-politične paradigme igrajo čedalje manjšo vlogo.

Formalni šolski sistemi oz. formalno izobraževanje izgubljajo do-

sedanjo prevlado. Pomen pridobivata neformalno in formalno učenje. V ospredje se preriva učenje, ki nima pravega začetka ne pravega konca. Vseživljenjsko učenje (Life-Long-Learning) postaja močna konkurenca formalni šoli. Čedalje več je posrednikov znanja, veščin in vrednot. Človeka v tem procesu zmeraj bolj zamenjuje mehanični prenosnik, knjigo zamenjuje računalnik. Odmikamo se od obdobja kulture knjige ("book culture") in vse bolj pristajamo v dobi kulture računalnika ("computer culture").

Razredne skupnosti izginjajo! Šolski prostor vse bolj zamenjuje individualizirano učenje na daljavo, e-učenje, učenje brez živega stika med ljudmi. Nastajajo brezosebni razredi, t. i. the classroom without walls. Pretirana individualizacija v sodobni šoli lahko onemogoči pridobivanje in razvijanje socialnih vrednot, ki jih posameznik lahko pridobi le v skupini. Kakšne bodo posledice? Bo zrelo osebnost zamenjal "kompjuterizirani" cyberman?

Razvoj prinaša ogromne spremembe v strukturi in vsebini šolstva in pouka. Nekatere novosti lahko usmerimo v dobro in koristno. Sodobna tehnologija nam na primer lahko pomaga pri vzgoji in izobraževanju otrok s posebnimi potrebami.

Kakšno šolo v novih družbenih razmerah torej želimo?

Če povzamemo, kakšno šolo bi si želeli, bi se osredinili na naslednje:

1. takšno, ki bo izobraževala, usposabljala in vzgajala v zrele posameznike, da bodo lahko optimalno razvili svoje talente in bili za to nagrajeni na trgu dela;
2. takšno, ki bo omogočila čim večjo vključenost vseh v čim bolj raznoliko – javno in zasebno – ponudbo programov in pristopov;
3. takšno, ki bo upravljavsko avtonomna ob hkratnih zunanjih oblikah preverjanja kakovosti njenega dela;
4. takšno, ki se bo odzivala na potrebe svojega okolja in bo omogočala demokratično soudeležbo v sistemu odločanja;
5. takšno, ki bo razvijala narodno istovetnost, ljubezen do domovine in pripomogla k demokratični kulturi!

Dr. Milan Zver

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

RadioKrk
106.6 MHz

**SMEH
JE LAHKO
NEVAREN**

NOVA NADALJEVANJA KOMEDIJE
Z MATJAŽEM JAVŠNIKOM

NA VAŠEM RADIU - 102.4 in 103.7 CENTER

POSTAJA **CENTER** 102.4, 103.7 MHz

WWW.RADIOCENTER.SI

tv PRIMORKA

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

PRIMORSKI ŽUPANI: MIROSLAV KLUN
župan Občine Sežana

torek, 22. november 2005 ob 20.30

**Kurilno olje je
lahko cenejše!**

**RAVNO
PRAV**

HLADNO

TOPLO

PETROL

Skupaj s podjetji Viessmann, Seltron in Klima Petek vam ponujamo udobje toplote in prijetnega hladu skozi vse leto. Z nakupom njihovih izdelkov si zagotovite popuste ob nakupu kurilnega olja. Več informacij na www.petrol.si.

**KURILNO OLJE
EVROPSKE KAKOVOSTI**

080 22 66

Materina smrt

FOUR BROTHERS

Po nasilni smrti matere se štirje posvojeni sinovi zaobljubijo, da bodo raziskali in maščevali njen kruti umor. Nenaavadna četverica, vročekrvni Bobby, odrezavi Angel, poslovenž Jeremiah in brezkompromisni Jack, kmalu odkrijejo številne neprijetne skrivnosti.

Dobrosrčna Evelyn Mercer je pred leti posvojila štiri fantiče, ki so bolj ali manj odraščali na ulici in se pri tem naučili vse večšine nezakonitih poslov. Dala jim je dom in ljubezen ter tako osvojila njihova srca

in spoštovanje. Leta kasneje se bratje spet srečajo – na materinem pogrebu. Življenje je izgubila kot žrtev ropa v manjši trgovini. Fantje, ki so zdaj že odrasli moški – vročekrvni Bobby (Mark Wahlberg), osvajalec ženskih src Angel (Tyrese Gibson), družinski oče poslovnež Jeremiah (André Benjamin) in tretjerazredni roker Jack (Garrett Hedlund) – kmalu ugotovijo, da materina smrt ni bila le tragicčno naključje, ampak načrtovan umor in posledica napak, ki so jih v življenju zagrešili oni. Umor povežejo tudi z Jeremiahovi sumljivimi posli, nedolžna pa nista niti policista, ki morata razjasniti

Režija: John Singleton
Scenarij: David Elliot, Paul Lovett
Produkcija: Lorenzo Di Bonaventura, Richard Kidney, Ric Kidney
Igrajo: Mark Wahlberg, Tyrese Gibson, André Benjamin, Garrett Hedlund, Terrence Howard, Josh Charles
Premiera: 17. 11. 2005
Distribucija: Karantanija Cinemas

umor. Zato združijo moči in tako, kot znajo, pridejo do storilca zločina. Pri tem pa še enkrat dokažejo, da so nekatere vezi trdnjše od krvi.

Maščevanje

Mercerjevi fantje so trdoživi samorastniki, ki jih je izučila ulica. Če jih

ne bi posvojila dobrasrčna Evelyn Mercer, bi bili v najboljšem primeru verjetno v ječi, v najslabšem pa mrtvi. In tega se seveda zavedajo. Hvaležni so ji za vso ljubezen in pomoč, zato se čutijo dolžne, da maščujejo njeno smrt. Ena od vodilnih misli filma je torej, da tudi v družbi, kjer sicer vlada

Odgrobadogroba

Strah je temeljno gonilo človeškega bivanja, saj iz strahu pred smrtjo izhaja želja po večnosti, iz strahu pred življenjem pa želja po varnosti, toplini in ljubezni.

To je filozofija pisca pogrebnih govorov Pera, igra ga Gregor Bakovič, ki skuša svoja spoznanja o življenju in smrti prenesti tudi na druge pre-

bivalce kraškega mesteca. Pero je namreč poklicni pogrebni govorec v majhnem slovenskem mestu. Njegova posebnost je, da naredi vsak pogreb drugačen. Nikakor si ne more pomagati, da ne bi iz pogrebnega govora naredil nekakšne osebne izpovedi, ki navzočim izvabi solze iz povsem napačnih razlogov. Na svojem domu

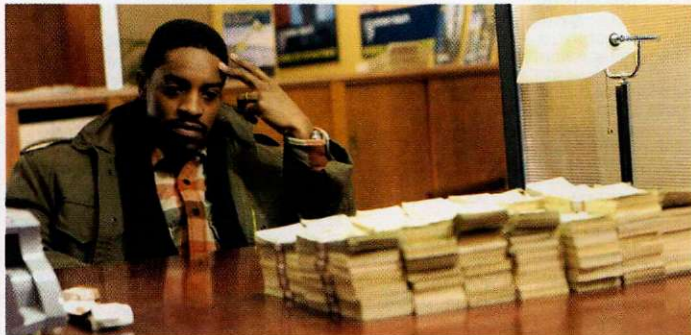
zakon močnejšega, obstajajo pravila, kodeksi, in teh se držijo tudi tisti, ki sicer nasprotujejo črki zakona. In da je dobro kljub vsemu močnejše od zla.

Vsi sodelujoči pri filmu se strinjajo, da je ena najbolj privlačnih lastnosti scenarija, da je izjemno večplasten. Ni izrazito žanrski, čeprav je v njem veliko akcije. Z močnimi liki, izrazito definiranimi odnosi med njimi in dogajanjem, ki jih povezuje, je na-

stal film, ki je hkrati poglobljena čustvena in socialna drama ter akcija.

Ko so ustvarjalci filma iskali prave igralce za glavne vloge, se niso lotili iskanja posameznikov, ampak štirih oseb, ki lahko delujejo kot sklenjena celota. Posledično je iz igre izpadlo nekaj igralcev, ki so samostojno sicer delovali izvrstno, vendar niso sodili v film kot sestavni del četverice.

Monika Maljevič

se Pero trudi prepričati očeteve ponavljajoče se, a vedno neuspešne poskuse samomora. V vmesnem času si skuša pridobiti srce lokalnega dekleta Renate, ki pod svojimi nedolžnimi svetlimi kodri skriva mnoge skrivnosti. V vseh svojih dnevnih srečah in nesrečah mu zvesto stoji ob strani njegov prijatelj in občudovalec Šuki. Čeprav zna Šuki

uživati življenje, pogosto razglablja o smrti in svojem pogrebu. Ida, neobičajno dekle, je Šukiju zelo naklonjena in se trudi, da bi mu čim pogosteje prekrizala pot. Preostane nam samo, da vidimo, ali bo Peru in njegovim prijateljem v tem absurdnem kaosu, ki ga ponuja življenje, uspelo najti intimnost in ljubezen.

ODGROBADOGROBA

Režija:	Jan Cvitkovič
Scenarij:	Jan Cvitkovič
Igrajo:	Gregor Baković, Drago Milinović, Sonja Savić, Mojca Fatur, Nataša Matjašec, Zoran Dževerdanović, Domen Remškar, Brane Grubar, Nada Žnidaršič, Vlado Novak, Drago Širok, Primož Petkovšek, Ludvik Bagari, Pepi Radonjič, Emil Cerar, Pavle Ravnohrib, Demeter Bitenc, Nataša Burger
Premiera:	17. 11. 2005
Distribucija:	Cinemanía group

na kratko

Odgrobadogroba, v angleški različici **Gravehopping**, drugi celovečerni film dobitnika beneškega leva Jana Cvitkoviča, je v netekmovalni sekciji Naši/Novi slovenski film pretekli četrtek v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma začel 16. ljubljanski mednarodni filmski festival (LIFFe). Na njem bodo prikazali prek sto filmov in najboljšemu po oceni mednarodne žirije podelili vodomca, poleg tega pa še nagrado občinstva – zlati kolut, nagrado kritike (FIPRESCI) in nagrado Amnesty International. Tudi konec festivala bo zaznamoval domači film. To bo svetovna premiera največje letošnje filmske produkcije v Sloveniji z naslovom Ljubljana je ljubljena, celovečerec veterana Matjaža Klopčiča. Rdeča nit celotne selekcije 16. festivala LIFFe, ki bo od 10. do 24. novembra potekal v Kosovelovi in Linhartovi dvorani Cankarjevega doma, v Kinoklubu Vič, Kinodvoru in kinu Komuna, je položaj očeta v sodobni družbi, tej tematiki se filmsko posvečajo na vseh celinah.

Na filmskem festivalu v Sevilji je Evropska filmska akademija (EFA) razglasila nominirance za letošnje **evropske "oskarje"** (European Film Awards 2005). Zmagovalce bo zdaj izbralo 1.600 članov EFA, nagrade bodo izročili dobitnikom na slovesnosti 3. decembra v Berlinu. Med nominiranci, po šest v kategoriji, ni slovenskih predstavnikov. Za naslov najboljšega evropskega filma se potegujejo: Broedre (Bratje) v režiji Susanne Bier; Cache (Skrito) v režiji Michaela Hanekeja; nemški Don't Come Knocking (Ne pridi mi trkat) Wima Wendersa; belgijsko-francoski L'enfant (Otrok) bratov Jean-Pierra in Luca Dardenna; britanski My Summer of Love (Moje poletje ljubezni) v režiji Pawla Pawlikowskega in nemški Sophie Scholl – die letzten tage (Zadnji dnevi Sophie Scholl) v režiji Marca Rothemunda. Za Fassbinderjevo nagrado, ki jo podeljujejo filmskim "odkritjem", se potegujejo ruski film 4 (Štiri) Ilije Hrzanovskega, portugalski Alice Marca Martinsa, danski Anklaget (Obtožen) Jakoba Thuesna, nemško-poljski Ono (Tujec) Malgorzate Szumowske, francosko-belgijski Quand la mer monte (Ko pride plima), ki ga podpisujeta Yolande Moreau in Gilles Porte, italijanski Saimir Francesca Munzija in norveški Uno Aksla Hennieja.

Ameriška igralka Nicholas Cage in Julianne Moore bosta igrala v akcijskem filmu po knjižni predlogi **Zlati mož** (The Golden Man) mojstra znanstvene fantastike Philipa K. Dicka (1928–1982). Cage bo v filmu z naslovom Next igral človeka, ki vidi v prihodnost in lahko spreminja potek dogodkov, Moorova pa se bo znašla v vlogi agentke FBI, na katero pripravljajo atentat. Film bo po poročanju revije Variety na ogled leta 2007, režiral ga bo Lee Tamahori, ki je režiral film o agentu Jamesu Bondu Umri kdaj drugič in film XXX2: v pripravljenosti.

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
 Loke 22
 1412 KISOVEC
 tel.: 03 56 57 150
 fax: 03 56 71 488
 www.elektroprom.si

- ◆ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ◆ bar sedmica
- ◆ lokalna televizija ETV
- ◆ trgovina EVJ Center
- ◆ elektroinstalacije
- ◆ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ◆ kabelsko komunikacijski sistemi
- ◆ grafitne ščetke
- ◆ tiskana vezja
- ◆ delovni stroji in nizke gradnje

PETEK,

18.11.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	SREČA ZA SREČKA
KRATKI IGRANI FILM EBU	
9.20	ODDAJA ZA OTROKE
9.35	ENAJSTA ŠOLA
ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE	
10.10	PRISLUHNI MO TISI NI
10.40	Z VAMI
11.30	KRALJEVSKI KOALA,
AVSTRALSKA POLJUĐNOZNAVSTVENA ODDAJA	
12.15	OSMI DAN
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	ORZORJA DUHA
13.45	DUHOVNI UTRIP
14.00	IŠČEMO POVPREČNEGA SLOVENCA,
DOKUMENTAREK MESECA	
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	PALČEK DAVID, RISANA NANIZANKA, 7/25
(VPS 15.40)	
16.05	IZ POPOTNE TORBE: SLADKORČEK (VPS 16.05)
16.25	SLOVENSKI VODNI KROG: SAVA BOHINJKA
(VPS 16.25)	
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME
(VPS 17.00)	
17.35	HOROVO OKO, BRAZILSKA DOKUMENTARNA
SERIJA, 1/3, PONOVITEV (VPS 17.40)	
18.25	ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	CELESTIN, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ (VPS 20.00)
20.50	PRAKSA, AMERIŠKA NADALJEVANJA, 1/22
(VPS 20.55)	
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.05	TURISTIKA, PONOVITEV
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.20	ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, PON.
1.45	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.45)
2.10	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.30	TV PRODAJA
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.35	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.35)
13.05	TEDENSKI IZBOR
13.05	SKUPINSKA TERAPIJA, ITALIJAN. FILM
(VPS 13.05)	
14.30	ŠTAFETA MLADOSTI
15.15	ŠPORT SPAS,
ODDAJA O ŠPORTU, ZDRAVIJU IN OKOLJU	
15.50	NIKOLI OB DESETH: DOMEN KUMER,
PONOVITEV	
16.50	ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA
(VPS 17.50)	
18.55	V ŠTRIDESETH, ANGLEŠKA LITERARNA
NADALJEVANJA, 5/6, PONOVITEV (VPS 19.00)	
20.00	STOPNIŠČE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA
SERIJA, 5/8 (VPS 20.00)	
20.50	ALPE-DONAVA-JADRAN,
PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 20.55)	
21.20	CITY FOLK, LUDJE EVROPSKIH MEST:
STOCKHOLM (VPS 21.25)	
21.50	NORCI NA LINJI, AMERIŠKA RISANA HUMOR.
NANIZANKA, 3/20 (VPS 22.00)	
22.15	TRUPLO, POLJSKI FILM (VPS 22.25)
23.50	LABIRINT, SRBSKO-ČRNOGORSKI FILM,
PONOVITEV (VPS 00.00)	
1.50	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Midve z mamo, 3. sezona, pon. 15. dela am. naniz.

9.25	VIP, 3. sezona, pon. 10. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Midve z mamo, 3. sezona, 16. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemiri, 5. sezona, 19. del am. nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 174. del am. nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 3. sezona, 11. del ameriške nanizanke
16.30	Da, draga?, 3. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Dva moža in pol, 1. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ BAR
18.50	E+ Z Adijem po Sloveniji
19.10	E+ Prepovedan položaj
19.45	E+ Metalurgija
20.00	Komedija:
Brivnica, ameriški film	
21.50	Žene nogometsev, 4. sezona, 7. del angl. nad.
22.45	Moške zadeve, 5. sezona, 12. del am. nanizanke
23.40	Ženske zadeve, 4. del ameriške nanizanke
0.40	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Materina pot, ponovitev 67. dela mehiške nad.
8.45	Proti vetru, ponovitev 64. dela mehiške nad.
9.35	TV prodaja
10.05	Vila Marija, ponovitev 58. dela hrvatske nad.
11.00	Prerojena ljubezen, ponovitev 46. dela venezuelske nadaljevanke
11.55	Trenja, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerojena ljubezen, 47. del venezuelske nad.
15.00	Vila Marija, 59. del hrvatske nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 65. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 68. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Vzemi ali pusti
20.40	BAR
21.10	Akcija: Civilna zrtev, ameriški film
23.05	Teksaski mož postave, 7. sezona, 11. del am. naniz.
0.05	Živi, ameriški film
2.20	24UR, ponovitev
3.20	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala šola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/24. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Mala šola
12.55	TV prodaja
13.25	Alo, alo, 35. del angleške serije
13.55	Čmi gad, 24. del angleške serije
14.25	Vikarka iz Dibleya, 6. del angleške serije
14.55	Gospod Bean, 35. del angleške serije
15.25	Skozi ključavnico, ponovitev
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izloz, sto strasti, 562. del italijanske telenovele
17.55	Čarovnije, III/25. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ali G, 6. del angleške serije
20.30	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
21.00	Diagnoza: neznan
22.00	Okrožje Columbia, III/7. del ameriške nanizanke
23.00	Marlena, pogovorna oddaja
00.00	Ali G, 6. del angleške serije
00.30	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
01.00	Diagnoza: neznan
02.00	Okrožje Columbia, III/7. del ameriške nanizanke
03.00	Marlena, pogovorna oddaja

TevePika

08.00	TV prodaja
08.30	Nonina kuhinja za otroke in odrasle, pon.
9.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon.

09.30	V harmoniji z naravo, pon
10.00	ŠKL, pon
11.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 5 del., pon
11.30	Drom pot, pon
12.00	Avto šok, pon
12.30	Glasbeni mozaik
15.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
16.30	Živeti zdravo, kronična obstruktivna pljučna bolezen, pon
17.00	Sijaj, pon
17.30	Do zdravja tudi tako, gost: Studio Ank, pon
17.55	Dežela zakladov, kviz
18.00	Do zdravja malo drugače, Biosinchron, prvič
18.55	Dežela zakladov, kviz
19.00	Čincove ideje, pon
19.55	Dežela zakladov, kviz
20.00	Aktualno, prvič
20.55	Dežela zakladov, kviz
21.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, pon
23.00	Trenja
00.30	TV prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

SOBOTA,

19.11.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
7.40	IZ POPOTNE TORBE: SLADKORČEK
8.00	POD KLOBUKOM: NEKATERI SO ZA VROČE
8.35	KINO KEKEC: ALBERT, DANSKI FILM,
PONOVITEV (VPS 08.35)	
9.55	TEDENSKI IZBOR
9.55	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ
10.45	POLNOČNI KLUB
12.00	TEDENSKI IZBOR
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	SLOVENSKI VODNI KROG:
SAVA BOHINJKA	
13.45	TURISTIKA
14.05	POMAGAJMO SI,
ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 14.05)	
14.35	DOKTOR MARTIN, ANGLEŠKA NADALJEVANJA,
6. ZADNI DEL, PONOVITEV	
15.25	TOTALNA ZMEŠANJA, NIZOZEMSKI FILM
(VPS 15.30)	
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.25	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR
(VPS 17.25)	
18.40	PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	VEDRANA GRISOGONO NEMES: BLISK, TV NAD.
- 9. DEL: VZPON, 9/15 (VPS 20.00)	
20.30	HRI-BAR (VPS 20.35)
21.30	PRVI IN DRUGI (VPS 21.35)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.30	IZBRANEC, AM. NAD., 5/12 (VPS 22.30)
23.30	ANGEL MAŠČEVANJA, AMERIŠKI FILM
(VPS 23.25)	
0.50	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.30	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
1.55	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	TV PRODAJA
9.30	INFOKANAL
10.55	TV PRODAJA
11.30	SKOZI ČAS
11.40	TEDENSKI IZBOR
11.40	CITY FOLK,
LUDJE EVROPSKIH MEST: STOCKHOLM	
12.10	ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE
12.40	IGRE BREZ MEJA: ŽELEZNIKI, PON.(VPS 12.40)
14.15	PIHALNI ORKESTER GLASBENE ŠOLE GROSUPLJE
V SLOVENSKI FILHARMONIJI (VPS 14.15)	
15.25	JESJENICE: CELINSKI POKAL V HOKEJU NA LEDU,
POLFINANALNI TURNIR, PRENOS (VPS 15.25)	
17.45	SVETOVNO PRVENSTVO V RITMIČNI GIMNASTIKI
- REVJIA, POSNETEK IZ BAKUJA (VPS 17.45)	
18.45	MAGAZIN LIGE PRVAČEV V NOGOMETU
(VPS 18.45)	
19.15	GALAPAGOS - VRNITEV V PRETEKLOST, DOKU-
MENT. ODDAJA TV MARIBOR, PON. (VPS 19.15)	

20.00	KDOR LJUBI, IMA PRAV, NEM. FILM (VPS 20.00)
21.30	V ŠTRIDESETH, ANGLEŠKA LITERARNA
NADALJEVANJA, 6. ZADNI DEL	
(VPS 21.30)	
22.25	NIKOLI OB DESETH: HALO (VPS 22.25)
23.25	PLANET ROCK: MASSIVE ATTACK,
GLASBENI DOKUMENTAREK (VPS 23.25)	
23.50	PLANET ROCK: MICHELLE BRANCH,
GLASBENI DOKUMENTAREK (VPS 23.50)	
0.20	INFOKANAL

Kanal A

8.50	TV prodaja
9.20	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 170. dela ameriške nadaljevanke
10.05	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 171. dela ameriške nadaljevanke
10.55	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 172. dela ameriške nadaljevanke
11.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 173. dela ameriške nadaljevanke
12.35	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 174. dela ameriške nadaljevanke
13.25	Goodyear liga, oddaja
13.50	Dannyjeve zvezde
14.50	Sreča, 2. sezona, 7. del angleške humoristične nanizanke
15.30	Čarovnice, 4. sezona, 1. del ameriške nanizanke
16.25	Ti nemogoči policisti, 14. del ameriške humoristične nanizanke
16.55	Goodyear liga, Široki: Union Olimpija, prenos kosarke
18.50	E+ Podalska videolestvica
20.00	Družinski film: Kokoške na begu, animirani film
21.30	Las Vegas, 2. sezona, 8. del ameriške nanizanke
22.25	Šola življenja, ameriški film
0.05	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.10	Brata Koalček, sinhronizirana risana serija
8.40	Drobitki, sinhronizirana risana serija
8.30	Leptotica in zver, sinhronizirani risani film
9.30	Bucke, sinhronizirana risana serija
9.50	Harold in vijolična voščenska, sinhronizirana risana serija
10.20	Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija
10.50	Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
11.00	Slonček Benjamin, sinhronizirana risana serija
11.30	Šolska kotarska liga
12.30	Diagnoza: umor, 8. sezona, 10. del am. naniz.
13.25	Naša sodnica, 3. sezona, 18. del am. nanizanke
14.20	Finske razglednice, dokumentarna serija
14.50	Ta čudežni svet, dokumentarna oddaja
15.20	Animalia, dokumentarna serija
15.50	Pustolovščine v divjini, dokumentarna serija
16.50	Kaj se pounce naučijo, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Vzemi ali pusti
20.40	BAR, v živo
21.50	Sobotni filmski hit: Fenomen, ameriški film
0.00	Alias, 3. sezona, 9. del ameriške nanizanke
0.55	Naš sin, ameriški film
2.30	24UR, ponovitev
3.30	Nočna panorama

Prva TV

07.30	Mali mečevalci, risana serija
08.20	TV prodaja
09.00	Digimoni, risana serija
09.25	TV prodaja
09.55	Digimoni, risana serija
10.20	TV prodaja
10.50	Sto izloz, sto strasti, 559. del italijan. telenovele
11.15	Sto izloz, sto strasti, 560. del italijan. telenovele
11.40	Sto izloz, sto strasti, 561. del italijan. telenovele
12.05	Sto izloz, sto strasti, 562. del italijan. telenovele
12.30	Sto izloz, sto strasti, 563. del italijan. telenovele
12.55	TV prodaja
13.15	Ena na ena, ponovitev
13.55	Prestizno, ekskluzivno, ponovitev
14.40	Prvaki med siliki, reportaža
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.10	Lisice, 14. del srbske serije
17.05	Kraljevska družina, dokumentarna oddaja
17.50	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
18.35	Dobre je biti ..., razvedrilna oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Ivana Blazna, španska drama (2001)
22.00	Wendigo, ameriška grozljivka (2001)
23.40	Reporter X
00.10	Ivana Blazna, španska drama (2001)
02.10	Wendigo, ameriška grozljivka (2001)
03.50	Reporter X

TevePika

- 07.55 Glasbena tehnika
- 08.00 Spoznajte jo rastlino, pon
- 08.15 Vodič po podjetništvu, pon
- 08.30 Vidis kar hočeš, pon
- 09.00 Glasbena tehnika
- 09.10 Tv Prodaja
- 09.25 Četrtnove zgodbe, 1. nadstropje, prvič
- 09.30 Do zdravja malo drugače, Biosinchron, pon
- 10.15 Glasbena tehnika
- 10.30 Drom pot, pon
- 11.00 Ljudje odprtih rok, podelitev letnih priznanj - Naša žena, pon
- 12.00 Tv Prodaja
- 12.15 Glasbeni mozaik
- 13.30 Avto sok, pon
- 14.00 Do zdravja tudi tako, gost: dr. Drago Smiljančič, pon
- 14.30 ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
- 15.00 V harmoniji z naravo, pon
- 15.30 Prava stvar, kuharska oddaja RTS, prvič
- 16.00 Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva, pon
- 16.30 Do zdravja tudi tako, do boljšega vida, pon
- 17.00 Kulturne drobtinice, primorski jubilej, pon
- 17.25 Dežela zakladov, kviz
- 17.30 Zdravje malo drugače, prvič
- 18.30 Aruna, dr. alternativne medicine, 3 del.
- 18.55 Dežela zakladov, kviz
- 19.00 To morate vedeti, temelji - oddaja o nepremičninah, pon
- 19.30 Jana, diabetes in koronarna bolezen, pon
- 19.55 Dežela zakladov, kviz
- 20.00 A to je to, poučno - zabavna oddaja z Rezo, prvič
- 20.30 Jana, Algea, vpliv na našo prebavo in dobro počutje, prvič
- 20.55 Dežela zakladov, kviz
- 21.00 Nonina kuhinja za otroke in odrasle, prvič
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Sprehod po Ljubljani, 3 del, prvič
- 23.00 Živeti zdravo, kronična obstruktivna pljučna bolezen, pon
- 23.30 Ekstra Magazin
- 00.30 Sijaj, pon
- 01.00 Tv Prodaja
- 01.15 Glasbeni mozaik

NEDELJA,

20.11.2005

Slovenija 1

- 7.30 ŽIV ŽAV: PALČEK DAVID, RISANA NANIZANKA, 7/25; ŽAMETEK, RISANA NANIZANKA, 7/13; PIKA NOGAVIČKA, RISANA NANIZANKA, 7/16 (VPS 07.30)
- 9.55 ŠPORT ŠPAS, ODDAJA O ŠPORTU, ZDRAVJU IN OKOLJU (VPS 09.55)
- 10.25 SLEDI, ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI TV MARIBOR (VPS 10.25)
- 10.55 PRVAKI DIVJINE, FRANCOŠKA POLJUDNOZNANST. SERIJA, 3/13 (VPS 10.55)
- 11.20 OZARE, PONOVITEV
- 11.25 OBZORJA DUHA (VPS 11.25)
- 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.10 PRI JOŽOVCI Z NATALIJO (VPS 13.10)
- 14.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 14.15)
- 14.20 POLDNEVNIK
- 14.25 ČLOVEŠKI FAKTOR
- 14.30 NEDELJSKO OKO
- 14.40 PET MINUT SLAVE
- 14.45 TRIKI DERRENA BROWNA
- 15.15 PREDMET POŽELENA
- 15.35 ODPRTO
- 15.40 ŽIVE LEGENDE
- 15.50 ŠPORT & ANGLEŠKA NOGOMETNA LIGA
- 16.00 ŠPORT NA DANASNIJ DAN
- 16.10 OSMI POTNIK
- 16.20 LORELLA
- 16.40 COOLINARIKA
- 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 17.20)
- 17.20 GLASBENI DVOBOJ
- 17.35 PANIKA
- 17.45 VABILO ZA DVA
- 18.05 VROČE
- 18.10 DRUŽABNA KRONIKA
- 18.30 ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
- 18.40 HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.45 ČARLI IN MIMO, RISANKA
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.25 ZRCALO TEDNA
- 19.40 VREME
- 19.45 ŠPORT

- 20.00 SPET DOMA (VPS 20.00)
- 21.35 Š - ŠPORTNA ODDAJA (VPS 21.35)
- 22.00 DRUŽINSKE ZGODBE (VPS 22.00)
- 22.55 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.55)
- 23.15 ZADNIJ VAL, AVSTRALSKI FILM (VPS 23.15)
- 0.55 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
- 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.35)
- 2.05 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 8.00 TV PRODAJA
- 8.30 INFOKANAL
- 10.00 TV PRODAJA
- 10.35 SKOZI ČAS
- 10.45 MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 10.45)
- 11.15 TEDENSKI IZBOR
- 11.15 HRI-BAR
- 12.15 MLADI VIRTUOZI: ORGLAVKA VERONIKA ROŠER IN GOTALNI ORKESTER GŠ FRAN KORUN KOŽELJSKI VELENJE
- 12.40 MLADI VIRTUOZI: TOLKALEC GREGA GORENŠEK
- 12.40 PO SLEDEH INKOV, DOKUMENTARNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 13.00)
- 13.30 BUGSY MALONE, ANGLEŠKI FILM (VPS 13.30)
- 15.00 JUBILEJNI KONCERT ŠTAJERSKIH 7 (VPS 15.00)
- 17.00 LJUBLJANA: FINALE SVETOVNEGA POKALA V BOWLINGU, PRENOS (VPS 17.00)
- 18.30 NOGOMET - MAGAZIN LIGE SIMOBIL VODAFONE (VPS 18.30)
- 18.55 JESENICE: CELINSKI POKAL V HOKEJU NA LEDU, POLIFINALNI TURNIR, PRENOS (VPS 18.55)
- 21.20 DEŽELE SVETA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/13 (VPS 21.20)
- 22.15 POKVARJENA DEKLETA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 5/16 (VPS 22.15)
- 23.10 IMPROMPTU, ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA M. ŠPAREMBLEK: ENIGMA GALLUS (VPS 23.10)
- 0.10 J. HAYDN: SIMFONIJA ŠT. 49 "LA PASSIONE", UROŠ LAJOVIC IN KOMORNI ANSAMBEL SLOVENICUM (VPS 00.10)
- 0.35 INFOKANAL

Kanal A

- 9.15 TV prodaja
- 9.45 Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 15. dela ameriške nadaljevanke
- 10.35 Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 16. dela ameriške nadaljevanke
- 11.25 Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 17. dela ameriške nadaljevanke
- 12.15 Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 18. dela ameriške nadaljevanke
- 13.05 Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 19. dela ameriške nadaljevanke
- 13.55 Danyjeve zvezde
- 14.55 Čarovnice, 4. sezona, 2. del ameriške nizanke Johnny Cunamij, ameriški film
- 15.50 Ti nemogoči policisti, 15. del ameriške humoristične nizanke
- 18.00 E+
- 20.00 TV kriminalka: Napad morskih psov, ameriški film
- 21.35 Tih ti zločin, 3. sezona, 8. del ameriške nizanke Navigator
- 22.30 Murphyjev zakon, angleška nadaljevanka, 3/5
- 0.40 Danyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

- 7.30 TV prodaja
- 8.00 Ringa-Raja:
- 8.00 Ogjjeva družina, sinhronizirana risana serija
- 8.10 Ameriška pravljica, sinhronizirani risani film
- 9.30 Vodovnikova vesina, risana serija
- 9.55 Pet junakinj, risana serija
- 10.20 Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija
- 10.50 Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
- 11.00 Dogodivščine Jackiea Chana, risana serija
- 11.25 Power Rangers, mladinska nizananka
- 11.50 Šolska košarkarska liga
- 12.50 Diagnoza: umor, 8. sezona, 11. del am. naniz.
- 13.45 Naša sodnica, 3. sezona, 19. del am. nizanke
- 14.40 Pogumna nova punca, ameriški film
- 16.25 Mary Higgins Clark: Razdrta zibelka, am. film
- 18.15 24UR - vreme
- 18.20 Italijanske dobrote, kuharska serija
- 19.00 24UR
- 20.00 Nedeljski filmski hit: Ljubezen je slepa, ameriški film
- 22.00 Športna scena
- 22.45 Boter 3, ameriški film
- 1.35 24UR, ponovitev
- 2.35 Nočna panorama

Prva TV

- 07.15 Mali mečevalci, risana serija
- 08.30 TV prodaja
- 09.30 Otroško nedeljsko dopoldne, kontaktna oddaja
- 11.05 TV prodaja
- 11.20 Skozi ključavnico, ponovitev
- 12.15 Alo, alo, 35. del angleške serije
- 12.45 Črni gad, 24. del angleške serije
- 13.15 Vikarka iz Dibleya, 6. del angleške serije
- 13.45 Gospod Bean, 35. del angleške serije
- 14.10 Zakon ljubezni, 2. del italijanske serije
- 14.55 Italijanska nogometna liga - Treviso : Palermo, prenos
- 17.00 Ivana Blazna, španska drama (2001)
- 19.00 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 20.00 Za polno pest dolarjev, italijanski vesteren (1964)
- 21.40 Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
- 22.30 Dobro je biti, razvedrilna oddaja
- 23.00 Marienna, ponovitev
- 00.00 Kraljevske družine, dokumentarna oddaja
- 00.50 Italijanska nogometna liga - Treviso : Palermo, ponovitev
- 02.40 Za polno pest dolarjev, italijanski vesteren (1964)
- 04.20 Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
- 05.10 Dobro je biti, razvedrilna oddaja
- 05.40 Marienna, ponovitev

TevePika

- 8.00 Zdravje malo drugače, pon
- 8.55 Četrtnove zgodbe, 1. nadstropje, pon
- 9.00 Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
- 10.00 Prava stvar, kuharska oddaja RTS, pon
- 10.30 Jana, diabetes in koronarna bolezen, pon
- 11.00 Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
- 12.00 Sprehod po Ljubljani, 3 del, pon
- 12.30 Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
- 13.00 V harmoniji z naravo, pon
- 13.30 A to je to, poučno - zabavna oddaja z Rezo, pon
- 14.00 Vita fit, prvič
- 14.30 Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva, pon
- 15.00 Ljudje odprtih rok, podelitev letnih priznanj - Naša žena, pon
- 16.00 Ko gre za zdravje, prvič
- 17.00 Jana, Algea, vpliv na našo prebavo in dobro počutje, pon
- 17.30 Nonina kuhinja za otroke in odrasle, pon
- 17.55 Dežela zakladov, kviz
- 18.00 Z glavo na zabavo, 2 del, prvič
- 18.30 Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
- 18.55 Dežela zakladov, kviz
- 19.00 Rokomet Slovan, pon
- 19.30 Vodič po podjetništvu, pon
- 19.45 Glasbena tehnika
- 19.55 Dežela zakladov, kviz
- 20.55 Slovenska glasbena lestvica
- 20.55 Dežela zakladov, kviz
- 21.00 ABCD, oddaja o avtomobilizmu, prvič
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Čincove ideje, pon
- 23.30 Aruna, dr. alternativne medicine, 5 del., pon
- 0.00 Do zdravja malo drugače, Biosinchron, pon
- 0.45 Tv Prodaja
- 01.00 Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

21.11.2005

Slovenija 1

- 6.25 TEDENSKI IZBOR
- 6.25 UTRIP
- 6.40 ZRCALO TEDNA
- 7.00 DOBRO JUTRO
- 8.00 POROČILA
- 8.05 DOBRO JUTRO
- 9.00 POROČILA (VPS 09.00)
- 9.05 TEDENSKI IZBOR
- 9.05 IZ POPOTNE TORBE: SLADKORČEK
- 9.25 RISANKA
- 9.35 SLOVENSKI VODNI KROG: SAVA BOHINJKA
- 10.05 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVITEV
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.15 TEDENSKI IZBOR
- 13.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA
- 14.30 PRVI IN DRUGI
- 15.00 POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
- 15.05 DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.05)
- 15.40 TRNOVO ROBOIDOVJE: ZIMSKA ZGODBA, LUTKOVA NANIZANKA, 4/8 (VPS 15.40)
- 16.05 RADOVEDNI TAČEK: ZAVESA (VPS 16.05)

- 16.20 RISANKA
- 16.25 AFNA FRIKI, OTROŠKA SERIJA, 1/10 (VPS 16.25)
- 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.35 JAVANSKI MAKAKI, FRANCOŠKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA (VPS 17.40)
- 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.30)
- 18.35 LOKOMOTIVČEK TOMAŽ IN PRIJATELJI, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.40 PINGU, RISANKA
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 HUŠAJMO, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 1/6 (VPS 20.00)
- 21.15 IZZIVI (VPS 21.15)
- 21.35 PISAVE (VPS 21.35)
- 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
- 22.55 DEDIŠČINA EVROPE: ARTHUR RIMBAUD, FRANCOŠKA BIOGRAFSKA NADALJEVANKA, 2., ZADNIJ DEL (VPS 22.55)
- 0.20 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
- 1.15 PISAVE, PONOVITEV
- 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.35)
- 2.05 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 9.00 ZABAVNI INFOKANAL
- 11.00 TV PRODAJA
- 11.30 OTROŠKI INFOKANAL
- 12.00 TV PRODAJA
- 12.35 TEDENSKI IZBOR
- 12.35 Š - ŠPORTNA ODDAJA
- 12.55 ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
- 13.25 IMPROMPTU, ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA, PONOVITEV
- 13.25 M. ŠPAREMBLEK: ENIGMA GALLUS
- 14.25 J. HAYDN: SIMFONIJA ŠT. 49 "LA PASSIONE", UROŠ LAJOVIC IN KOMORNI ANSAMBEL SLOVENICUM
- 14.50 TEDENSKI IZBOR
- 14.50 DEŽELE SVETA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/13
- 15.45 TURISTIKA
- 16.10 DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 16.15)
- 17.15 DEDIŠČINA EVROPE: PERLASCA, ITALIJANSKA NAD., 2., ZADNIJ DEL, PON. (VPS 17.20)
- 18.55 NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 6/22, PONOVITEV (VPS 19.05)
- 20.00 OSEBNO (VPS 20.00)
- 20.30 ZENIT: MEJE ČLOVEŠKEGA TELESA (VPS 20.30)
- 21.00 STUDIO CITY (VPS 21.00)
- 22.00 ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA (VPS 22.00)
- 22.30 ŠTUDENTSKA (VPS 22.30)
- 23.00 BRANE RONCEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
- 0.30 INFOKANAL

Kanal A

- 8.30 TV prodaja
- 8.35 Midve z mamo, 3. sezona, pon. 16. dela am. naniz.
- 9.25 VIP, 3. sezona, ponovitev 11. dela am. naniz.
- 10.15 E+, ponovitev
- 12.05 TV prodaja
- 12.35 Midve z mamo, 3. sezona, 17. del am. nizanke
- 13.25 Mladi in nemirni, 5. sezona, 20. del am. nad.
- 14.15 Vsi moji otroci, 2. sezona, 175. del am. nad.
- 15.05 TV prodaja
- 15.35 VIP, 3. sezona, 12. del ameriške nizanke
- 16.30 Da, draga?, 3. sezona, 6. del ameriške humoristične nizanke
- 17.00 Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 9. del ameriške humoristične nizanke
- 17.30 Dva moža in pol, 1. sezona, 18. del ameriške humoristične nizanke
- 18.00 E+
- 18.10 E+ BAR
- 19.10 E+ (St)resno
- 19.45 E+ Manipulacija
- 20.00 Filmski ciklus - Morgan Freeman: V pajkovi mreži, ameriški film
- 21.50 Zvezdna vrata, 6. sezona, 12. del am. nizanke
- 22.45 Mladi zdravnik, 4. sezona, 15. del ameriške humoristične nizanke
- 23.15 Seinfeld, 7. sezona, 24. del am. humor. naniz.
- 23.45 Samo bedaki in konji, 7. sezona, 5. del angleške humoristične nizanke
- 0.45 E+, ponovitev

Pop TV

- 6.50 24UR, ponovitev
- 7.50 Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
- 8.40 Materina pot, pon. 68. dela mehiške nad.
- 9.35 Protivetru, ponovitev 65. dela mehiške nad.
- 10.25 TV prodaja

10.55	Vila Marija, ponovitev 59. dela hrvaske nad.
11.50	Prerrojena ljubezen, pon. 47. dela venez. nad.
12.45	Športna scena, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerrojena ljubezen, 48. del venezuelske nad.
16.00	Vila Marija, 60. del hrvaske nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 66. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme, 69. del mehiške nadaljevanke
18.00	Materina pot, 67. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Naša mala klinika, 3. sezona, 11. del sloven. naniz.
20.55	Razozarane gospodinjce, 1. sezona, 11. del am. naniz.
21.45	BAR
22.15	Skrivnostni otok, 1. sezona, 11. del am. naniz.
23.10	Na kraju zločina, 3. sezona, 10. del am. naniz.
0.05	Peklenska misija, ameriški film
2.00	24UR, ponovitev
3.00	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/25. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Tri v vrsto
12.45	Mala sola
13.20	TV prodaja
13.30	Za polno pest dolarjev, italijan. vesteren (1964)
15.30	Okrožje Columbia, III/7. del ameriške nizananke
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 563. del italijan. telenovele
17.55	Čarovnije, III/26. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ring, pogovorna oddaja
21.00	Zakon ljubezni, 3. del italijanske serije
22.00	Varne stvari, ameriška drama(2001)
22.15	Ring, pogovorna oddaja
23.15	Zakon ljubezni, 3. del italijanske serije
00.15	Varne stvari, ameriška drama(2001)

TevePika

08.30	Vita fit, pon
09.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
09.30	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
10.00	Zdravje malo drugače, pon
11.00	Jana, Algea, vpliv na našo prebavo in dobro počutje, pon
11.30	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva, pon
12.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
13.00	Trenja, POP TV
14.30	Do zdravja malo drugače, Biosinchron, pon
15.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
16.30	Klepet z jasnovidko Maručo, živo
17.30	Vodilc po podjetništvu
17.45	Četrtrkovne zgodbe, 1. nadstropje, pon
17.55	Dežela zakladov, kviz
18.00	Hiron, svetovanje dr. Emila Kušca, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, živo
18.55	Dežela zakladov, kviz
19.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Drago Smiljančič, pon
19.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
19.55	Dežela zakladov, kviz
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva
20.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, prvič
21.27	Dežela zakladov, kviz
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.00	TV dražba, dražba umetnin, živo
00.00	E+
01.30	TV Prodaja
02.00	Glasbeni mozaik

TOREK,

22.11.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA

6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	AFNA FRIKI, OTROŠKA SERIJA, 1/10
9.30	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 43/52
9.40	ŠPORT SPAS, ODDAJA O ŠPORTU, ZDRAVIJU IN OKOLJU
10.10	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.50	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR
12.00	PRI JOŽOVČU Z NATALILJO
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	HRI-BAR, PON.
14.25	VEDRANA GRISOGONO NEMÉŠ: BLISK, TV NADALJEVANJA - 9. DEL: VZPON, 9/15
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.05)
15.40	ZOBNA VILA, KJE SI?, RISANKA (VPS 15.40)
16.05	ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM JABLANA SPOMLADI (VPS 16.05)
16.10	ZLATKO ZAKLADKO (VPS 16.15)
16.30	KNJIGA MENE BRIGA - ZMAGO ŠMITEK: MITOLOŠKO IZROČILO SLOVENCEV, PONOVITEV (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	UTRINKI IZ TEKSTILNE DEDIŠČINE, DOKUMENTARNA ODDAJA, PON. (VPS 17.40)
18.05	MODRO (VPS 18.05)
18.40	SIMON V DEŽELI RISB S KREDO, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	VIDA IN LUKA, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
21.00	BEBA, JANKICA, ANGELCA, SPOMINSKA SKICA IGRALKE ANGELCE JANKO JENIČEVE, DOKUMENTARNI PORTRET (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	LETEČI VOHUNI, AMERIŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 22.50)
23.40	UTRINKI IZ TEKSTILNE DEDIŠČINE, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
0.15	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.10	POD ŽAROMETOM, PONOVITEV
2.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.00)
2.25	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.35	TV PRODAJA
13.10	TEDENSKI IZBOR
13.10	OSEBNO
13.40	POMAGAJMO SI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
14.10	SLOVENC V ITALIJI (VPS 14.10)
14.40	TEDENSKI IZBOR
14.40	ZENIT: MEJE ČLOVEŠKEGA TELESA
15.10	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA
15.50	ŠTUDENTSKA
16.20	STUDIO CITY
17.20	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
18.45	BOŽO ŠPRAJC: PRIPOVEDKE IZ MEDENEGA CVETLIČNJAKA, IZVIRNA TV NADALJEVANJA, 4/5, PONOVITEV (VPS 18.45)
20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 12/24 (VPS 20.00)
20.35	BARCELONA: LIGA PRVAKO V NOGOMETU, BARCELONA - WERDER, PRENOS (VPS 20.35)
22.35	BOMO VIDELI, FRANCOŠKI FILM (VPS 22.40)
1.10	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Midve z mamo, 3. sezona, ponovitev 17. dela ameriške nizananke
9.25	VIP, 3. sezona, ponovitev 12. dela am. nizananke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Midve z mamo, 3. sezona, 18. del am. nizananke
13.25	Mladi in nemiri, 5. sezona, 21. del am. nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 176. del am. nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 3. sezona, 13. del ameriške nizananke
16.30	Da, draga?, 3. sezona, 7. del ameriške humoristične nizananke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 10. del ameriške humoristične nizananke

17.30	Dva moža in pol, 1. sezona, 19. del ameriške humoristične nizananke
18.00	E+
18.10	E+ BAR
18.50	E+ Prepevedan položaj
19.45	E+ Nekoč in danes
20.00	Akcija: Za sovražnikovo črto, ameriški film
21.35	Zvezdna vrata, 6. sezona, 13. del ameriške nizananke
22.30	Mladi zdravilniki, 4. sezona, 16. del ameriške humoristične nizananke
23.00	Seinfeld, 8. sezona, 1. del ameriške humoristične nizananke
23.30	Samo bedaki in konji, 7. sezona, zadnji del angleške humoristične nizananke
0.30	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 69. dela mehiške nadaljevanke
9.35	Proti vetru, ponovitev 66. dela mehiške nadaljevanke
10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 60. dela hrvaske nadaljevanke
11.50	Prerrojena ljubezen, ponovitev 48. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Naša sodnica, 3. sezona, ponovitev 19. dela ameriške nizananke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerrojena ljubezen, 49. del venezuelske nadaljevanke
16.00	Vila Marija, 61. del hrvaske nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 67. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 70. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.55	Kevin Hill, 9. del ameriške nizananke
21.45	BAR
22.15	Newyorška policija, 10. sezona, 9. del ameriške nizananke
23.10	Na kraju zločina, 3. sezona, 11. del ameriške nizananke
0.05	Duh se mašuje, ameriški film
1.50	24UR, ponovitev
2.50	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/26. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Mala sola
12.45	TV prodaja
13.15	Varne stvari, ameriška drama(2001)
15.25	Ring, ponovitev
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 564. del italijanske telenovele
17.55	Čarovnije, III/27. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Sanje sveta, 3. del italijanske nizananke
21.00	Lisice, 15. del srbske serije
22.00	Simpatico, ameriška kriminalna drama (1999)
23.45	Sanje sveta, 3. del italijanske nizananke
00.45	Lisice, 15. del srbske serije
01.45	Simpatico, ameriška kriminalna drama (1999)

TevePika

8.00	Ko gre za zdravje, pon
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, prvič
10.30	Rokomet Slovan, pon
11.00	Sprehod po Ljubljani, 3 del, pon
11.30	ŠKL, prvič

12.30	Z glavo na zabavo, 2 del, pon
13.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Drago Smiljančič, pon
13.30	Glasbeni mozaik
14.30	Do zdravja malo drugače, Biosinchron, pon
15.30	Nonina kuhinja za otroke in odrasle, pon
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Jana, Algea, vpliv na našo prebavo in dobro počutje, pon
17.30	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljenčih, pon
17.55	Dežela zakladov, kviz
18.00	Do zdravja tudi tako, Pavlin Cita, kang-da-ja, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, živo
18.55	Dežela zakladov, kviz
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
19.55	Dežela zakladov, kviz
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva
20.30	5. podelitev Mojstrjskih diplom OZS, prvič
20.55	Dežela zakladov, kviz
21.00	Jana, perferna glasbena lestvica, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.00	Naša mala klinika
00.00	TV Prodaja
00.15	Glasbeni mozaik

SREDA,

23.11.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	ODDAJA ZA OTROKE
9.40	ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM JABLANA SPOMLADI
9.45	ZLATKO ZAKLADKO
10.00	KNJIGA MENE BRIGA - ZMAGO ŠMITEK: MITOLOŠKO IZROČILO SLOVENCEV
10.25	ONKRAJ NOVE DOBE, BRAZILSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/3
11.15	SPET DOMA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
13.35	TEDENSKI IZBOR
13.35	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
14.25	PRAVKA DIVIJNE, FRANCOŠKA POLJUDNOZNAKOVNA SERIJA, 3/13
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	FRAČJI DOL, LUTKOVNA NANIZANKA, 8/23 (VPS 15.40)
16.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ (VPS 16.05)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	Z VAMI (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	BINKO, RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	KLIC DOBROTE, PRENOS IZ DVORANE GOLOVEC V CELJU (VPS 20.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	OMIZJE (VPS 22.55)
0.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.05	Z VAMI, PONOVITEV
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	ZABAVNI INFOKANAL
14.05	TV PRODAJA
14.40	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 14.35)
15.20	TEDENSKI IZBOR
15.20	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 12/24
15.45	NIKOLI OB DESETH: HALO
16.45	DOBER DAN, KOROŠKA
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)

19.00	24. AMERIŠKA NADALJEVANKA, LIGA PRVAČEV (VPS 19.00)
20.00	FENERBAHČE - MILAN, PRENOS (VPS 20.00)
0.00	SLOVENSKA JAZZ SCENA: ELVIS STANIC GROUP, 2/2 (VPS 00.00)
0.40	TLEČA CIGARETA, MADŽARSKI FILM, PONOVIŠTEV (VPS 00.40)
2.40	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Midve z mamo, 3. sezona, ponovitev 18. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP VIP, 3. sezona, ponovitev 13. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Midve z mamo, 3. sezona, 19. del am. nanizanke
13.25	Mladi in nemirni, 5. sezona, 22. del am. nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 177. del am. nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 3. sezona, 14. del ameriške nanizanke
16.30	Da, draga?, 3. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Dva moža in pol, 1. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ BAR
18.45	E+ Najemi me
19.10	E+ Grafo robot
19.45	E+ Na fronti
20.00	Ekstra magazin
20.50	Pod nožem lepote, 2. sezona, 1. del ameriške nanizanke
21.40	Zvezdna vrata, 6. sezona, 14. del ameriške nanizanke
22.35	Mladi zdravniki, 4. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Seinfeld, 8. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
23.35	Naravnost fantastično, 1. sezona, 1. del angleške humoristične nanizanke
0.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 70. dela mehiške nadaljevanke
9.35	Proti vetru, ponovitev 67. dela mehiške nadaljevanke
10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 61. dela hrvaske nadaljevanke
11.50	Prerajena ljubezen, ponovitev 49. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 50. del venezuelske nadaljevanke
16.00	Vila Marija, 62. del hrvaske nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 68. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 71. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Nadarjena vohunka, ameriški film
21.45	BAR
22.15	Monk, 2. sezona, 13. del ameriške nanizanke
23.10	Na kraju zločina, 3. sezona, 12. del ameriške nanizanke
0.05	Brez opozorila, ameriški film
1.45	24UR, ponovitev
2.45	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/27. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Tri v vrsto
12.50	Mala sola
13.10	TV prodaja

13.40	Simpatico, ameriška kriminalna drama (1999)
15.25	Sanje sveta, 3. del italijanske nanizanke
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozbo, sto strasti, 565. del italijanske telenovele
17.55	Čarovnije, III/28. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
21.00	Kako preživeti, 12. del ameriške serije
22.00	Prikrita Groznja, ameriška drama, 2002
23.40	Ena na ena, pogovorna oddaja
00.40	Kako preživeti, 12. del ameriške serije
01.40	Prikrita Groznja, ameriška drama, 2002

TevePika

08.00	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
9.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
9.30	Zdravje malo drugače, pon
10.30	Do zdravja tudi tako, Pavlin Čita, kang-da-ja, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
12.00	Jana, periferna žilna bolezen, pon
12.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
13.30	Naša mala klinika
14.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
15.00	Ljudje odprti rok, podelitev letnih priznanj - Naša žena, pon
16.00	Nonina kuhinja za otroke in odrasle, pon
16.30	V družbi z Ó in Pavle Gregorc, prvič
17.00	Aruna, dr. alternativne medicine, pon
17.30	Kulturne drobtinice, arhitekturni bianale v Tobacni, prvič
17.55	Dežela zakladov, kviz
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: Josip Pernar, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, živo
18.55	Dežela zakladov, kviz
19.00	5. podelitev Mojstrskih diplom OZS, pon
19.30	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
19.55	Dežela zakladov, kviz
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva
20.30	Sijaj
20.55	Dežela zakladov, kviz
21.00	Živeti zdravo, kašelj in nadloge prehlada, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.00	Preverjeno POP TV
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

ČETRTEK,

24.11.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ
9.50	ODDAJA ZA OTROKE
10.15	POD ŽAROMETOM
11.10	IZZIVI
11.35	OMIZJE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	DRUŽINSKE ZGODBE
14.15	PISAVE
14.35	ODPETI PESNIKI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA ... - VEND...GEM ... (VPS 15.10)
15.40	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 46/52 (VPS 15.45)
15.55	PIANO PIANISSIMO, KRATKI IGRANI FILM EBU, PONOVIŠTEV (VPS 16.00)
16.10	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE (VPS 16.10)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	JASNO IN GLASNO, KONTAKTNA ODDAJA (VPS 17.30)
18.20	DUHOVNI UTRIP (VPS 18.20)
18.40	BINE, ČUVAJ PARKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - HENNING MANKEL: UMREM, TODA SPOMIN ŽIVI NAPREJ (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)

22.50	GLASBENI VEČER
22.50	G. MAHLER: PESMI IZ DEČKOVEGA ČUDEŽNEGA ROGA - BERNARDA FINK, MARKO FINK, ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE IN LEOPOLD HAGER (VPS 22.50)
23.50	SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN LIOR SHAMBADAL - ALOIS BR+DER: SREDI NOČI (VPS 23.50)
0.20	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.15	TEDNIK, PONOVIŠTEV
2.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.05)
2.35	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.25	TV PRODAJA
14.00	TEDENSKI IZBOR
14.00	POMAGAJMO SI.
14.30	ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
15.00	SLEDI, ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI TV MARIBOR
15.00	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
15.30	NORCI NA LINIJI, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 3/20
15.50	CIRCUM REGIONAL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.50)
16.25	STOPNIŠČE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/8, PONOVIŠTEV
17.20	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA ... - VEND...GEM ... , PONOVIŠTEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 1/12, PONOVIŠTEV (VPS 19.00)
20.00	SMUČARSKI MAGAZIN (VPS 20.00)
20.25	STRASBOURG: EVROLIKA V KOŠARKI, STRASBOURG - UNION OLIMPIJA, PRENOS (VPS 20.25)
22.15	PRIMER DOMINICI, FRANCOŠKA DRAMA, 2., ZADNJI DEL (VPS 22.20)
23.50	JASNO IN GLASNO, KONTAKTNA ODDAJA, PONOVIŠTEV
0.40	EPIDEMIJA, DANSKI ČB FILM, PONOVIŠTEV (VPS 00.45)
2.30	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Midve z mamo, 3. sezona, ponovitev 19. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 2. sezona, ponovitev 14. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Midve z mamo, 3. sezona, 20. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemirni, 5. sezona, 23. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 178. del ameriške nadaljevanke
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 3. sezona, 15. del ameriške nanizanke
16.30	Da, draga?, 3. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Dva moža in pol, 1. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ BAR
19.00	E+ Parada plesa
19.45	E+ Na ranču
20.00	Britanski trojček: Frost: Vdove in sirote, angleški film
22.05	Zvijazce, 1. sezona, 1. del angleške nanizanke
23.05	Zdravniki in sestre, 3. del angleške humoristične nanizanke
23.45	Navigator, ponovitev
0.15	Ženske zadeve, 5. del ameriške nanizanke
1.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 71. dela mehiške nadaljevanke
9.35	Proti vetru, ponovitev 68. dela mehiške nad.

10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 62. dela hrvaske nad.
11.50	Prerajena ljubezen, ponovitev 50. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Monk, 2. sezona, ponovitev 13. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 51. del venezuelske nadaljevanke
16.00	Vila Marija, 63. del hrvaske nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 69. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 72. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.45	BAR
22.15	Na kraju zločina: New York, 1. sezona, 13. del ameriške nanizanke
23.10	Zahodno krilo, 6. sezona, 10. del am. nanizanke
0.05	Smrt v družini, ameriški film
1.45	24UR, ponovitev
2.45	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
07.50	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/28. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Tri v vrsto
12.50	Mala sola
13.15	TV prodaja
13.45	Prikrita Groznja, ameriška drama, 2002
15.25	Ena na ena, ponovitev
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozbo, sto strasti, 566. del italijanske telenovele
17.55	Čarovnije, III/29. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
21.00	Alo, alo, 36. del angleške serije
21.30	Črni gad, 1. del angleške serije
22.00	Vikarka iz Dibleya, 7. del angleške serije
22.30	Gospod Bean, 36. del angleške serije
23.00	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
00.00	Alo, alo, 36. del angleške serije
00.30	Črni gad, 1. del angleške serije
01.00	Vikarka iz Dibleya, 7. del angleške serije
01.30	Gospod Bean, 36. del angleške serije

TevePika

8.45	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
9.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
10.00	Kulturne drobtinice, arhitekturni bianale v Tobacni, pon
10.30	Sijaj
11.00	Proti soncu
11.30	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
12.00	Do zdravja tudi tako, gost: Josip Pernar, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, pon
13.00	Preverjeno POP TV
14.00	Glasbeni mozaik
15.00	V družbi z Ó in Pavle Gregorc, pon
15.25	Četrtnove zgodbe, 2. nadstropje, prvič
15.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
16.30	Navigator, prvič
17.00	Jana, periferna žilna bolezen, pon
17.30	V harmoniji z naravo, prvič
17.55	Dežela zakladov, kviz
18.00	Zrela leta z Melanijo Šter, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, živo
18.55	Dežela zakladov, kviz
19.00	Do zdravja tudi tako, Pavlin Čita, kang-da-ja, pon
19.30	Živeti zdravo, kašelj in nadloge prehlada, pon
19.55	Dežela zakladov, kviz
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva
20.30	Čincove ideje, prvič
21.27	Dežela zakladov, kviz
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.25	Dežela zakladov, kviz
22.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 3. del., pon
23.30	Ekstra Magazin
00.30	TV prodaja
00.45	Glasbeni Mozaik

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsedek manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitve:
23.00	Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
00.45	Spoznanje več - predsedek manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna Iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Žoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - skof Vovk
	Ponovitve:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitve:
22.00	Naš gost
23.00	Graditelji
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
	Ponovitve:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Sončna pesem
	Ponovitve:
23.00	Ponedeljekova 17.
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

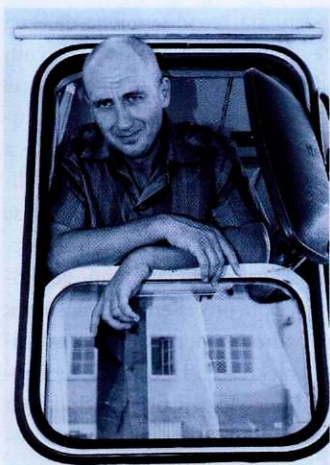
05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin trn
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
	Ponovitve:
23.00	Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaska oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitve:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Sobota je bila v znamenju izključitev selektorjev, saj sta kar dva stratega svojih reprezentanc končala zunaj ograjenega dela igrišča. Najbolj komična je bila izključitev Aljoše Asanovića, ki je na klopi mlade hrvaške reprezentance nadomestil bolnega Bilića. "Vatreni lakat" je bil tako besen po nedosojenem prekršku nad svojim igralcem, da je moral posredovati pri četrtem sodniku, ta ga je prijavil prve-mu, sledil pa je rdeči karton.

Sodniška samovolja

Ne glede na to, ali je prekršek obstajal ali ne, se ne moremo znebiti občutka, da je bil to ključni trenutek tekme, ki se je po zadetku, doseženem iz iste akcije, obrnila v prid domačinov. Takšni primeri nikakor niso dober obet pred bližajočim se svetovnim prvenstvom, ki bo obremenjeno s hipoteko azijskih sodniških igric. Samo spomnimo se, koliko ranjenih in razžaljenih se je vrnilo iz Japonske in Koreje, kjer so sodniki uprizorili pravcati pokol favoritov iz Evrope. Med žrtvami so bili tudi Španci, ki pa imajo tudi precej "sreče", kadar gre za te kvalifikacije, saj so jim sodniki že pogledali skozi prste. Še zdaj namreč ni jasno, kako je lahko tekma med Španijo in Bosno trajala polnih sedem minut več, kot je predpisano. So sodniki morda čakali na izenačenje furij, ki so zadele prav v 97. minuti? Tega ne bomo nikdar izvedeli. Še toliko pozornejši sem bil, ko sem videl, da je bil izključen tudi selektor Slovakov, ki so bili proti Špancem resnično v podrejenem položaju. Galis je videl nedovoljeni položaj, ki ga več kot očitno ni bilo, in zaradi tega končal pod tribunami. Je pa res, da je bila kasnejša enajstmetrovka dosojena nekoliko prehitro; slovaški obrambni igralec se zaradi mokre površine ni mogel izogniti dotiku žoge z roko, kar je bil tudi povod za penal. Španci so nazadnje zasluženo

zmagali, tako da bodo zanesljivo potniki v Nemčijo. Sicer pa je odgovor na vprašanje, koga bi FIFA raje videla na prvenstvu, kristalno jasen. Španci so del železnega repertoarja, brez katerega skorajda ne more biti velikega tekmovanja. Še posebej tokrat, ko bo SP v Evropi, ki bo gotovo pazila, da ne bo toliko eksotičnih presenečenj, kot jih je bilo na minulem mundialu. Nemčija se zdi skoraj idealna za povrnitev ugleda tej veliki športni prireditvi na planetu. Zato bi bilo še toliko bolj nerodno, če bi bilo prvenstvo znova v znamenju čudaških sodnikov, ki bi s svojimi neumnostmi krojili potek tekmovanja.

Kako resne reči se bodo prihodnje poletje dogajale v Nemčiji, smo lahko videli na nekak-

logov, da gre za eno največjih klasik svetovnih prvenstev, je prav v zgodovinskih nesoglasjih in dolgovih iz preteklosti. Vsaka tekma je zato prava mala vojna, v kateri je pač treba zmagati; tu se igra za narod in državni grb, ne pa za visoke pogodbe in osebno uveljavitev. Takšnega naboja ni mogoče začutiti na klubski ravni, čeprav so tudi klubi predstavniki svojih nacionalnih zvez. Za nameček sta oba velika leva daleč od svojega pravega sijaja in takšne zmage so lahko prelomne pri obnavljanju samozavesti. Dokaz, da se zgodovina ponavlja, sta tudi zadetka Owana, ki je še enkrat potopil "gauče". Slednji so sicer nadzorovali srečanje, a so imeli Angleži več inspiracije v odločilnih trenutkih.

Nemčija se zdi skoraj idealna za povrnitev ugleda te velike športne prireditve na planetu. Zato bi bilo še toliko bolj nerodno, če bi bilo prvenstvo znova v znamenju čudaških sodnikov, ki bi s svojimi neumnostmi krojili potek tekmovanja.

šni neuradni "generalki" med Anglijo in Argentino, ki sta se morali pomeriti na nevtralnem igrišču v Ženevi, ker nihče drug ni hotel prevzeti tveganja, ki ga s seboj prinašajo srečanja teh dveh reprezentanc. Prijateljska tekma je minila v nič kaj prijateljskem ozračju, čeprav je do prvenstva še kar nekaj časa. Med obema je toliko neporavnanih računov, da je vsak poskus sprave že na začetku obsojen na neuspeh. Eden od raz-

Obe reprezentanci sodita v krog petih favoritov prihajajočega prvenstva skupaj s Francijo, Brazilijo in Nemčijo. Edina zanesljiva stava so v bistvu Brazilci, ki so premočni za vse. Iz zasede bodo prežale mnoge reprezentance, med katerimi bodo Španija, Mehika, Češka, Nizozemska in še kdo.

Junija je minister za šolstvo in šport Milan Zver predstavil novega direktorja direktorata za šport Damirja Karpljuka. Dotodanji docent na fakulteti za šport in znanstveni raziskovalec je že tedaj izpostavil troje: preglednost, usposobljenost, dostopnost.

“Na različnih ravneh bomo spodbujali civilno športno sfero, da bi bila le-ta boljše organizirana, hkrati pa želimo krepko zmanjšati tudi posege države v to dejavnost. Pomembna bo sprememba zakona o športu, ki je bil deležen številnih kritik strokovne in druge športne

športu sta že od sprejetja deležna številnih kritik pa tudi pozitivnih odmevov. Želimo, da bi negativne stvari odpravili, veliko pa pričakujemo tudi od novega strokovnega sveta za šport, ki je bil sprejet julija,” je dejal Karpljuk in ocenil, da se nacionalni program na področju vrhunškega športa izpolnjuje že skoraj v celoti, precejšen pa je zaostanek na področju športa otrok in mladine ter rekreacije. Izpostavil je tudi pomembno vlogo društev in dodal, da bodo poskušali okrepiti vlogo in pomen prostovoljnega dela v športu.

Civilnodružbeni kanali

V Sloveniji je bilo leta 2004 kar 5.313 športnih društev, v katerih je bilo 333.935 članov. Glede na urad-

Preglednejše sofinanciranje

javnosti, prav tako pa tudi sprememba pravilnika o sofinanciranju delovanja športnih organizacij,” je v predstavitvi dejal Karpljuk.

Zacementirane ovire

Nekateri so dejali, da je teoretičkov že tako ali tako preveč v našem športu, ki bi moral biti predvsem praksa in akcija. A temelji praktičnega izvajanja so vendarle skriti nekje na papirju, v teoriji, ki posledično izvrže ustrezen sistem. Damir Karpljuk se je zato lotil preureditve obstoječega sistema, ki ga obremenjujejo številne zacementirane ovire: zakon o športu je v zdajšnji obliki odvečen; njegov namen ne sme biti ščitjenje elit; država je preveč vpeta v delovanje športa, poleg tega pa tudi lokalne skupnosti dajejo nesorazmerno prednost tekmovalnemu športu; vrhunski šport, v katerem ni opaziti natančno postavljenih prednostnih nalog, se mora spopasti na trgu; treba bo prevetrili sofinanciranje športnih programov, ki se v poplavi društev pogostokrat ne izvajajo; športna infrastruktura je na psu; najbolj bosa je športna dejavnost najmlajših; po standardih smo daleč za Evropo; neusposobljeni kadri so

rakrana slovenske športne sfere, ki v mnogih primerih že v temelju izgublja proti usposobljenim in zgledno organiziranim (badminton kot šport z dolgoletno tradicijo je npr. še vedno v pričakovanju prvega diplomiranega strokovnjaka); slovenski športni trg je kot magnet, ki privlači številne trenerje in menedžerje brez izobrazbe in usposobljenosti; vzpostaviti je treba drugačno razmerje z OKS kot krovno panožno organizacijo; nacionalne panožne zveze pa naj narekujejo, kaj naj počne OKS.

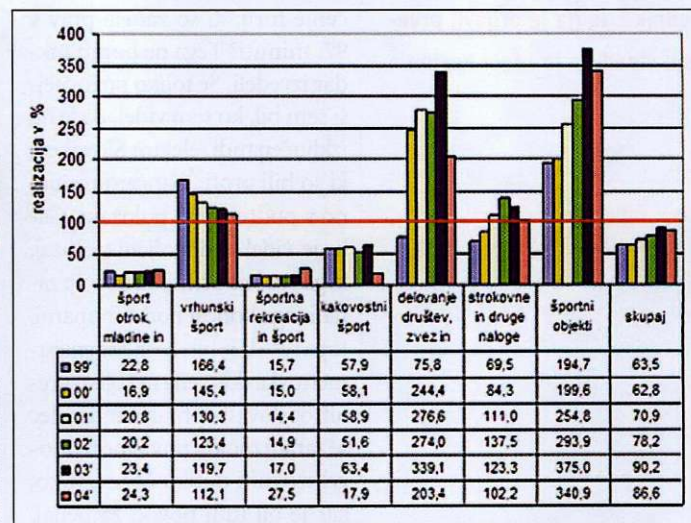

Damir Karpljuk, direktor direktorata za šport: “Program za sofinanciranje športnih programov in infrastrukture v letu 2006 izpostavlja večjo preglednost poslovanja, ustrezno usposobljenost zaposlenih in večjo dostopnost do športnih vsebin in infrastrukture.”

Preglednost, usposobljenost, dostopnost

Športno realnost na Slovenskem naj uokvirijo mejni kamni. Ureditve sofinanciranja športnih programov in infrastrukture je eno poglobitvenih znamenj. Direktor za šport je pred tednom dni predstavil program sofinanciranja v letu 2006 in pri tem izpostavil preglednost poslovanja, ustrezno usposobljenost zaposlenih in večjo dostopnost do športnih vsebin in infrastrukture. “Nacionalni program in zakon o

ne podatke so ta društva nekakšne zlate jame, v katerih med drugim prihodki (od dejavnosti) vsako leto naraščajo, hkrati pa se povečujejo tudi stroški, in to tako zaradi povečevanja produkcijskih stroškov kot čedalje večjega števila poklicnih športnikov in zasebnih športnih delavcev, ki za športne organizacije opravljajo storitve. Športna društva so imela 38.634.673.000 SIT prihodkov. Skozi te civilnodružbene kanale gre iz takšnih in drugačnih razlogov nepregledna množica

Uresničevanje nacionalnega programa športa (vir: Špic)

Slika slovenskega športa

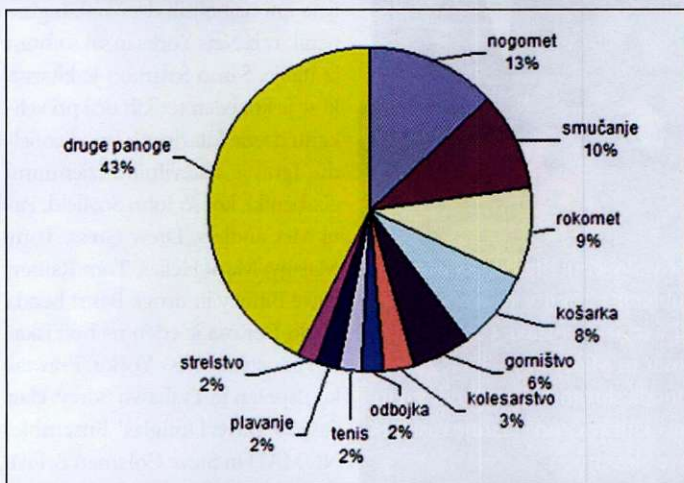
Celotni izdatki za šport se gibljejo okoli 2 odstotkov BDP. Padanje izdatkov za šport se počasi umirja.

Gospodinjstva namenljajo čedalje več denarja za šport.

Javni izdatki prvič po letu 2000 kažejo navzdol.

Izdatki za šport otrok in mladine ter športno rekreacijo so premajhni.

(ne)usposobljenih, (ne)prostovoljcev, (ne)rekreativnih, (ne)vrhunskih ljudi z dobrimi in slabimi nameni. Denar se nalaga, pretaka, pere, pošilja v zrak in neznano kam ... Vsaka oblast bi si želela imeti nadzor nad tolikšnimi gmotami. "V preteklosti se je dogajalo, da je bila velika razlika med prijavljenim in dejanskim članstvom v društvih. Prav tako so nekatera društva in zlasti panožne zveze, ki dobijo več kot 80 odstotkov vseh sredstev za delovanje iz javnih virov. Čeprav športniki dosegajo vrhunske mednarodne rezultate, pa je očitno trženje v teh zvezah vprašljivo, saj je zelo majhen delež denarja pridobljen z marketingom. V letih 2006 in 2007 nameravamo zagotoviti več sredstev za športno založništvo, tudi iz strukturnih skladov Evropske unije (EU), iz katerih bi se lahko črpala tudi sredstva za ciljne raziskovalne projekte. Prav tako se je treba zavedati, da temeljna izobrazba diplomantov fakultete za šport še ne pomeni avtomatično zaposlitve v športu, saj so nekatere regije zasičene s temi kadri, druge pa imajo še prosta mesta. Tudi tu se bo počasi vzpostavil trg in menim, da po končani FŠ ne bodo zaposlitve na voljo le v šolstvu, ampak tudi na drugih področjih, ki bodo zahtevala strokovno izobrazbo," je prepričan Karpljuk. Novi pravilnik o sofinanciranju športa naj bi pri-

Deset športnih panog ustvari 57 % vseh prihodkov športnih društev (vir: Špic).

sel poleg dosedanjih tudi nove prioritete, kar naj bi bilo razvidno iz meril za podeljevanje sredstev. Nove prioritete so: skrb za športno rekreacijo državljanov in večja podpora izvajalcem teh programov, povečevanje števila sofinanciranih zaposlitev strokovnih kadrov v športno-rekreativnih zvezah in društvih ter povečevanje števila sofinanciranih zaposlitev strokovnih kadrov, ki delujejo v športu mladih, usmerjenih v vrhunski šport. Doslednejši nadzor in evidence članov v društvih in zvezah pa naj bi prinesli večjo demokratičnost v živ-

ljenje društev in zvez ter doslednejše izkoriščanje vira članarin v njih.

Sofinanciranje športnih objektov

Višina sofinanciranja športne infrastrukture je odvisna od števila točk, ki jih vloga prejme pri ocenjevanju. Najvišji mogoči delež sofinanciranja je 20 odstotkov vrednosti investicije, povprečje zadnjih let pa je okrog 13. V naslednjih treh letih bo šlo tako največ sredstev za graditev študentske športne dvorane na Gerbičevi v Ljubljani (139 milijonov tolarjev), dograditev in ureditev nogometnega stadiona v Celju, graditev novega bazen-

skega kompleksa v Zagorju ob Savi (za 1. fazo) in za športno dvorano ob OŠ A. Globočnika v Postojni.

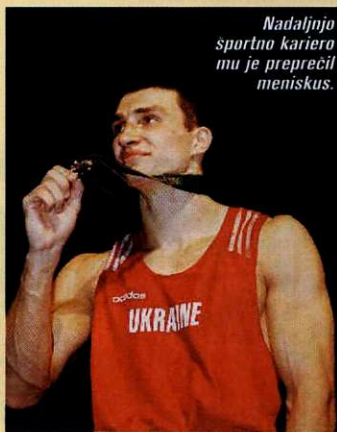
Država je v desetih letih za 571 investicij prispevala 5,35 milijarde tolarjev. To ni prav veliko in je tudi zelo razpršeno ... Pa vendarle, dejansko stanje športne organiziranosti v neki regiji je mogoče ugotoviti tudi iz višine državnega sofinanciranja športnih objektov v preteklem desetletju. Država je pri tem največjo pomoč ponudila denimo Mariboru (586 milijonov tolarjev za 20 investicij) in Celju (549 milijonov tolarjev za 13 investicij); Ljubljana, kjer športni klubi ponikajo, športna infrastruktura pa propada, je od države iztržila le 450 milijonov tolarjev (za 29 manjših investicij). Ali gre pri tem za nesposobno ljubljansko mestno politiko, umik športa iz prestolnice (!?) ali pa drugačno oblastniško vizijo? Celjska in mariborska regija sta očitno privlačnejši in aktivnejši. Res je tudi, da je bila ljubljanska že od prej bolje opremljena, vendar sta mestni občini s 155.000 prebivalci potegnili 685 milijonov tolarjev več kot pa reprezentativna prestolnica s 300.000 prebivalci. Primerjalni eksperiment lahko obravnavamo sicer različno, a eno je jasno: provinca je gladko ugnala v športnem smislu spečo metropolo. Prav zanimivo bo spremljati, koliko časa bo še odzvanjala navijaška: "Ljubljana je metropola, metropola, vi ste k ...!!!"

Lovro Kastelic

na kratko

KLIČKO SKLENIL KARIERO

Ukrajinski boksar Vitalij Kličko se je odločil, da bo sklenil svojo športno pot. Štiriintridesetletni boksar, ki je v svoji karieri postal tudi svetovni prvak v težki kategoriji po različici WBC, se je za ta korak odločil zaradi poškodbe desnega kolena. "Žal je poškodba tako huda, da mi preprečuje nadaljevanje športne poti. Odločil sem se, da končam kariero sedaj, ko sem na vrhu, ker ne želim toniti v povprečje," je v izjavi za javnost pojasnil Kličko, ki je imel pred kratkim v ZDA operacijo meniskusa. "Poškodba je tako huda, da Kličko ne more boksati. Koleno je preveč ne-

Nadaljnjo športno kariero mu je preprečil meniskus.

stabilno," je pojasnil dr. Neal Elatrache, ki je boksarja operiral.

Kličkova odločitev je bila logična, saj zaradi poškodbe pol leta ne

bi mogel trenirati in tekrovati, WBC pa mu je dal na voljo le tri mesece premora. Če se po tem času ne bi vrnil v ring, bi mu avtomatično odvzeli naslov prvaka. Kličko je v svoji poklicni karieri nanizal 35 zmag in dva poraza.

ČEPLAKOVA
USPEŠNO OKREVA

Najboljša slovenska atletinja Jolanda Čeplak po operaciji pete (zdravniki so ji odstranili del kosti, ki je pritiskala na Ahilovo tetivo) 24. oktobra počasi okreva. So-deč po njenih izjavah je

okrevanje za zdaj uspešno. "Bergel ne uporabljam več. Zdaj bom šla najprej na pregled na kliniko v Schruns, nato pa bom počasi začela s prvimi lažjimi treningi," je za STA dejala Čeplakova.

Sicer pa name-rava Čeplakova, ki je še vedno v Monte Carlu, konec novembra za kratek čas priti v Slovenijo, že v začetku decembra pa bo za mesec dni odpotovala v ZDA, kjer naj bi dokončno okrevala po operaciji.

Velika vrnitev

Eden najboljših vokalnih kvartetov v Sloveniji Big Ben kvartet je z nastopom v Unionski dvorani v Ljubljani vstopil v novo obdobje. Kvartet se je na koncertne odre vrnil v izvorni postavi: Gianni Rijavec, Vladimir Čadež, Radovan Kokošar in Matej Voje. To je zasedba, ki je domala obkrožila svet in ponesla slovensko pesem in s tem slovensko kulturo skoraj na vse celine. Upravičeno si fantje zaslužijo naziv "kulturni ambasadorji države Slovenije".

Big Ben kvartet je veliko gostoval tako doma kot po svetu; omenimo dvakratni nastop v Vatikanu na sprejemu pri papežu Janezu Pavlu II., nastop pri sprejetju Slovenije v Svet Evrope, dvomesečno koncertno turnejo v Avstraliji, turnejo po Kanadi, nastope po vsej Evropi. Kvartet se je vrnil zmagoslavno s še zrejšim zvokom in suverenim nastopom. Verjamemo, da bodo številne laskave kritike iz preteklega obdobja še boljše. Znova bodo zaživele številne unikatne izvedbe slovenskih narodnih, črnskih duhovnih in drugih umetnih skladb domačih in tujih avtorjev.

Alfi in njegovi muzikanti

Glasbenika, kakršen je Alfi Nipič, ne najdemo povsod. Je človek, ki je že v svoji mladosti želel postati pevec, a se je od samega začetka zavedal, da brez trdega dela in popolne predanosti glasbi ne bo šlo. Od petja v gostilnah prek festivalov in čedalje večjih uspešnic se je rojevala prava zvezda. Taka, ki se ne le utrne, ampak tudi sveti in sveti. Njegove pesmi so domala ponarodele ali pa so dijo med slovenske zimzelene melo-

dije, na primer Silvestrski poljub, Stara domačija in druge. Svojo izredno glasbeno širino je dokazoval skozi ustvarjanje svoje glasbe, pisanje besedil in hkratno sodelovanje v rokovskih, pop in narodnozabavnih vižah. Skoraj 20 let je bil član svetovno znane ansambla Slavka Avsenika, z njim posnel več kot 250 skladb in prejel 15 zlatih plošč ter tudi platinasto. Čeprav mu je bil že v zibelko položen poseben, zameten glas in ustvarjalni eros, se je prav pri Avsenikih priučil tistega, kar mora osvojiti sleherni glasbenik – glasbenih in estradnih zakonitosti. V razmeroma kratkem času po razpadu ansambla se je na samostojni poti s svojimi muzikanti razvil v pravega "kantavtorja" domače zabavne glasbe. Sedaj pa je izšla zbirka največjih narodnozabavnih uspešnic; vključuje kar 20 nepozabnih pesmi, ki jih je izdal v zadnjih 4 albumih.

Zvoki džeza v podzemlju

V edinstveni koncertni dvorani, ki je ustvarjena v podzem-

lju Pece, je bil pretekli teden še en dogodek, in sicer Jazz koncert New quarteta Sama Šalamona. Gre za izvrstno skupino, ki jo poleg kitarista in komponista Sama Šalamona sestavljajo eni najboljših džezovskih glasbenikov iz New Yorka in saksofonist iz Italije. Samo Šalamon je kitarist, ki se je kot eden redkih učil pri velikanu džeza, kitaristu Johnu Scofieldu. Igral je s številnimi izjemnimi glasbeniki, kot so John Scofield, Paul McCandless, Drew Gress, Tony Malaby, Mark Helias, Tom Rainey, Dave Binney in drugi. Basist benda Carlo DeRosa je eden najbolj iskanih basistov v New Yorku. Prav tako uspešen je Tyshawn Sorey, član zasedb Dave Douglas' Ensemble, NOMAD in Steve Coleman & Five Elements. Odlični zasedbi se pridružuje Achille Succi, ki velja za enega najbolj nadarjenih saksofonistov v

Evropi. Glasbeniki so pripravili odličen program in verjemite, da imajo zvoki džeza v čarobnem podzemlju resnično svojevrsten odmev.

Larin Mindhacker

Lara B. se je z novim projektom dokončno in popolnoma otresla primerjav z drugimi slovenskimi izvajalkami. Na tokratni plošči je več kot

jasno, da noče biti uokvirjena, da ne potrebuje geografske determiniranosti in da se v bistvu sama še najmanj ozira po lastni glasbeni preteklosti in trenutni podalpski produkciji. Po domišljijisko-pravljicnem uvodu nas Lara hitro postavi pred dejstvo, da bo šlo tokrat za brezkompromisen glasbeni napad z izbrušeno produkcijo, vrhunsko glasbeno spremljavo in premišljeno napisani-

mi besedili. Naključij ni, vsak košček tokratnega mozaika ima svoje smiselno mesto, vse je postavljeno na pravo stran. Primerjave s slovenskim glasbenim dogajanjem v tem primeru ne bodo na mestu, ker je Mindhacker projekt, kakršnega pri nas še ne poznamo, v širšem prostoru pa bi La-

rino energično čutnost lahko primerjali z ekspresivnostjo Tori Amos in bojevitostjo Skin, njene glasbenike pa z briljantno-grotesknim voajerizmom in varietizmom Marilyn Mansona. Suveren izdelek s kar osemdesetminutnim popotovanjem, ki nam z vsakim poslušanjem drugače odzvanja v glavi. Mogoče pa prav zato tudi naslov albuma: Mindhacker.

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

Ogledalo!

Zadnji Tednik je v našo hišo vnesel nemir. Sestra je iz pogovora kmalu izpadla, z očetom in mamom pa nismo našli skupnega imenovalca. Objavljena sta bila namreč dva prispevka, ki sta bila po moji oceni sporna.

Prvi je govoril o naši najbolj zloglasni osumljenki Milici Makoter, ki ji zaradi umora moža Janka grozi največja zaporna kazen, in če bo pravno močno obsojena, bo torej naša najbolj zloglasna morilka. O njej je bil namreč prispevek tako pohvalen in promotiven, da sva se z očetom še lep čas spraševala o novinarjih in njihovi vlogi. Drugi prispevek pa je presunil predvsem mamom, opisoval je zgodbo o mladi mami, ki so jo časopisi z velikim naslovom obtožili, da je svojo štiri dni staro deklco poležala in tako dejansko zadušila, obdukcija pa je pokazala, da je šlo za smrt v zibelki. In tudi to je bila predvsem zgodba o novinarstvu in novinarjih.

Kako je bilo? Kdo je Milica Makoter in kakšnih postopkovnih trikov se lotevajo njeni odvetniki, da bi jo spravili izza zapahov, lahko prebiramo in slišimo že vse od umora njenega moža. Novinar Bojan Peček pa se je odločil, da jo bo prikazal kot uspešno direktorico in podjetnico. Tako se je prispevek začel s tem, kako Milica poje. Potem se je sprehajala med stroji in pripovedovala, koliko se še znajde v proizvodnji in kje jo

je tehnologija že prehitela. Mimogrede je pobožala še rože. Potem se je spominjala, kako sta z možem začela ustanavljati podjetje. Kar nenadoma se je v prispevku znašel njihov kooperant iz Avstrije in dejal, kako so Makoterjevi zanesljiva firma. Potem se oglasijo zaposleni. Normalno. Nikoli niso izgubili zaupanja vanjo. Direktorica jih je učila pakirati vrečke. Sodni proces so zaposleni "zmogli", je bilo slišati. Stali so ji ob strani. Novinar je dejal, da so najuspešnejše podjetje v regiji. Da izdelujejo vrečke, tudi za Tuš in Mercator. Priznam, bolj naklonjenega in prefinjenega prispevka, kot je bil ta o družinskem podjetju Makoter, že dolgo nisem videla. Niti na kakšni manjši ko-

mercialni postaji v resno oddajo s tehtnimi temami ne znajo tako prefinjeno zapakirati zgodbe. Če bi bil to plačan prispevek in objavljen med reklamami na nacionalki, bi sicer razumela, da denar nima barve, če pa se to zgodi v novinarskem prispevku, je to druga zgodba. Mami se je zdel prispevek čisto "objektiven" in je pripomnila, da tako "krhka in sposobna" ženska že ni naročila umora svojega moža. Z očetom pa sva ji poskušala dopovedati prav to napako v prispevku. Zakaj je bil prispevek o tej osumljenki sploh narejen? Za pravico imidža v njenem lokalnem okolju? Za pritisk na sodišča? Kot reklama za njeno podjetje? Ali vse troje skupaj? Oče je razmišljal, da so morda celo podkupili lokalnega novinarja, saj denarja imajo dovolj. Osebo v tovrstna silna "ozadja" in v podkupovanje ne morem verjeti, dvomi o pravilnosti objave takšnih prispevkov v Tedniku pa ostajajo. Tudi zato, ker je bil za tem na vrsti prispevek o smrti komaj rojene deklice. V tej zgodbi Mojce Blažej Cirez je bilo vse na svojem mestu. Izjave zdravnikov, varuhinje bolnikovih pravic, prizadete matere in nesrečne babice. Le eno je manjkalo! Če je bila poanta zgodbe v tem, da so časopisi, s tem ko so objavili novico, da je mati pravzaprav sama zao-krivila smrt svoje deklice, "ker jo je zadušila", napravili tej materi neizmerno škodo in še dodatno povečali njeno bolečino ter ji na vasi, kjer živi, vzeli dostojanstvo, potem seveda glavni sogovornik ni zdravnik v bolnišnici, marveč novinar(!), ki je ta škodljivi in senzacionalistični tekst napisal. In posledično verjetno kriminalisti, ki so zgodbo prenesli novinarju. Tako smo slišali vse – le omenjenega novinarja ne. Niti za njegovo ime nismo slišali. Le to, da je članek najprej izšel v Večeru, potem pa v Slovenskih novicah. Tudi na novinarsko društvo se Blažejeva ni potrudila in povprašala, kako je z novinarjevo odgovornostjo v takih primerih. Skratka, nič o tistih, ki so zgodbo spravili v javnost!

V obeh omenjenih prispevkih v Tedniku gre torej za refleksijo do lastnega novinarskega poklica in ta je opazno manjkala. **Magična gledalka**

horoskop

Škorpiljon (23. oktober – 21. november)

Neko srečanje bo močno vplivalo na vas in pozabili boste na nekatere stare zamere. Kmalu se boste zelo potrudili za določen cilj, ki pa ga kljub naporom ne boste dosegli. Vaše delo bodo nekateri hoteli vzeti pod drobnogled. Ne razburjajte se preveč.

Strelec (22. november – 20. december)

Vi in vaš najboljši prijatelj sta na telefonski zvezi. Komunikacija je ključ do uspeha. Zagotovo vam bo uspelo, če boste redno in vztrajno nadaljevali z delom, ki ste si ga zastavili. Finančno ne boste prav na zeleni veji.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Sanjarili boste o vsem mogočem, medtem pa se vam bodo karte podirale. Nekdo je pač premočan za vas, da bi ga lahko kar tako "ukrotili". Raje se spustite na realna tla in naredite kaj več zase. Nekdo vam utegne zameriti nedolžno izjavo.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Če boste imeli srečo, se vam ta teden ne bo treba preveč truditi, da bo vse postorjeno, kakor je treba. V življenju je pač tako, kot ste že zdavnaj spoznali: velike ribe jedo manjše. Tako vsaj veste, koga se morate za vsako ceno izogibati.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Ljubezen in lepota na začetku tedna! Prav to dvojje je pri vas vedno v središču pozornosti. Toda čaka vas še en dolgočasen konec tedna – neka nerodna izjava vam bo pokvarila načrte, ki jih že nekaj časa pestujete.

Oven (21. marec – 20. april)

Ta teden ne boste dobili nobene tekme. Hitite počasi – to se vam ta čas najbolj splača. Vaša tiha moč bo opravila svoje, ne da bi pri tem koga vznemirili. V četrtek pričakujte nekaj več utrujenosti, sicer pa se posvetite obveznostim.

Bik (21. april – 21. maj)

V sredo boste imeli največ energije in boste, če boste le mogli, skupaj s prijatelji. Sicer pa ste nekateri od vas v zadnjem času imeli razburljivo romanco, ki se utegne končati. Oddahnili se boste, saj že veste, da ta oseba ni za vas.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Pretrase vas lahko kakšna drobna ovira, ki pa jo boste z lahkoto premagali. V petek boste obkroženi z mnogimi ustvarjalnimi ljudmi, ki vam bodo pomagali iz zagate – seveda nevede. Konec tedna se boste počutili kot nalašč za kakšno zabavo v nočnem lokalu.

Rak (22. junij – 21. julij)

Skupno poslovno kosilo bo prineslo širok nasmešek na vaša usta. Te dni boste neizmerno veseli, ker vam bo uspela naložba, za katero ste že nehali upati. Vztrajno delo se kljub temu izplača, strahopetnost pa je škodljiva zadeva.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Vse se bo vrtelo okoli vašega dela in kariere. Kmalu se vam bo zdelo, da sploh ne živite več in da vam kronično primanjkuje počitka. Vaši najbližji se bodo zagotovo strinjali z vami in odpravili se boste na zaslužen počitek. Prepustite se užitek lenarjenja.

Devica (22. avgust – 21. september)

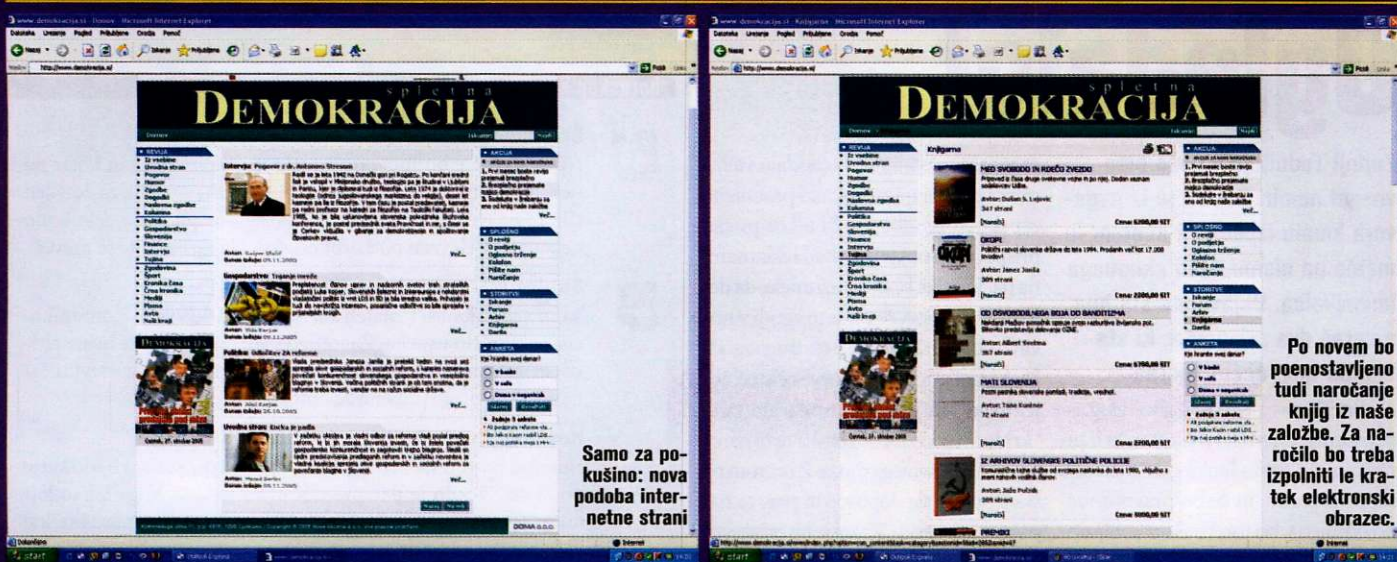
Razmišljali boste o vsem mogočem, tudi o tem, kako bi se izvlekli iz kaše. Žal ste v preteklosti veliko prehitro sprejemali odločitve in vam ne bo zdaj nič laže. Delo, ki ste ga začeli, vam bo najprej všeč, potem pa vas bo zacelo dolgočasiti.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Zdelo se vam bo, da doživljate same lepe stvari. Prav gotovo vam bo nekdo nevoščljiv. Kmalu se vam bodo odprle nove možnosti za delo v vaši firmi. Odločili se boste za novo strategijo, ki ne bo tako transparentna kot zdajšnja.

Samo za po-
kušino: nova
podoba inter-
netne strani

Nova spletna podoba

V času, ko svetovni splet postaja eden najpomembnejših in največjih virov informacij, skoraj ni več medija, ki ne bi svoje vsebine bralcem ponudil tudi na internetu. Med slednjimi je že nekaj časa naša revija, ki bo kmalu dobila popolnoma prenovljene spletne strani.

Demokracija je svojo vsebino na internetu v zadnjih letih ponudila že nekajkrat, vendar še nikoli do zdaj v takšnem obsegu in obliki, kot se je zgodilo junija letos. Takrat smo na spletnem naslovu www.demokracija.si poleg internetne strani, ki danes vsebuje večino člankov iz revije, ponudili še spletno knjigarno, forum, možnosti naročanja revij in knjig prek spleta in drugo. Strani so med bralci naletele na dober odziv, o čemer poleg številnih pohval, ki smo jih dobili v uredništvo, priča tudi podatek o obiskanosti strani. Na njih namreč beležimo tudi več kot 300.000 klikov mesečno, kar pomeni, da so ene bolj obiskanih strani v Sloveniji.

Ker se v uredništvu zavedamo, da je treba stvari vseskozi izpopolnjevati, smo se odločili, da bomo to storili tudi z našimi spletnimi stranmi. Prenova bo sočasna s prenovo revije, na spletno stran pa bo prinesla več no-

vosti. Tako si bi mogoče odslej namesto le nekaj zanimivejših člankov na spletni strani ogledati prav vse članke, ki bodo izšli v reviji Demokracija. Pri tem bo ogled nekaterih člankov še naprej brezplačen, drugi del pa bo treba plačati. Za takšen način smo se odločili zato, ker vsaka internetna stran nekaj stane, poleg tega pa stran ne more biti neposredna konkurenca reviji. Navsezadnje je spletna stran nastala zaradi revije in ne obratno.

Naslednja novost prenovljenih spletnih strani bo arhiv, ki bo obsegal vse članke, ki so in bodo nastali od

10. 11. 2005 dalje. Iskanje po arhivu bo mogoče s spletnim iskalnikom, ki bo nastavljen tako, da boste z njim iskali tiste članke, za katere veste, kdaj so nastali, in tudi tiste, za katere tega ne veste. Če boste vedeli, kdaj je izšel članek, boste v iskalniku preprosto izbrali mesec in leto, računalnik pa vam bo avtomatično prikazal vse članke, ki so nastali v tistem mesecu. Če pa ne boste vedeli, kdaj je članek izšel, ali pa boste iskali točno določeno temo, boste v splošni iskalnik vpisali besedo, za katero predvidevate, da je v članku, in na zaslonu boste videli vse

članke, ki vsebujejo to besedo. Omo- gočeno bo tudi iskanje člankov po avtorju, in sicer tako, da boste v iskalnik vpisali avtorja, računalnik pa vam bo nato prikazal vse njegove članke.

Kot pravi glavni oblikovalec novih strani Goran Čule, predstavnik podjetja Doma, d. o. o., ga je pri oblikovanju strani vodila predvsem želja, da bo stran čim preglednejša in funkcionalna. "Temeljni koncept je bil, da izdelamo spletno stran z vsemi članki, ki so objavljeni v tedniku, da je na njej arhiv vseh člankov in da je stran čim bolj pregledna in preprosta za uporabo. Stran bomo sčasoma dopolnili še s sprejemanjem novic, kjer bodo uporabniki lahko dobivali napovednik dogodkov in tem v naslednji številki."

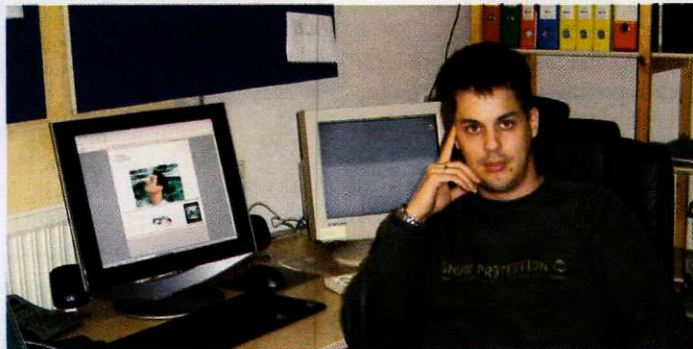
No, ena izmed novosti prenovljenih strani bo tudi zelo poenostavljeno komuniciranje z novinarji in sodelavci naše revije. Če boste želeli novinarja za članek pohvaliti, ga pograjati ali mu sporočiti dodatne informacije k članku, boste z miško kliknili na njegovo ime, zapisano pod člankom, in mu s posebnim obrazcem sporočili, kaj želite. Seveda pa boste na novih straneh tako kot do zdaj naročali revijo, listali po katalogu knjig iz naše založbe, klepetali na spletnem forumu in podobno.

Upamo, da vam bodo nove spletne strani všeč in da jih boste obiskovali še raje, kot ste obiskovali dozdajšnje.

Uredništvo

Kako kupovati z Moneto

Kot že rečeno, bodo nekateri članki na novi spletni strani plačljivi. Nakup bo mogoče opraviti prek sistema Moneta, ki deluje dokaj preprosto. Nakup poteka v treh stopnjah. Ko se odpre stran z zahtevo po identifikaciji, vpišete svojo številko GSM/UMTS. Čez čas (po nekaj sekundah) dobite na mobilno številko, ki ste jo zapisali, SMS z geslom. Geslo vnesete v zahtevano polje, dokončno potrdite nakup in zelena stran se vam odpre. En vpogled v članek bo stal 300 tolarjev, njegova veljavnost pa bo 24 ur.

Glavni oblikovalec novih strani Goran Čule pravi, da ga je pri oblikovanju vodila predvsem želja po čim večji preglednosti in funkcionalnosti strani.

včeraj, danes, jutri...

- **14. 11. 1863** se je v Kobaridu rodil slovenski skladatelj Hrabroslav Volarič.
- **15. 11. 1857** se je v Stari Loki v Škofji Loki rodil tržaško-koprski škof Andrej Karlin. Bil je zadnji slovenski škof v Trstu.
- **15. 11. 2001** so v SAZU predstavili nov Slovenski pravopis.
- **16. 11. 1717** se je rodil francoski filozof Jean d'Alembert. ki je skupaj z Diderotom izdajal znamenito Enciklopedijo. Ko je bil majhen, mu je družinska guvernanta razložila filozofijo z besedami: "Filozof je človek, ki se vse življenje muči, da bi o njem govorili po smrti."
- **16. 11. 1874** se je rodil ruski arktični raziskovalec in pomorski častnik Aleksander Vasiljevič Kolčak, ki ga je protirevolucionarna bela garda leta 1918 priznavala za voditelja Rusije.
- **16. 11. 1918** je Izidor Cankar na zborovanju postavil vprašanje: Ali smo Slovenci pleme (rod) ali smo narod? S tem so začeli javno razpravljati o asimilaciji, samobitnosti in kulturni samostojnosti Slovencev.
- **17. 11. 42 pr. Kr.** se je rodil rimski cesar Tiberij. Zelo nerad je menjal državne uradnike. Ko so ga vprašali zakaj, je odgovoril: "Opazil sem, da site muhe manj pikajo."
- **17. 11. 1476** je bil v bitki s Turki ubit romunski knez Vlad Tepes, znan kot Drakula.
- **17. 11. 1869** so odprli Sueški prekop in tako povezali Sredozemsko morje s Tihim oceanom.
- **17. 11. 1923** je goriški nadškof Francišek Borgia Sedej izdal odlok o ustanovitvi Goriške Mohorjeve družbe.
- **18. 11. 1860** se je rodil poljski skladatelj, pianist in politik Jan Paderewski. Ko je želel, da njegova učenka zaigra Schubertovo sonato, ji je najprej razložil, da je skladatelj sonato posvetil svoji nedosegljivi ljubici. Med igranjem jo je ustavil in nejevoljno pojasnil: "Rekel sem, da jo je posvetil ljubici, vi pa igrate, kot da bi jo tašči."
- **19. 11. 1808** se je v Kranju rodil časnikar, politik, zdravnik in živinozdravnik Janez Bleiweis.
- **19. 11. 1839** se je rodil avstrijsko-češki industrialec Emil von Škoda. Strojno tovarno v Plznu je povzdignil v vodilno podjetje strojne in obo-roževalne industrije habsburške monarhije.
- **19. 11. 1918** je Alfred Lavrič z Maistrovimi borci zasedel Borovlje.
- **20. 11. 1598** je umrl prvi slovenski protestantski šolnik in slovniciar Adam Bohorič. Rodil se je okoli leta 1520.
- **20. 11. 1937** so se Kurdi obrnili na javnost z naslednjim pojasnilom svojega položaja v Turčiji: "Kurdske šole so zaprli, uporabo našega jezika prepovedali, besed Kurd in Kurdistan ne dovolijo niti izgovoriti, ugonobiti pa nas poskušajo tudi z drugimi barbarskimi metodami."

pogled nazaj

(od 14. 11. do 21. 11.)

Claude Monet

Francoski slikar Claude Monet je bil osrednja osebnost impresionizma v slikarstvu. Impresionizem je v slikarstvu slogovna smer, ki se je razvila v Franciji okoli leta 1870. Ime je dobil po Monetovi sliki Vtis, vzhajajoče sonce, kar v francoščini pomeni Impression, soleil levant, iz leta 1872. Monet se je rodil **14. novembra 1840**. Bil je predstavnik mlade generacije, ki se je izognila akademskih konvencij in se lotila povsem svobodne interpretacije vidnega sveta kot umetnikovega subjektivnega doživetja. Ko so somišljeniki leta 1874 v Parizu pripravili skupno razstavo, jih je z ironijo imenoval impresioniste. Naziv se je prijel in postal pojem za zgodovinsko dobo v razvoju umetnosti.

Člani skupine so bili med drugimi Guillaumin, Manet, Monet, Pissarro, Sisley, Degas in Renoir. Impresionisti so zavrnili osiromašeno barvitost ateljejskega slikarstva in izumetničenega akademizma in se pod vplivom starih slikarjev (Hals, Velazquez, Goya) posvetili spremembam v naravi, igri ozračja in svetlobe. Površine in linije so zabrisane in posredovane v čistih barvnih prvinah.

Slovenski sindikati

Na pobudo delavcev in nekaterih krščansko-socialnih izobražencev je bila **14. novembra 1897** ustanovljena Slovenska krščansko-socialna delavska zveza kot osrednja organizacija nepolitičnih krščansko-socialnih društev. Po enem letu se je preimenovala v Slovensko krščansko-socialno zvezo (SKSZ).

Od leta 1900 je zvezo vodil Janez Evangelist Krek. Pod njegovim vodstvom se je po letu 1902 razvila v vseslovensko zvezo nepolitičnih izobraževalnih društev, delujočih na versko-narodni podlagi. Krek je bil avtor njenih izobraževalnih programov, organizator in vodja t. i. socialnih kurzov ter drugih izobraževalnih tečajev, stik z društvi in člani SKSZ pa je vzdrževal tudi s poučnimi predavanji v posameznih društvih, pridigami pri mašah za člane društev, govori na občinskih zborih in letnih shodih. Njegovi najbližji sodelavci so bili Luka Smolnikar, Ivan Štefe, Eugen Lampe, Miha Moškerc in Aleš Ušeničnik. Med pobudniki za razširitev SKSZ na celotno slovensko ozemlje je bil kaplan v Jarenini Franc Gomilšek.

Leta 1903 je imela zveza 10.016 članov v 116 društvih, leta 1912 pa 462 društev s 43.229 člani. Zveza za Kranjsko je združila

vala 191, za Štajersko 124, za Primorsko 91, za Koroško 37, za Vipavsko 15 društev, 4 pa so bila drugod.

Italijani prihajajo

Italijanske čete so **19. novembra 1918** končale z zasedbo slovenskega ozemlja, ki jim je bilo obljubljen leta 1915 z london-skim paktom.

Po sklenitvi premirja med Avtro-Ogrsko in Italijo 3. novembra 1918 v bližini Padove je začela italijanska vojska zasedati obljubljen slovensko ozemlje. Še istega dne je zasedla Trst. Naslednjega dne so enote prišle do Soče, nato pa so do 19. novembra zasedle Goriško, Gradiško, Karnalsko dolino in del Notranjske. Po končani zasedbi slovenskega ozemlja so se ustavile na demarkacijski črti, ki je vodila od Kepe, Peči, Jalovca, Triglava, Porezna, Blegoša čez Poljansko in Selsko dolino, med

Vrhniko in Logatcem, prek Bičke gore, Črne vrha na Hrvaškem do Kvarnerja in otokov Cresa in Lošinja. Pri zasedanju so večkrat tudi prekoračile demarkacijsko črto v Poljanski in Selski dolini in pri Logatcu območje do Vrhnike. Tu jih je po nalogu zagrebškega narodnega sveta ustavila enota podpolkovnika Švabiča. Izguba novembra 1918 odvezetega ozemlja je bila mednarodnopravno priznana novembra 1920 s sklenitvijo rapalske pogodbe.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruže pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

tov, ki so dobili stoddostno podporo vlade. Sestavljalcem predloga reforme bi se res dalo očitati marsikaj. Prvič, naša država ni primerljiva

z državami z daljšo demokratsko preteklostjo. Manjkajo predlogi za omejitev plač kvazimedžerjem, manjkajo predlogi za omejitev nadzornim svetom in omejitev odpravnin direktorjem, ki vodijo podjetja z državnim kapitalom.

Naši direktorji so se oklicali za menedžerje v začetku devetdesetih let. Do tedaj so bili socialistični direktorji, ki so razpolagali s t. i. družbenim kapitalom. Družbeni kapital pa so ustvarili slabo plačani delavci v 50-letnem obdobju komunistične diktature. Največjo težo tranzicije nosijo na svojih plečih industrijski delavci in 70 odstotkov upokoencev z mizernimi pokojninami. Pozdravljamo napredek v gospodarstvu. Strah nas je t. i. tajkunov, ki so si napolnili sefe z zlatinino in devizami. Tu mora nova demokratska oblast odločneje nastopiti. Nič nimamo proti kapitalu in prav je, da imajo podjetniki spodbudo. Ne smemo pa pozabiti na najširše sloje prebivalstva. Pred 110 leti je J. E. Krek udaril po vaških oderuhih. Ustanavljal je konzume, posojilnice in zadrage. Tako je rešil marsikaterega kmeta ali bajtarja, ki so ga odirali. Seveda, danes so drugačni časi, a pijavke ostajajo iste. Država ne sme dovoliti bogatenja tistih, ki so prišli do kapitala s prevarami in prilaščanjem "družbenega" oziroma državnega premoženja. Tako kot obstajajo omejitve navzdol, naj velja tudi za one navzgor. Mislim, da bo imela pri tem vlada vso podporo najširših slojev, sejalcu zmede oziroma privilegiranci pa naj doživijo poraz.

Alojz Dragoš, Ljubljana

Strelji na vlado iz vseh topov

Le kdo bi pomislil, da bo tako močna stranka, kakršna je bila LDS s svojim satelitom ZLSD, in s tolik-

šno aroganco, ki smo ji bili priče vsa leta, tako propadla, da sedaj kliče gasilca Semoliča in Rebolja na pomoč. Dvanajst let Ropove vlade se sindikalisti niso zganili. To so tisti sindikati, ki so še pod Jugoslavijo obogateli. Nihče od njih ni reven; jahte, vikendi, vile, razkošni avtomobili in kdo ve koliko denarja v tujini – to je njihova slika! Le kje ste bili vsa ta leta, ko je vladavina LDS dobesedno ropala Slovenijo? Rdeči križ, Orion, SIB, tovarna za tovarno, vas pa nikjer. Kako so kradli stanovanjski strokovnjaki, kako so bili ljudje pokradeni v Posočju, ko je bil potres. Seveda, prava strokovnjaka za to sta bila Oven in Gantar, takih v Sloveniji ni. Spominjamo se tudi nedavnega dopisovanja med Ropom in Pahorjem glede zakona o RTVS, kjer kraljuje komunist Kocijančič. In Potrč? Kakšne pravljice zna pripovedovati. In glej ga, zlomka! Ko je bil predlagani zakon o RTVS zanje izgubljen, sta se na TV skupaj naslikala dragi Tone in dragi Borut in spet leporečila. Naj vendar vprašam g. Ropa, kaj je počel dvanajst let. Ni se brigal ne za delavce ne za upokoence, nasprotno, tovarne ste zapirali, ljudi pošiljali na ceste, upokoencem pa pobrali kar nekaj pokojnin. Zdaj pa se prek sindikatov "borite" za dobro delavcev in upokoencev, ker ste nestrpni do nove vlade, čeprav ni kriva za vaše grehe.

Razumljivo, da se bojite komisije, ki bi preverjala vaše preteklo početje. Briga vas samo Mercator, hkrati pa trosite pravljice, da bi za preverjanje potrebovali petsto let. Res sijajno ste gospodarili s svojimi strokovnjaki, kot so Lahovnik, Cvikel, Cerarjeva, Pavliha, pa še vse nestranskarke ste potrebovali za ustvarjanje nereda.

Slovenci nismo vsi neumni, kot mislite; tudi zapomnimo si marsikaj. Težka bo, če menite, da vas bo

sedaj iz mlakuže potegnila četica sindikalistov, ki ni obogatela z lastnim delom. Zato prosim vse Slovence, naj ne nasedajo raznim sindikalistom, kajti oni se brigajo le zase. Za izboljšanje položaja delavcev in upokoencev se je začela zanimati šele ta vlada in prihodnost bo pokazala, zakaj so potrebne napovedane reforme.

Ana Osterman, Kranj

Nezacepljene rane

Lahko bi rekli, da so poraženci zadnjega referendumu taktično utihnili. Pa ni tako.

Na nedavni TV-prireditvi, kjer so podelili spominsko nagrado Frana Milčinskega-Ježka, je bilo mogoče opaziti porogljivost nekaterih izvajalcev v sicer zanimivem programu. Puščice so bile seveda usmerjene na snovalce novega zakona o RTV. Slišali smo posmehovanje na račun demokratske koalicije. Predlagatelji referendumu so svojo "duhovitost" črpali iz predreferendumskih obljub zagovornikov zakona (cenejša TV-naročnina, šale o morebitnem odpuščanju ...).

Še posebej piker je bil predsednik sveta RTV g. Janez Kocijančič, ki si je na prireditvi privoščil zafrkljiv politični ekskurz, da bo odslej na javni televiziji boljši program z manj denarja in podobno.

Tako današnja tranzicijska levica s propagandnimi vložki vpliva na gledalce in jih pridobiva za svoje politične cilje. Stovrstno retoriko in domiselnostjo politizira celotno RTV-hišo, v njej pa ohranja dosedanje stanje in hkrati krepi že zdavnaj odsluženi dialektični razvoj duha. Koliko je pri tem demokratske politične morale, je drugo vprašanje.

Morda pa je imel sekretar mednarodne zveze novinarjev g. Aidan »

Gospodarska reforma in postkomunisti

Vlada je predstavila ukrepe za dvig gospodarske rasti, ki naj bi zmanjšala razliko v razvitosti. Vik in krik so dvignili sindikalisti oziroma večno dobro plačani samooklicani predstavniki delavstva.

Svoj glas so povzdignili tudi vodje opozicije. Najbolj neokusno in smešno se je obnašal nekdanji predsednik vlade Anton Rop. Točil je krokodilje solze za upokoence, kako bodo preživeli in kako naj bi se jim znižal standard. Človek, ki je povzročil največji padec pokojnin, se torej sprašuje, kaj bo z upokojenci, če bo sprejeta vladna gospodarska reforma. Človeku gre dobesedno na bruhanje, ko posluša vse te dušebrižnike. Protestnikom naj bi se pridružil tudi sindikat učiteljev in profesorjev. Njihov tajnik Štrukelj, človek, ki večno izsiljuje državo tako, da imajo učitelji in profesorji najvišje plače v zgodovini slovenskega šolstva. Sprašujem se, zakaj bodo protestirali: ali zato, ker imajo poleg vseh privilegijev tudi evropske plače? Slovenski sindikalni voditelji so skoraj vsi iz časov jugokomunističnega režima. Večina so podaljšek ZL oziroma po novem SD. Grozijo zdravniki, čudim se, da se jim ne pridružijo še sodniki, vsi tisti torej, ki so privilegiranci v naši državi. Vlada ima dober namen. Želi primerljivo gospodarstvo, ki bo sposobno tekmovati v globalnem gospodarstvu Evropske zveze. Natančno sem prebral predloge mladih ekonomis-

» White prav, ko je izjavil, da je novi zakon o RTV primeren samo za države z dolgoletno demokratično tradicijo. Za njeno pomanjkanje se moramo zahvaliti članom nekdanje ZL, vnašanje sarkastičnih vložkov v javne nastope pa lahko razumemo kot njihovo zagrenjenost. Vsekakor so rane dvakratnega poraza (na volitvah in referendumu) še nezacele, zato bodo težko izplavali iz političnega močvirja.

Ive A. Stanič, Kočevska Reka

Boj za TV je boj za kulturo

Zanimivo in značilno je, da se je prvi veliki spopad v Sloveniji po lanskim, za balkansko kontinuiteto izgubljenih volitvah zgodil prav na področju kulture. Po velikosti ozemlja in številčnosti ljudstva, po bojnih veščinah in groznjah nas gotovo prekašajo vsi sosede, posebej južni. Vendar smo na področju kulture vedno za celo kakovostno stopnjo v prednosti pred jugom. Slovenci smo bili prvi Slovani, ki so tiskali knjige, Slovenci smo tudi nesebično pomagali južnim sosedom pri vstopu na področje kulture. Beograd premore v imenih cest in ulic celo poplavo kraljev, kraljic, kneginj in knezov, vojvod in maršalov; Ljubljana in druga slovenska mesta opremljajo svoje poti z imeni pesnikov, pisateljev in drugih osebnosti s področja znanosti in kulture.

Boj za TV je boj za kulturo! Zakon o RTV je pripravilo ministrstvo za kulturo in temu ne oporeka nihče. Južnjaki po pravilu slabo govorijo slovensko. Njihov materni jezik je srbohrvaščina. Televizija bi bila lahko idealna za učenje slovenščine, tudi za južnjake, ki tu živijo. A kako naj

se naučijo slovensko, ko pa vse slovenske televizije prikazujejo večinoma srbohrvaški program s slovenskimi podnapisi. V Jugoslaviji smo nekateri Slovenci morda celo naivno pričakovali, da bomo "slovenizirali" južnjake, jih naredili bolj kulturne. Le kdaj je volka lahko poučilo jagnje? Bilo nas je deset odstotkov in agresivec je v prednosti pred kulturnežem že samo s tem, da je agresiven.

V tranziciji je bila Slovenija otok, kjer se je po fizikalni zakonitosti nadaljevala inercija balkanizma. Šele vstop v Evropsko unijo nam daje dovolj močno zaledje, dovolj močno gravitacijsko polje, da se dokončno odcepimo od "privlačnosti" Beograda. Mar nima Slovenija dovolj svojih deklet, da so vse mis in večina voditeljic kontaktnih oddaj na televiziji z juga?

Boris Ogrizek, Kranj

"Vi, grešniki maziljeni ...!"

K pisanju me je spodbudila radijska oddaja Studio ob 17-ih 2. novembra letos.

Med prazničnimi dnevi me je motilo že to, da so se žalne slovesnosti vrstile samo na partizanskih grobiščih, ne pa tudi na komunističnih moriščih, ki jih je v Sloveniji znanih že več kot štiristo. Janez Stanovnik pa še vedno goni svojo kolaboracijo, ki da se še ni opravičila svojim rabljem. Čas bi že bil, da javno pove,

radio cerčno

ukv - stereo - rds

90,9 MHz 97,2 MHz 99,5 MHz 103,7 MHz

na čigavi strani so se bojevali italijanski vojaki v bitki za Turjak, potem pa naj Slovenci povedo, ali je šlo samo "za presejanje ideoloških in mednarodnih razlik" med fašisti in komunisti ali za "plemenito razredno sovraštvo", znano iz Stalinovih učbenikov; sinovi volkulje so bili "pravi zavezniki za pravične cilje boljševekov"! Kdor tega ne ve, naj vsaj molči.

Sicer pa, kako je zapisal Ribičič? "Kdor ne ve, da je šlo za revolucijo, ne razume ničesar!" Še določnejši je bil pokojni Bajt: "Kdor si danes še upa zagovarjati komunistične zločine, je popoln izprijenec ali popoln oboje: pokvarjen in nor. Stanovnik je za svoje "zasluge" predobro plačan, torej ni nor. V že omenjeni oddaji je Spomenka Hribar kot začetnica razdora med Slovenci imenovala škofa Mahniča. Mahniča smo pri urah slovenščine omenjali kot velikega nasprotnika goriškega slavčka, pesnika po milosti božji, Simona Gregorčiča. Njemu je pesnik posvetil pesem "Mahni to mahaš moh na mah ... torej nisem plah!" Da je bil Mahnič škof na otoku Krku, velik narodnjak, da so ga intermirali fašisti in nekaj mesecev pred smrtjo pomilostili, da je lahko umrl doma, se v šoli nismo učili. Če tovarišica Spomenka o njem razmišlja kot o sovražniku, je to le dokaz več, da so komunisti in fašisti za Slovence isti! Morda pa Spomenka po-

zna kako pridigo ali pastirsko pismo, ki bi ga lahko primerjali z znanim Kardeljevim poveljem: "Pobijte vse duhovnike, kulake, kulaške sinove, drobno buržuazijo, malomeščane!" Prav pa je, da pove, koliko koncentracijskih taborišč je organiziral omenjeni škof. Če je svaril pred podivjanim liberalizmom in marksizmom, potem mu je zgodovina dala prav.

Spomenka je še izjavila, naj se Cerkev opraviči za svoje delo. Za to, kar so verniki zagrešili med vojno, se je opravičil škof Vovk. Za to, da dober del Slovencev ne ve, kakšni pokvarjenci so bili naši revolucionarji, od zadnjega zaporniškega paznika do Kardelja in Tita, pa Cerkev ni kriva. Prav dan spomina na mrtve je čas, ko razmišljamo o cloveški minljivosti. Sam verjamem, da borci, ki so utrujeni, lačni, prezebljeni, ranjeni in preganjani umirali, niso umrli zato, da bi se z njihovimi zaslugami kitili krvniki iz Baze 20. Pri ljudeh to je mogoče, pri Bogu ne, zato naj veljajo Gregorčičeve besede: "Vi, grešniki maziljeni, proč krono in škrlat, saj boste vsi prisiljeni ukloniti smrti vrat ...!"

Jože Likar, Otlica

Zaprtje trgovin ob nedeljah

Na referendumu smo izglasovali zaprtje trgovin ob nedeljah, razen nekaterih izjem. Mediji nas obveščajo, da bodo po novem letu odprte vse trgovine, katerih površina znaša do 200 m². Teh je veliko, baje celo več kot 85 odstotkov. V to skupino sodijo vse Erine trgovine, ki jih je že kupil Mercator, in tudi druge, v katerih niso zaposleni študentje kot v mnogih velikih prodajnih centrih.

Si ljudje, ki garajo v teh trgovinah, ne zaslužijo prostih nedelj? Ali ne more biti v tej potrošniški druž-

bi vsaj malo prepotrebnega miru? Tudi za tiste, ki se zaradi potrošništva zadolžujejo prek svojih zmožnosti. Pri vprašanju poslušalcem, ali bi tudi oni delali ob nedeljah, je bil odgovor: "O, to pa ne!" Ne razumem, zakaj je vlada, ki je sicer pisana na kožo malih ljudi, popustila pritisku kapitala, za katerega smo navadni ljudje le številke in potrošni material.

Ljudje, doslej naklonjeni sedanji vladi, že govorijo, da tudi tej vladi ne verjamejo več, ker dane besede oziroma referendumskega izida ne spoštuje. Od vlade torej zahtevamo, da upošteva ljudsko voljo in zapre vse trgovine ob nedeljah, razen izjem seveda!

Mihaela Afner, Celje

Za na pranger? (1)

Odgovor na prispevek "Za na pranger?", objavljen v reviji Demokracija, št. 44, 3. novembra 2005, na strani 26 in 27

Že nekaj časa si poskušam razložiti veliko toleranco pri delu posameznih institucij do žrtev spolnih zlorab oziroma problema, ki je v slovenski družbi še vedno potisnjen na stranski tir. Težko namreč razumem, da kdorkoli lahko išče opravičilo za spolno nasilje, posilstvo, da išče olajševalne okoliščine za očeta, ki je spolno zlorabil svojo 3-letno deklico. Ne govorim na pamet, to so zgodbe iz našega okolja. Zato me vedno znova zbodejo arogantne izjave politikov, ki si zatiskajo oči pred dejanskim problemom in karikirano predstavljajo svojo moralnost. Dejstvo je, da je Slovenija na področju kaznovane politike prava oaza (marca je bila javnost obveščena o spolni zlorabi 11-letne deklice, februarja so policisti spolnega napadalca na mladoletne osebe ovadili šele po dvanajstem dejanju, istega meseca naj bi bil že obsojen pedofil napadel še ne 15-letnega dečka, novembra 2004 so na sodiščih obsodili dva očima, ki sta spolno zlorabljala svoji pastorki, istega meseca je pred sodišče stopil ded, ki je spolno zlorabljal vnukinji, oče je zlorabil 4-letno hčerko, 42-letni prostovoljec iz Nove Gorice je avgusta lani na taboru za osebe z motnjami v osebnem razvoju zlo-

rabil deklici s cerebralno paralizo – vsi pa so dobili minimalne kazni).

Zato bi bilo nujno potrebno poleg sistemskega pristopa pomoči žrtvam sprejeti kaznovano politiko, ki bo imela večji preventivni učinek na družbo. Družba potrebuje pomoč države. Ena izmed rešitev je dvig zagroženih kazni za KD zoper spolno nedotakljivost. V okviru kazenskega zakonika pa je smiselno razmisliti tudi o uvedbi registra za storilce KD s področja spolne nedotakljivosti.

Vnovič sem bila presenečena, da niti varuh človekovih pravic, ki bi moral poznati ne samo domače zakone, ampak tudi prakso ter usmeritve in težnje širšega prostora EU, nasprotuje omenjenim predlogom, še preden so dokončno formulirani in vloženi v parlamentarni postopek. Govoriti na pamet ni modro. V poduk Nataši Kuznič z omenjenega urada: v SNS smo v okviru pisne poslanske pobude predstavili možnost uvedbe registra za storilce kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, ki naj bi bil v prvi vrsti dostopen institucijam s področja vzgoje in izobraževanja ter dela z otroki, mladostniki in osebam s telesno in duševno motnjo v razvoju. Dejstvo je, da tudi Evropa teži k podobni ureditvi, še več, oblikovala naj bi se celo mrežna evidenca storilcev KD zoper spolno nedotakljivost na ravni EU, medtem ko imajo nekatere države že izoblikovan svoj interni register; med njimi je nedvomno prva Velika Britanija.

Slovenija je, kar se tiče "pravosodnega in socialnega" sistema na področju spolnega nasilja, kar nekaj korakov zadaj. Spremembe so nujne! Nedopustno je med drugim, da zaradi izjemno kratkega zastaralnega roka, ki v osnovi ne sledi sami naravi spolne zlorabe (vključno z obdobjem prebolevanja oz. rehabilitacije), žrtev ostane brez vsakršne pravne možnosti kazenskega pregona storilca, slednji pa posledično veliki zmagovalec sistema.

Težko razumem, da rigidnejša in sistemsko dodelana politika na področju spolnega nasilja pomeni dodatno stigmatizacijo žrtev, verjamem pa, in na to kaže tudi praksa, da so spremembe, ki jih predlaga-

Rdeči mušketirji

Mušketirji so bili v 17. in 18. stoletju plemiči-vojaki francoskih kraljev. V 21. stoletju kraljev s "poreklom" skorajda ni več. So pa drugi, nič manj samopašni in prepričani, da so bogovi. Danes so mušketirji, vsaj pri nas v Sloveniji, predstavniki delavskega razreda. Vendar bolj po jeziku in z izrazito igralsko žilico, ki so jo pokazali s polaganjem vencev in priziganjem sveč. Slika je bila smešna in abotna, vendar popolnoma v slogu slovenskih borcev za delavske pravice. Pravzaprav je čudno, da nihče iz tako zavzeto varovanega delavskega razreda ne vpraša teh svojih branilcev, kakšne plače ali nagrade si delijo. Ali prav nihče ne razume, da se ne bojujejo za delavce oz. reveže, kot jim pravi Dušan Semolič, temveč za svoje sinekure. Vsi štirje borci so ostanek nekdanje razredne organizacije delavcev, ki je bila le podaljšana roka totalitarizma in v pokojni Jugoslaviji vedno dobro plačana "služba". Poleg razrednih so tudi nerazredni sindikati, ki zagovarjajo sodelovanje in mir med delom in kapitalom, so pa še sindikati "prijateljci noči" in kriminalcev. Pa menda ni ta zadnji sindikat organiziral ropa sefov v SKB? V katero kategorijo pa spadajo sindikalisti, ki ljudem kradejo razum ali čisto preprosto ljudsko pamet, ki bi morala dogodke presojsati brez njihovega diktata? Ko "štirje mušketirji" razglašajo svojo skrb za delavce in upokojece, jih spraujemo, kje so bili vsa pretekla leta, ko niso povzdignili svojega glasu pri milijardnih oškodovanjih slovenskih podjetij, zaradi katerih so delavci zgubljali svoja delovna mesta. Ali kaj je delal dolgoletni premier A. Rop, ko sta bili med njegovim mandatom upokojevcem odvzeti (ukradeni) najmanj dve pokojnini in pol, pa nikoli vrnjeni? Kako si upa že vnaprej brez slehernega dokaza očitati sedanji vladi bodoče zmanjševanje pokojnin? Ko zahteva od vlade dokaze za nekaj, kar je še v postopku sprejemanja in finančne obdelave obsežnih nujnih reform, se ne zaveda, da je krivičen, in kar je še huje, videti je kot popoln nevednež. Kaj pa milijardni "zaslužki" nekaterih, ga niso nič motili?

Sicer pa je tudi mednarodna scena ena sama polomija. Vseameriško vrhunsko srečanje v Mar del Plati je ostalo nedorečeno. Tam sta glavno vlogo igrala venezuelski predsednik Hugo Chavez in nekdanji nogometni zvezdnik, zadržigirani diler in alkoholik Diego Maradona. Francija je prizorišče popolnega kaosa in neobvladovanja kriminala, ki se je kot blisk razširil po vsej državi in že v sosednje države. Dolga leta so dopustili divje priseljevanje, danes so priseljenci grozljivi gospodarji neobvladljive situacije. Franciji in vsej Evropi se maščuje slepa popustljivost do čedalje večjega kriminala ulice in "belih ovratnikov"! Na žalost tudi pri nas. Še nekaj vrstic o TV Klubu na POP TV 6. novembra. Voditeljica Špela Šipek, sodelujoči: dva Aleša, Gulič in Črnič, I. Štuhec in D. Čepar. Predmet pogovora naj bi bila duhovna oskrba v vojski in policiji. POP TV in voditeljici velja očitek, da razmerje ni bilo 2:2, temveč 4:2, kajti dolgo razlago o verskih zadevah sta imela znana "strokovnjaka" za to področje Kerševan in Smrke. Nasprotniki duhovne podpore, predvsem Rimskokatoliške cerkve niso razpravljali o tem, temveč o vsem drugem, in izvajali frontalne napade kot v dobrih starih časih. Čeprav je bila protislovnost štirih rdečih napadalcev zelo agresivna, sta jih s svojimi inteligentnimi odgovori I. Štuhec in D. Čepar popolnoma povozila. Če pristejemo še voditeljico TV Kluba, je bilo razmerje 5:2. Kdo jih je pooblastil, da s takšno napadalno pravico nam, kristjanom, predvsem katolicanom, "razglašeni" ateisti postavljajo pravila?

Marija Vodišek

mo v SNS in jih bomo vključili v novo kazenskega zakonika, korak naprej tako v smislu generalne kot tudi primarne preventive. Zakoni morajo biti pisani za ljudi. In tudi register oziroma evidence pravno-močno obsojenih pedofilov morajo biti vzpostavljeni za potrebe jav-

nosti, ljudi in ne samo pristojnih organov, kot trdijo na institutu varuha človekovih pravic. Takšno razmišljanje postavlja pod vprašaj delovanje omenjene ustanove, ki bi moralo biti v javnem interesu.

Barbara Žgajner Tavš,
poslanka SNS, Ljubljana

Ni dobila imunitete

Afere, ki so v zadnjih letih zaznamovale občino Izola, so dosegle vrhunec s kazensko ovadbo županje Brede Pečan (SD). Prejšnji teden je parlamentarna mandatno-volilna komisija odločila, da Pečanovi, ki je tudi poslanka državnega zbora, ne dodeli imunitete. S tem je odprta pot za začetek postopka proti njej, čeprav bo o imuniteti dokončno odločal DZ. Pečanova naj bi bila zlorabila položaj županje in Komunalni Izola pridobila za pet milijonov tolarjev nezakonitih poslov s postavitvijo spornih objektov na območju Svetilnika, o katerih smo že pisali. Komunalna naj bi bila omenjena sredstva pridobila z oddajo prostorov v objektih (zabojnikih), za katere niti občina niti Komunalna nista pridobili gradbenega dovoljenja in so jih pozneje inšpektorji celo odstranili. Na občini in Komunalni so še vedno prepričani, da je za postavitev objektov zadoščala lokacijska informacija, o sporni zadevi pa čakata na sklep upravnega sodišča glede tožbe, ki sta jo sprožili. Županja se na imuniteto ni sklicevala, saj meni, da je ovadba neutemeljena. Za njo naj bi stali njeni politični nasprotniki. Teh pa se je nabralo kar veliko, saj je Pečanova sposobna, a tudi oblastniška oseba, ki ne trpi drugačnega mnenja od svojega.

Študentski puntar

Predsednik Študentske organizacije Slovenije (ŠOS) Miha Ulčar je očitno postal izjemno pomemben mož. To kaže dejstvo, da je bil v prejšnji Delovi Sobotni prilogi objavljen z njim veliki intervju. Na Delu oz. vsaj v uredništvu Sobotne priloge je situacija očitno takšna, da je dobrodošel prav vsak, ki lahko pove kaj negativnega zoper vlado. Tokrat je bil to Miha Ulčar, človek, ki predstavlja populacijo študentov, a ne celotne. Marsikdo se z njim namreč ne strinja. 29-letni funkcionar ŠOS je v intervjuju obljubil proteste zoper napovedane vladne reforme in dejal, da ga že veliko študentov sprašuje, kdaj bodo šli na ulice. Ulčar pri podpisovanju študentov igra na izrazito populistično karto, saj ŠOS nikjer ni zares celovito predstavila napovedanih reform, ki se tičejo visokega šolstva, temveč je iz konteksta pobrala le tiste predloge, ki študentski populaciji ne dišijo. Postavlja pa se vprašanje, kaj bo puntarski vodja storil, če se bodo napovedane reforme izkazale za uspešne.

Bandljeva tajnica

V zadnji oddaji Trenja je bil med gosti, ki so razpravljali o odpravi t. i. Kosove komisije za preprečevanje korupcije, tudi Goran Klemenčič, predavatelj na Visoki policijsko-varnostni šoli v Ljubljani. Čeprav ga je voditelj oddaje Uroš Slak predstavil kot neodvisnega strokovnjaka, je slednji vse prej kot to. Poznavalci pravijo, da je bil Klemenčič svoj čas tesno povezan z nekdanjo vlado LDS. Tako naj bi bil redno pisal v njen časopis 2000, zanimiva pa je tudi prigoda, ki se je pripetila nekdanjemu generalnemu direktorju policije Marku Pogorevcu. Slednjega je leta 1998 takratni notranji minister Mirko Bandelj poklical na nujen pogovor v svoj kabinet v zvezi z afero Vič-Holmec. Ker je bilo že pozno zvečer, je bil Pogorevec prepričan, da bo Bandelj sam, zato je bil pošteno presenečen, ko je ob vstopu v sprejemno pisarno zagledal Klemenčiča, ki je vneto pisal na tajničin računalnik, v pisarni pa je bil videti nad vse močno. Ker Klemenčič nikoli ni bil zaposlen na ministrstvu in ker je pozneje domač popljuval Gričarjevo poročilo, ki je za afero Vič-Holmec obremenilo Bandljo, lahko sklepamo, da sta v pisarni skupaj z Bandljem kovala načrt, kako slednjega izvleči iz godlje, v kateri se je znašel. Neodvisni strokovnjak pa tak!

Hvalnica Kučanu

Nekdanji Kučanov svetovalec in "belokranjski zet" dr. Zdenko Roter, bolj znan kot nekdanji zasliševalec duhovnikov in profesor za sociologijo religije na FSPN (sedanja FDV), je bil v minulem tednu gost družabne prireditve Zimske urice v Metliki.

Dr. Roter je v pogovoru, ki ga je moderiral Toni Gašperič, med drugim potožil, da nova oblast očitno noče prisluhniti nasvetom nekdanjega predsednika države Milana Kučana. Slednjega naj bi zadnje čase ignorirali tudi mediji, saj nobeden od njih ni poročal o njegovem obisku v Pragi, kjer je bila generalna skupščina Madridskega kluba, ki združuje nekdanje državne voditelje evropskih držav, tema srečanja pa je bila demokracija v postkomunističnem svetu, kar je nekoliko nenavadno glede na to, kako velik vpliv na medije je v preteklosti imel Kučan. V svojem nastopu je dr. Roter, ki živi v Beli krajini, omenil, da ima Kučan, s katerim se pozna že več kot 40 let, v osnovi nižjo pokojnino kot on in da je zelo skromen človek. Dejstva o financiranju njegovega sedanjega urada in druženje s kapitalisti iz Foruma 21 seveda govorijo drugače. Sicer pa je bil Roterjev nastop edinstven, saj se le redko pojavi v javnosti; medtem ko se je Kučan pojavljal na vseh družabnih prireditvah, je Roter v tem času raje vlekel niti iz ozadja. Sicer pa podobno kot Mitja Ribičič o svoji preteklosti modro molči – med drugim je odklonil pogovor z zgodovinarico Tamaro Griesser Pečar.

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

USTAVA

ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE

s pojasnili

Avtorja: mag. Klemen Jaklič in mag. Jurij Toplak

Ustava Združenih držav Amerike je najstarejša veljavna pisana ustava v svetu, pa tudi najpomembnejše, najvplivnejše in najbolj študirano pravno besedilo, kar jih je bilo napisanih. Po več kot dveh stoletjih se še danes uporablja v domala nespremenjeni obliki. Neizmeren je tudi njen vpliv na ustavni razvoj v Evropi in drugod po svetu.

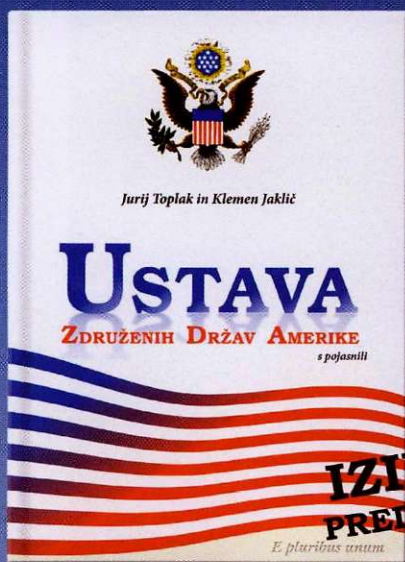
Ameriška ustava je bila namreč podlaga številnim piscem ustav in mednarodnih dokumentov, neredke države so jo celo dobesedno prepisovale. Interpretacijo ameriške ustave, še posebno tisto od ameriškega vrhovnega sodišča, študirajo pravni strokovnjaki po vsem svetu in neredko rabi kot pripomoček pri interpretiranju ustav drugih držav, tudi slovenske. Ne nazadnje se je na podlagi te ustave v Združenih državah izoblikovala ena najstabilnejših demokratičnih oblik vladavine z zavidljivo stopnjo spoštovanja človekovih pravic. Ne moremo niti prezreti, da se je pod to ustavo razvila najmočnejša politična, gospodarska, vojaška, znanstvena, tehnološka, športna in še kakšne vrste velesila ter dežela priložnosti za milijone priseljencev z vsega sveta. To so le nekateri izmed razlogov, zaradi katerih je fenomen ameriške ustave vredno študirati in raziskovati.

Knjiga vsebuje prvi prevod ameriške ustave, ki je delo mag. Klemena Jakliča. Prevod je opremljen tudi z razlagalnimi pojasnili v obliki opomb. Poleg slovenskega prevoda ameriške ustave knjiga vsebuje tudi obširno uvodno poglavje mag. Jurija Toplaka, v katerem je predstavljen nastanek ameriške ustave ter njene najpomembnejše značilnosti in načela.

O AVTORJIH

Mag. Klemen Jaklič je strokovnjak za slovensko, evropsko in ameriško ustavno pravo. Je doktorand na Univerzi v Harvardu, redno raziskuje tudi na Univerzi v Oxfordu. Je sourednik Harvard International Law Review in avtor številnih člankov.

Mag. Jurij Toplak na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru predava ustavno pravo in je generalni sekretar Evropskega združenja za volilno pravo ter član Republiške volilne komisije. Je nekdanji Fulbrightov štipendist in je med drugim raziskoval na univerzah UCLA, Georgetown in Oxford. Je avtor in urednik petih knjig ter številnih člankov.

IZIDE V NOVEMBRU!
PREDNAROČNIŠKA CENA 4.990 SIT
REDNA CENA 5.990 SIT

Prednaročila sprejemamo do 29.11.2005.

knjigarna
DEMOKRACIJA

Naročam knjigo *Ustava Združenih držav Amerike s pojasnili*, po prednaročniški ceni 4.990,00 SIT*.

Fizične osebe:

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Kraj, poštna št.: _____

Datum rojstva: _____ Datum naročila: _____

Podpis naročnika: _____

Pravne osebe:

Podjetje: _____

Ulica: _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba: _____ Datum naročila: _____

Podpis in žig naročnika: _____

Izpolnjeno naročnico pošljite na naslov: NOVA OBZORJA d.o.o., Komenskega 11, 1000 Ljubljana ali na faks 01 43 45 462
Poštnino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu.

*z 8,5% DDV

Davčni zavezanec: NE DA ID za DDV: _____

Knjige s srcem

UMTS internet: hitrost do 384 kb/s.

S podatkovno kartico UMTS enostavno in poceni do **interneta** in **e-pošte**.

Informacije na brezplačnih številkah:

naročniki Mobitel GSM/UMTS: 031/041/051 700 700,

Mobiluporabniki: 031/041/051 121, ostali: 080 70 70.

www.mobitel.si

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

